Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):
Titel | Title: Lommebibliothek for Skuespilyndere.
Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : Udgivet og Forlagt af C. E. Wiberg, 1837
Fysiske størrelse | Physical extent: Hft. 1-2 i ét bd., 243 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

55, -3.

Det Kgl. Bibliotek

130026273286

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Lommebibliothek

for

Skuespilyndere c.

Første Hæfte:

Pariserdrengen.

Kjøbenhavn, 1837.
Udgivet og forlagt af C. E. Wiberg.
Trykt hos S. L. Møller.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Pariserdrengen.

Lystspil i 2 Akter

af

Bayard og Vanderburch.

Personerne:

Morin, General.
Emil, hans Søn.
Fru Morin, hans Svigerinde.
Bizot, Accisefkriver.
Madam Meunier.
Josef } hendes Børnebørn.
Elise }
Hilaire, Kammertjener hos Generalen.
To Tjenere.

Scenen i 1ste Akt er hos Madam Meunier. I 2den Akt i General Morins Hotel.

Første Akt.

Scenen har en Indgang. Nederst paa venstre Side er en Dør. Desuden Kabinetsdør. Paa høire Side staaer en Kommode.

1.

Emil. Madam Meunier. Elise.

(Naar Tæppet gaaer op, sidder Madam Meunier og strikker, uden at see paa sit Arbeide, smiler, men forresten har hun en Stilling som en, der males. Emil sidder paa høire Side af hende og maler. Elise sidder paa venstre Side og skriver Noder.)

Emil. Næsen vil endnu ikke blive rigtig. Jeg maa til at gjøre den om igjen.

Mad. Meunier. Ja vel da. Tre Timer har De nu været om min Næse. Jo længere det varer, jo bedre kan det ogsaa blive.

Elise. Blot lidt Taalmodighed, søde Bedstemoer! Det ligner mere og mere.

Emil. I det høieste to eller tre Timer endnu, saa haaber jeg, det er færdigt.

Mad. Meunier. Ja, Du har godt ved at sige det. Sid nu saaledes — lige — uden at røre Dig — luk Munden op — tael ikke et Ord — — Du tabte vist Taalmodigheden. — — Var det ikke Eder — mine Børnebørn — jeg gjerne vilde give mit Billede, naar jeg ikke mere er til — saa —

Elise. Men De smiler ikke — Bedstemoer.

Mad. Meunier. Ja saa. — (smiler igjen og seer skiøt paa Emil.)

Elise. Hvorfor skulle vi ikke benytte Leiligheden? Hr. Dupont boer her i Huset, og skjænker os den Fornøielse at faae Dem malet.

Mad. Meunier. Det træffer jo meget lykkeligt.

Emil (seer paa Elise). Ja vist nok meget lykkeligt.

Mad. Meunier. Desuden er han saadant et vakkert ungt Menneske, en venskabelig Logerende — vor Hr. Dupont.

Emil (bukker). Alt for artig —

Mad. Meunier. Og saa ordentlig — aldrig nogensinde hjemme — altid ude — altid i Arbeide; — man seer ham ikke hele Dagen.

Elise. Nei vist ikke.

Emil (blandt, seer paa Elise). Kan jeg andet? Jeg arbeider i en Vens Atelier, og har nylig taget mig paa at male nogle Decorationer for et Theater.

Mad. Meunier. Du gode Gud! Hvilken Forskjæl paa ham og vor Josef! — Vær dog lidt paa Raad med ham! Deres Exempel — gode Hr. Dupont. — Sæt ham dog lidt tilrette! Han skaffer mig inderlig Sorg og Fortræd. — Doven — letsindig — ligger

altid paa Gaden hele Dagen — kort, han er som Bizot siger, en sand Døgenigt.

Emil. Bizot? Det er vel den høie, magre og tørre Mand, som jeg flere Gange har seet her i Huset.

Elise. Hvad han siger skal De ikke bryde Dem om, Bedstemoer. Han kan nu engang ikke lide Josef, fordi han engang havde praktiseret en Knaldperle i Lommen paa ham.

Emil (leer). En Knaldperle? Ha, ha ha.

Mad. Meunier. De kan sagtens lee, Hr. Dupont. Han burde hellere lære noget ordentligt, være flittig, tage sig noget nyttigt for — istædenfor de dumme Stræger, — men stedse render han omkring, leger og slaaes med sine Legekammerader, og er overalt med, hvor der er Optøier. (Med Moderomhu.) Han kommer sikkert engang til Ulykke. O Gud! o Gud! Og den Skam, det vil blive for Familien.

Elise. Nu glemmer De atter at smile, Bedstemoer.

Mad. Meunier. Ja det er sandt.

Emil. Josef er nok letsindig, — overgiven — munter — men han har alligevel et godt Hjerte, medlidende, stedse føielig — og har Geni til alt hvad han tager sig for.

Elise. Ja han har. — Siger ikke Factoren i Trykkeriet, at han nok engang blev ret til noget, hvis han blot havde Lyst til at arbeide?

Mad. Meunier. Men han har ingen Lyst — og paa gode Exempler mangler det ham heller ikke. Du er derimod altid flittig, altid i Virksomhed, et sandt Mønster —

Emil (reiser sig). Ja vist nok, en Engel.

Mad. Meunier. Det skulde jeg mene. Hvormegen Umage har jeg ikke ogsaa gjort mig for hendes Opdragelse! — Derfor har hun et godt Rygte blandt alle — Hendes Dyd og Sædelighed —

Elise (bliver stille og eftertænksom og lader falde et Blad Noder, hun har i Haanden).

Emil (springer hen og tager det op). Lad

mig, Jomfru! (sagte, da han leverer hende Bladet) Hvad bestiller Du Lise?

Mad. Meunier. Men Josef er netop det Modsatte.

2.

De Forrige. Bizot.

Emil (sætter sig igjen til sit Arbeide).

Bizot (i Døren). En uopdragen Slubbert er Josef.

Mad. Meunier. Der er vor Nabo, Bizot.

Bizot. Ganske rigtig. Deres Nabo — Hvordan staaer det sig, Børnlille? Brav, herligt. Tak for god Efterspørgsel. — Jeg har det ogsaa ret godt — gaaer det ei godt, maa man vente til det bliver bedre.

Emil (afsides.) Herlig! — Der har ikke et Menneske spurgt, hvordan jeg befinder mig.

Mad. Meunier. Skal De ikke i Dag paa Contoiret?

Bizot. Nei! Idag skal Kassen sees ef-

ter, dermed har ingen af os noget at bestille. (seer paa Portraitet over Elises Skuldre.) Ei, ei! see engang, meget godt! — fortræffeligt — Skade, at man seer Dem saameget fra Siden. — Øinene ere en Smule for store; — Smilet lidt fortrukket — Ansigtet i det hele — smukt, meget smukt — Men Næsen er meget for lang, og det gjør hele Ansigtet ukjendeligt, — Det er ogsaa flatteret alt formeget, — men forresten ikke slet, virkelig ikke slet.

Mad. Meunier. De gjør det ogsaa alt for galt; det maa jo være et sandt Monstrum; jeg takker, min Hr. Nabo.

Emil (staaer op). Jeg takker Dem og meget, min høistærede Hr. Critikus.

Bizot. Ingen Aarsag, min unge Hr. Konstner — ingen Aarsag. — Det gjør jeg med Fornøielse. — Jeg maa sige, jeg undrer mig over, hvor De faaer Tid fra til alt det, De arbeider — Hele Dagen ude! — Man skulde snart troe, De slet ikke boede her i

Huset, men har blot et Stæd, hvor De kan staae af, naar De kommer til Byen.

Emil (gaaer hen til Elise). Jeg? Hvad det er for et Indfald!

Elise. Der hører De det selv.

Mad. Meunier. Egentlig er det ogsaa sandt, — det meste af Dagen er De ude —

Bizot. Og om Natten er De heller ikke hjemme.

Elise. Heller ikke hjemme om Natten?

Emil. O hvor kan De troe det? — Min Herre! De veed ikke selv, hvad De siger.

Bizot. Hvad for noget? Jeg veed ikke, hvad jeg siger. Jeg har i mine Dage ikke opfundet —

Emil. Ikke engang Krudtet — deri har De Ret.

Bizot. Portneren sagde mig i Morges, da han fejede hos mig, at Hr. Dupont om Aftenen gaaer ud og først kommer hjem om Morgenen. Seer De.

Emil. Ja det er vist. Nogle Gange

har det været Tilfældet. Den Decoration, jeg nu maler paa, maa gjøres færdig ved Lys, paa det Effecten bedre kan tage sig ud. (afsides) Forbandede gamle Sladderhank.

Elise (afsides). Han er forlegen.

Mad. Meunier. Det er dog besynderligt!

Bigot. Hvad kommer det egentlig mig ved? — Mig? det kommer mig slet ikke ved, men det kommer dem ved, De bærer med Deres Besøg, og som tillader, at De kommer i Huset.

Elise (afsides). Vilde han bare tie!

Bigot. Med mig er det noget ganske andet. Naar jeg besøger Madam Meunier skeer det, fordi jeg har noget vigtigt at snakke med hende om.

Emil (har ondt ved at lee og igjen fatte sig). Nimeligviis for igjen at forklage den stakkels Josef?

Bigot. Egentlig ikke det — uagtet jeg sagtens har Anledning nok dertil. Nu, nylig —

Mad. Meunier. Nu nylig? Han er jo nu paa Trykkeriet.

Bizot. Det tænker han ikke paa, den Slubbert.

Eliſe. Min Gud! Hvad har han nu gjort, den ſtakkels Dreng?

Bizot (gaaer hen mellem Mad. Meunier og Eliſe). Hvad han har gjort? — jeg ſkammer mig inderlig og halter endnu deraf. Tænk engang! Jeg ſpadſerede ved Canalen idag, ſom jeg altid pleier, naar det er godt Veir, — ſtod og ſaae ud i Vandet — hvordan det render — hvordan Skibene komme ud og ind — beſkuede den ny Bro, — ret et majeſtæ-tiſk Syn; — hver Gang føler jeg mig høi-tidelig ſtemt, begeiſtret, naar jeg beſkuer ſlige ſtore Naturbegivenheder. -- Saa — ja det er neppe et Kvarteer ſiden — nei, lad mig ikke lyve — det er 20 Minutter ſiden — da ſaae jeg en heel Sværm af ugesløſe Drenge ſpille Bold. Jeg er ikke den Mand, der hol-der ſig op ved ſlige Bagateller, naar Natur-

begivenheder fængsle min Opmærksomhed, og gaaer ganske rolig videre, da — puf — Boldtræet kom flyvende lige midt imellem mine Been, — her lige over Ankelen — og saa skreg den Bængel: Plads her! Benene bort! Der er Boldtræet. — Jeg stod just og vilde tage mig en Priis Tobak, — tænk engang, af Forskrækkelse tabte jeg den ud af Fingrene. — Jeg vilde med Anstand dreie mig omkring og alvorlig give Drengene en Irettesættelse, — da seer jeg — jeg spørger Dem, hvad seer jeg? — Deres elskværdige Josef seer jeg, og han spiller Bold, istædenfor at være paa Trykkeriet. Da jeg — Da jeg med den største Værdighed gik hen til ham, og forestillede ham det grændseløse i hans Udaad, loe han mig ud — og et heelt Regiment af Slyngler løb og sprang omkring mig. — Jeg maatte see til, jeg kom derfra, for ikke at tabe noget af min Gravitet. Men Drengene løb efter mig, og skreg bestandig: see hvilken Næse han har. — (Emil leer.) — Ja! Madam Meunier! det

er en nøiagtig og samvittighedsfuld Relation af dette skammelige Forefaldne, og jeg befrygter, det engang med Deres Josef vil tage en Ende med Forskrækkelse.

Mad. Meunier. Ja vist nok! Gud naade os! Hvormegen Sorg skal jeg ikke endnu faae over ham?

Emil. Det er ogsaa megen Ophævelse for et Voldtræ.

Elise. Gjorde det Dem da saa forfærdelig ondt?

Bizot. Meget ondt, Jomfru! — Det vil vi ikke strides om — De er hans Søster, følgelig er han Deres Broder — det er klart nok. De tager ham i Forsvar — Jeg tier — Desaarsag lader jeg Dem vederfares Retfærdighed, Dem og Deres Familie. — Det bedste Beviis for det er egentlig dette, at idag er jeg just kommen for at tale med Bestemoer om en vigtig Ting, der angaaer Dem.

Elise. Mig?

Emil. Hvis saa er, vil jeg ikke længere forstyrre Dem.

(Man hører Josef udenfor.)

Mad. Meunier. Hvem er det der er udenfor?

Bizot. Kan De spørge? Det er saamæn en Rost, der tilhører Deres haabefulde Sønneson.

3.

De Forrige. Josef (kommer løbende ind, gjennemvaad, i den bare Blouse og uden Hat).

Josef (fnyser og klapprer med Tænderne). Prr, prr, prr! En anden Troie, Bestemoer! — Anden Skjorte. Prr, prr. Jeg er dyndvaad.

Elise. Du gode Gud!

Mad. Meunier. Josef! Hvordan seer Du nu ud igjen?

Bizot. Vaad seer han ud — det mener jeg, man strax kan see paa ham.

Josef. Kommer det Dem ved? Prr, prr.

Emil. Hvad har han nu igjen havt for?

Elise. Nu faaer Du Dig en smuk Forkjølelse.

Josef. Siger intet, Lise, siget intet. — Hent mig blot en anden Trøie!

Mad. Meunier. Hvor kommer Du fra, Menneske? Hvor har Du været?

Josef. I Vand, Bedstemoer! I Canalen. Vandet var lidt kjøligt, man kunde næsten kalde det koldt.

Alle. I Vandet?

Bizot. Nu har han nok været oppe at slaaes igjen, og saa har man kastet ham i Vandet.

Josef. Man kan let tage feil. Fatter Boldbrænder! Jeg sprang selv ud. (tager Tørklædet op, der er ganske vaadt, ryster det og skænker Vand i Ansigtet paa Bizot).

Bizot. Ei, ei!

Josef. Bliv ikke vred, Hr. Dupont! jeg kunde ikke gjøre derved.

Mad. Meunier. Faaer Du nu endelig

Din Mund igjen? — Hvordan kom Du da i Sandet?

Josef. Det er ikke værd at tale om. Skulde man længe betænke sig? Bild Dem nd, Bedstemoder, at jeg har faaet en stærk Skylregn over Hovedet. Er det ikke ligeme= t? — Giv mig blot en tør Troie eller min Søndagskjol! — En ditto Skjorte — ditto trømper — ditto — Buxer og et Tørklæde samme Slags!

Emil (afsides). Det er dog en Vildkat.

Mad. Meunier. Lise! Giv ham hur= alt hvad han behøver! (Lise gaaer hen til mmoden og søger alting op.) Men vil Du nu tælle os alt som det er? Monsiør Laps! ndhed er det, jeg vil vide.

Bizot. Fortæl — Ungdoms Opposition. Svar Din værdige Bedstemoder, fortæl efrem.

Josef. Saa? Lader det sig gjøre? — Saalænge De er her, min Tro ikke. Er

De kanskee min Bedstemoder? Kommer det Dem ved? (til Emil) Jeg troer, jeg har faaet en rød Næse, ikke?

Emil. Tag dog Blousen af: Den er saa vaad, at den driver.

Josef (mens han trækker Blousen af). Se engang paa Hr. Dupont! Som det lader, er han ikke hver Dag saa storagtig, som igaar.

Emil. Hvordan det?

Elise (kommer nysgjerrig hen til dem). Stor agtig? Hr. Dupont storagtig?

Mad. Meunier (efterseer Josefs Lommer Hvad er det for et Spektakel han der har Lommen. Jh du min Gud! (tager en Brumto fiem.)

Bizot. En Brumtop?

Josef. Ja og den som god er! Det en himmelsk Rumlen den gjør. — Men ja kan og sætte den i Gang, saa det har Sk — Hurra — hopsa — Snorroro.

Elise (giver ham Beenklæder, Skjorte og Kj Der har Du. Gaa ind og klæd Dig om!

Mad. Meunier (finder endnu en Bold i Lommen). Ogsaa en Bold?

Bizot (betragter den). Og haard som en Steen. Gud skee Tak, jeg ikke fik den i Hovedet. Jeg havde nok i Boldtræet.

Josef. En herlig Bold! Ikke sandt? Saa fast, at man kan slaae den paa det haarsom ingaadeste Knæ uden at den skal gaae itu. Ikke sandt? Nu vil jeg klæde mig om. (til Lise.) Dig skal jeg fortælle, hvordan alt gik til, men blot Dig allene. (til Emil.) Naar man sidder en smuk moderne Kalesche, kan man dog gan der hilse sine Bekjendte. Hop, hei! Vil Du aftæd! — Nu Mamsel, ind paa Tørreloftet.

(hopper ind i Kabinettet paa venstre Side.)

4.

Bizot. Mad. Meunier. Elise. Emil.

Emil (afsides). Nu begynder han ogsaa at sladdre. Heldigviis har hun ikke hørt noget deraf.

Mad. Meunier. Nu maa jeg dog spørge hvert Christenmenneske, hvor han igjen har været paa Færde?

Elise. Det faae vi snart at vide, Bedstemoder!

Mad. Meunier. Han lægger mig dog tilsidst i Graven.

Bizot. Han synes virkelig at have noget Talent dertil. Men jeg har noget vigtigt at tale med Dem om, Madam.

Mad. Meunier. De er færdig at gjøre mig ængstlig.

Emil. Saa vil jeg gaae. Mine Tegnesager tager jeg med til vi igjen skal have en Session. (siger Farvel til Elise.) Jomfru! — (ligesaa til Mad. Meunier.) Madam Meunier! Jeg kommer igjen, saasnart jeg kan. (gaaer ud af Døren i Baggrunden).

Mad. Meunier. Kom nu De, min kjære Nabo! De har gjort mig ganske nysgjerrig. (De gaae Begge ud paa høire Side).

5.

Eliſe. Emil (der kommer ind ſaaſnart de andre ere ude).

Eliſe. For Himlens Skyld, forſigtig.

Emil. Vær kun ikke bange. De ere nde i den anden Stue.

Eliſe. Jeg ſkjælver —

Emil. O viſt ikke! — Men veed Du, eg næſten kunde være vred paa Dig? — Du ar ſlet ingen Tillid til mig, og det er ikke igtig.

Eliſe. Kan Du fortænke mig deri? — Det hemmelighedsfulde Væſen.

Emil. Mine Forretninger kræve det saaedes.

Eliſe. Men forhen var det anderledes. Da blev Du hjemme. Da havde Du intet Paaſkud, naar Du vilde bort. — Den Tid lſkede Du mig endnu.

Emil. Jeg elſker Dig høiere nu end en Gang.

Eliſe. Hvis Du bedrager mig — gjør

en stakkels uerfaren Pige ulykkelig — og som elsker Dig saa høit — som ganske har sat sin Lid til Dig.

Emil. Ja Du elsker mig! — Og hvad endog min Skjæbne bliver, aldrig skal jeg glemme Din himmelske Godhed. (kysser hende paa Haanden.)

Josef (kommer ind og seer det). Ei, ei! en kjøn Gruppe. Hr. Dupont! De forvikler Dem i min Søsters Haand.

Elise. Gud! min Broder!

Emil. Farvel! Josef! Farvel! — Til vi sees igjen. (skynder sig bort.)

6.

Elise. Josef.

Josef. Han kysede Din Haand, som om han var en fornem Herre. Det syntes mig var forfærdelig dumt. Hvordan kan man falde paa at kysse en Pige paa Haanden, naar hun har en Mund?

Eliſe. Der er Du jo allerede? — og ganſke tør. Fryſer Du nu ikke længere?

Joſef. Gud bevare's. Jeg er færdig at qvæles af Hede. Seer jeg ikke godt ud i denne Dragt?

Eliſe. Nei ikke bedre end i enhver anden.

Joſef. Ikke det? — Ja havde jeg saadan elegant Frakke ſom Hr. Dupont. — O, du gode Gud! hele Verden vilde ſtrax anſee mig, ret anſee mig for noget. For 30 Daler kan jeg komme til at ſee ud ſom en Prinds. Det maa Du dog tilſtaae, at naar jeg om Søndagen har min Rhabarbarafrakke paa, ſom Bedſtemoer lod vende til mig, og den blaa Veſt, Du ſyede af din gamle Silkekjol, ſeer jeg ligeſaa godt ud, ſom Hr. Dupont, og er dog ikke nær ſaa ſtoragtig ſom han.

Eliſe. Er han da ſtoragtig mod Dig?

Joſef. Ja det kan Du troe. Forgangen Dag gik jeg hen med et Correcturark af en ny Roman og læſte deri underveis, da kom der en forfærdelig ſtor Heſt lige med et i Nak-

ken paa mig. — Ho, ho! — Jeg springer tilside, og hvem seer jeg i den herlige Kalesche eller Drosche, hvad det var? Hr. Dupont, Hr. Emil Dupont. Din Haandkysser, der slog mig et Skrald over Ørene, uden forresten at see paa mig. Jeg raabte efter ham: Hr. Dupont! — Hr. Emil! — Haha! — Er der noget paa Færde! — væk var han som et Lyn, for en evig! uden at værdige mig at see til mig. Det er en Laps af første Skuffe, kan Du troe.

Elise. Hvad tænker Du paa? — Hvordan faaer han en Kalesche?

Josef. Kanskee han blot var Kudsk? — Men det var han heller ikke, thi han havde en Jockei med sig, — en Jockei, jeg skal kjende mellem 5000 Stykker, saa halvgal, saa forskrækkelig engelsk saae han ud.

Elise. Du maa tage feil. — Men vil Du ikke nu fortælle mig, hvordan det kom sig, Du sprang i Vandet?

Josef. O det var en morsom Historie.

— Men jeg vilde ikke fortælle den før, da den gamle Parykblok var her. — Men Du er min gode Søster. Dig kan jeg fortælle det — Du brummer ikke, men passer og pleier gamle Bedstemoer, — den herlige gamle Mutter — hun brumler og skjænder iblandt — men det er fordi hun er saa gammel. Seer Du, naar hun græder — naar hun ærgrer sig over mig og mine dumme Streger — kommer Vandet mig i Halsen, — thi jeg holder saameget af hende, saa inderlig meget, — jeg kunde gjerne spise Bedstemoer op af bare Kjærlighed, gaae i Ilden for hende — om hun vil have det.

Elise. Men det er nu ikke det, vi tale om.

Josef. Ikke det? — Men for igjen at komme til Vandet — Seer Du, min Ulykke er det Kammeradskab og den Moden. — Var der intet Nytorv og ingen Canal, var jeg den flittigste Dreng i Verden. Men naar jeg seer de andre lege, kan jeg ikke gaae forbi — det

er mod min Natur. Et Kvarteer er snart forbi. Factoren siger, de har længe ventet paa Correcturen; — og man vinder ofte Penge imellemstunder — forrige Uge vandt jeg 11 Skilling. (afsides.) Det er vel sandt, jeg gik imidlertid feil af 18 Skilling, som faldt i Trykkeriet. Men det gjør intet.

Elise. Godt, godt! Men Canalen? —

Josef. Du har Ret. — Naa! — nu kommer det. — Jeg fandt da igjen en anden Flok Legekammerader ved Canalen, — Dreierens Nikolai — Billedhuggerens Johannes — en Snedkerdreng, og den tykke Zakarias. Ja det kan Du troe, er en Døgenigt — han bestiller ikke en Smule saa lang Aaret er, fordi hans Moder betaler for ham i Lære, og han har gjort saa nøiagtig Inddeling af hele Ugen. Om Søndagen er han fri. Om Mandagen arbeider han ikke, fordi den hedder Frimandag. Om Tirsdagen gjør han sig en Tour, der gjerne varer til om Onsdagen og den med. Torsdag gaaer han ud at spadsere. Om Fre-

dagen har han ingen Tid, og slaaes han ikke om Løverdagen, troer han, at Ugen er anvendt meget ilde — see, han gik og spillede Bold med de andre.

Elise. Men Canalen — Canalen —

Josef. Nu kommer vi strax til Canalen. — Saasnart jeg saae det, fik jeg min Bold frem. (tager Tørklædet med Brumtoppen frem.) Haha! — Der er jo min Brumbasse. Seer Du, det er en herlig Fornøielse. (Under denne Samtale snoer han Seglgarnet om Toppen, og putter det gjennem Haandtaget.) Jeg legede da Bold med de andre. Folk stod og saae paa os. Jeg vandt, thi jeg er den bedste Boldspiller i alle Trykkerierne. Det kan Du troe. Mens vi gik og legede Bold, blev der et forfærdeligt Skrig lige med et. Tænk engang, en Amme havde ladt et Barn, hun skulde passe paa, falde i Vandet, — en stakkels lille Unge paa tre fire Aar. Alle raabte de: Hjelp! Hjelp! Et Barn er styrtet ud i Vandet. Jeg betænkte mig ikke længe, 1—2—3 var jeg i

Canalen og fik fat paa det lille Liv, ligesom det skulde været under en Baad, — og det var en stor Lykke. — Et Minut sildigere maatte jeg sagt, Farvel Parti. (slipper Toppen les.) Ammen blev ved at skrige, som om hun sad paa Spid; — jeg sagde til hende: Mutter, der har Du Ungen igjen! — Det var maaskee ingen Kone — men en Pige, — skader ikke. — Pas herefter bedre paa Barnet! — Ja det er skjændigt, at lade Børn gaae uden at see efter dem; — men det kommer af at Forældre selv ere skjødesløse; — Naar jeg engang faaer Børn, skal jeg selv gaae ud at spadsere med dem; — Du troer ikke, Softer, hvormange der da stimlede til. De trykkede mig i Haanden og havde taget mig i Favn, hvis jeg ikke havde været saa vaad som en druknet Muus. — Vandet løb af mig som af en Pudelhund. — Ja Du saa nok, tør var jeg ikke. — Imidlertid saae jeg Kands til at pakke mig. — Det er nu hele Pasfagen. —

Ikke sandt? Er det ikke en morsom Historie.

(slipper atter Toppen løs.)

Elise. Du gode Broder — saa brav og saa beskeden — og alligevel kan ingen lide Dig.

Josef. Hvem kan ikke lide mig? Maaskee Din Hr. Dupont?

Elise. O nei! — Netop han lader Dig vederfares Ret. Ham maa Du ikke være vred paa, for min Skyld; — og tael slet intet ondt om ham til Bedstemoer! — det skulde gjøre mig meget ondt.

Josef. Nu vel! — Det lover jeg, hvis det kan fornøie Dig.

Elise. Jeg har ondt nok for at forsvare ham for den gamle Bizot.

Josef. Den Parykblok — den Ligkiste — den Sarkofag.

Elise. Ja idag har han dog Grund til at være vreed paa Dig. Boldtræet — —

Josef (smiler). Hvorfor giver han sig og til at blive staaende, hvor vi lege? Har

han noget at klage over? Raabte jeg ikke til ham: Plads her! Boldtræet kommer. (har igjen faaet Toppen sneet, kaster Toppen lige mod Døren, Bizot kommer ind ad, saa den springer ham i Hovedet.)

7.

De Forrige. Mad. Meunier. Bizot.

Bizot (kommer ind). Som jeg siger — (springer høit i Veiret, naar Toppen rører ham). Hei, hei! Der har vi det. — O mit Hoved! Mit Hoved!

Josef. Saa, nu har vi det.

Mad. Meunier. Hvad har Du nu for igjen, Du gale Knægt?

Josef. Intet, Bedstemoder, saa godt som intet. — Det var Brumbassen. (tager Bedstemoderens Strikketøi og prøver paa at strikke.)

Bizot (sætter sig og holder paa Hovedet). Mit Hoved! Mit Hoved! — Satan, Morder. Vil Du reent dræbe mig?

Mad. Meunier. Faaer jeg at vide, hvad der er skeet eller ikke?

Josef. Hvorfor, Bedstemoer? — Ulykken er nu engang skeet. Hr. Bizot! Vi to maa gaae af Veien for hverandre; thi jeg indseer, at jeg tilsidst kommer til at brække noget itu paa Deres brøstfældige Korpumpus.

Bizot. Jeg vil gaae, vil jeg — Adieu, Mad. Meunier! — Svaret paa min Proposition afhenter jeg endnu idag. Adieu, Jomfru Lise! — For Pokker, jeg har jo faaet en Bule i Panden.

Josef. Hold De koldt Vand derpaa og lidt Salt!

Bizot. Saa? — (i det han gaaer.) Bi kun, Du Morderknægt! — Revolutionsmager! Blodhund! — Vi tales nok ved.

Josef (leer). Ha, ha, ha, ha!

8.

Elise. Mad. Meunier. Josef.

Mad. Meunier. Og deraf leer Du endog? udleer den gamle Mand? — Du uopdragne Slubbert! — Hvormangen Sorg for-

volder Du mig ikke! — Du er min Ulykke, og over Dig tager jeg min Død. (græder.)

Josef (afsides.) Nu begynder Bedstemoer at græde — det er slemt. — Nu er al min Courage fløiten.

Mad. Meunier. Gaae, gaae Din Vei! See til Du kommer op i Trykkeriet! Din slemme Dreng!

Josef. Skal jeg nu alt bort? — Naar De er vreed paa mig — Nei, det kan jeg ikke. Nu er jeg ulykkelig den hele Dag.

Elise. Kjære Bedstemoer!

Mad. Meunier. Nei, han skal bort — reent væk — fra mine Øine. En Dagdriver — Spilopmager — Døgenigt!

Josef. Det er ret. Skjænd kun dygtig paa mig! Bedstemoer! — kast mig i Støvet! — knus mig — prygl mig — hvis det kan lindre Deres Sorg, — blot ikke skaf Dem Ærgrelse. (afsides.) Jeg har faaet nok, men — det har ikke gjort ondt.

Mad. Meunier. Men Din Kaskjet? — Du Pokkersknægt! hvor er Din Kaskjet?

Josef. Min Kaskjet? — Ja det var det. — Den seiler i Canalen, og seiler rimeligviis meget fornøiet ud i den vide Verden.

Mad. Meunier. En Kaskjet til 10 Mark? — Pak Dig, Du skammelige Krabat! — Du kommer vist til at døe i Galgen. (ætter sig ganske vreed.)

Josef. I Galgen? Fordi jeg har mistet min Kaskjet? (afsides.) Nu gaaer nok Uveiret snart over. Naar den Talemaade kommer, veed jeg, det snart bliver godt Veir.

Elise (sætter sig hos Bedstemoderen). Det var jo en gammel og forslidt Kaskjet.

Josef. Bliv ikke vreed, Bedstemoer. Men var det fornuftigt at ærgre sig over en gammel Kaskjet? — En Tingest i den unge Alder af halvandet Aar? daarlig og forgjængelig af Carakteer. — O, paa Huer har jeg desuden ingen Mangel. — Vil De see, saa

skal jeg gjøre 24 i et Qvarteer. — I Trykkeriet veed vi Raad for alt sligt. (løber hen til Bordet, tager et Ark Papir og gjør sig deraf en Hue.) Vil De have en Chakot, en Bispehue, en Napoleonshat? — De kan bare befale. — Set der! Jeg udbeder mig Patent paa Opfindelsen. (har gjort sig en trekantet Hat, sætter den paa, springer op paa en Stol, og antager en Stilling efter Napoleon). Saa. Nu er jeg Napoleon, — og fra denne Pyramide seer jeg ned paa 40 Aarhundreder, eller de see paa mig, og det kommer ud paa et.

Mad. Meunier. Det er ikke muligt at være alvorlig hos saadan en Knægt.

Josef. Bedstemoer smilede —

Mad. Meunier. Men hvad havde Du at bestille i Canalen? — Jeg spørger, hvorfor kom Du der?

Elise. Derfor bør Bedstemoer ikke være vreed. — Det har han Ære af. Han reddede et Barn fra at drukne.

Mad. Meunier. Virkelig? — Er det saaledes? — Et Barn har Du reddet? —

Det var brav gjort af Dig. — Men skulde Du da ødelægge de gode Klæder?

Josef. Kunde jeg da faae Tid til at tage dem af? Nu Bedstemoder! nu er De god igjen! (knæler for hende.) De er slet ikke saa vreed, som De seer ud til. — Jeg ikke heller, og er jeg og en Dagdriver og en snavs Knægt, er jeg dog en god Dreng, og holder saameget af Bedstemoer. (omfavner hende.)

Mad. Meunier. Du Hykkler! Godt! Godt! — Men saa maa Du ikke heller gjøre mig mere Sorg, — hører Du? — Du maa være kjønt flittig og — lære noget tilgavns.

Josef (knæler ned for hende). O, ja, det skal nok komme. — Men endnu kan jeg ikke, Bedstemoer! Jeg kan paa min Ære endnu ikke. — Endnu vil jeg gaae og drive et Aar — Men saa til Arbeidet, og det ordentlig. — Jeg skal nok stikke alle de andre i Trykkeriet. — Jeg skal blive Sætter, Factor og mere dertil. — Vor Principal kom ogsaa her til

Byen, som Hr. von Habenichts — ja havde endog Træsko paa Benene, — Tværsækken paa Nakken; han havde ikke mere end jeg, — ja han havde endog mindre, og nu eier han det store Bogtrykkeri, Sættere, Trykkere og 100 Daler daglig Indkomster. — Ja ved sidste Udstilling fik han Ridderkorset. — Hvorfor skulde jeg ikke ogsaa faae et Ridderkors? Saa blev jeg lykkelig. Og De skulde heller ikke mangle noget, Bedstemoer. Hver Morgen skal De have saamegen Kaffe, De ønsker og Prinsessekringler dertil; Deres egne Vogne til at kjøre ud i og spadsere, Loge paa Comedien. — Ja jeg skal ret gjøre Dem tilgode, Bedstemoer!

Elise. Man kan virkelig ikke længe være vreed paa ham.

Josef. Og Søster Lise skal jeg pynte op som en Hertuginde —

Mad. Meunier. Du er dog en god Dreng! — Du kan vel og blive til noget — Ja, ja. Jeg beder til vor Herre hver Dag,

at det maa gaae Jer vel. — Men vi ere ikke rige, Børn. — Jeres Fader kunde ikke efterlade os noget. Stakkels Stephen! Hos Soldaterne kunde han intet erhverve sig, — han var alligevel riig, siden han var en brav Karl, agtet og æret. — Han blev rykket bort fra os. — Men I skulle være min Trøst, — og naar jeg engang forlader Verden, gid jeg da maa døe med den Overbeviisning: — de ere gode, retskafne og dadelfri, som Faderen.

Elise (afsides). O Gud!

Mad. Meunier (græder). Min stakkels Søn!

Josef. Nu gaaer det ud paa at græde. — Græd ikke, Bedstemoer! — Det kan jeg ikke taale at see. (tager hendes Tørklæde og tørrer hendes Øine.) Der seer De nu, Lise begynder ogsaa at græde.

Elise (fatter sig). Vist ikke! hvem siger, jeg græder?

Josef. Desbedre, naar Du ikke græder! Nu Bedstemoer! see lidt mildt til mig, nu

bare en lille Smule, at jeg kan gaae fornøiet paa Trykkeriet.

Mad. Reunier. Gaae kun, gaae! — (smiler.) Ellers er Du ikke rolig. (omfavner ham og reiser sig.) Men Du maa love mig, ikke oftere at gaae til Canalen.

Josef. Det kan jeg ikke, Bedstemoer! det er mod min Natur.

Mad. Reunier. Nu saa leeg ikke mere Bold i det ringeste!

Josef. Kan da jeg for, at jeg er født med Lyst til at lege Bold? Om 2 Aar leger jeg ikke længere Bold, det vil jeg love. Men saalænge vil det vare, veed jeg nok.

Mad. Reunier. Fy. At lege i Din Alder —

Josef. Naar jeg bliver 3 Aar til, leger jeg ikke længere, det skal De faae at see. — Jeg holdt vel op nu, men jeg spiller for godt. — Der er ingen, der kan gjøre det bedre. — Nu, adiø! Nu er alting godt igjen! — Det er herligt. Afstæd til Pressen! Bængelen i

Haanden; — det er og saadant et Slags Boldtræ. En — to — tre — Afstæd! (løber ud.)

9.

Elise. Madam Meunier.

Elise. Har han ikke et godt Hjerte?

Mad. Meunier. Vidste jeg bare hvad han har mod vor Nabo? — den gode Bizot, der er os alle saa hengiven?

Elise. Os alle? — Josef undtagen —

Mad. Meunier. Saadan er det? — Har Du ogsaa noget imod ham? — Og det især nu, da han er betænkt paa Din Lykke? — da han har foreslaaet et herligt Parti for Dig.

Elise. For mig? — Saa? — Hvad skal det betyde?

Mad. Meunier. Det vil sige — at imorges — Du kjender dog den tykke Urtekræmmer paa Hjørnet?

Elise. Durand?

Mad. Meunier. Ja Hr. Durand. Han

kaldte vor Nabo ind i sin Boutik, og spurgte: Kjender De Jomfru Meunier? — Ja gjør jeg saa, svarede Bizot. — Hun er vel ikke riig? — Hun eier slet intet, svarede Bizot. — Men hun er nok en velopdraget Pige? — Ja særdeles vel opdraget, svarede Bizot — Hun skal være en Datter af en Officier, der havde Æreslegionskorset? — Ja rigtig, og har hverken antaget Frøkennavn eller Frøkennykker! Dronningen har ladet hende opdrage i et Institut. Hvo der faaer hende til Kone, kan sige, han er lykkelig. — Det er godt, sagde Durand, saa vil jeg være den lykkelige. —

Elise. O Gud!

Mad. Meunier. Hun har lært at forestaae en Huusholdning; — gaaer kun sjelden ud; — pleier omhyggelig sin gamle Bedstemoder, — og det viser, hun er en god Sjæl. — Jeg er Enkemand, riig, har ingen Børn; — vil hun have mig, vil jeg have hende, og skal blive Familiens Støtte. — Men, hvad feiler Dig, mit Barn?

Elise. Intet, — søde Bedstemoer! —

Mad. Meunier. Saa kom strax vor gode Nabo til mig for at bringe den behagelige Tidende; — og jeg sagde ham strax, at vi tog mod Tilbudet med den største Fornøielse.

Elise. Hvad har De gjort? — Jeg ægter aldrig Durand, thi jeg kan aldrig elske ham.

Mad. Meunier. Det finder sig med Tiden. — Eller er der en anden, Du holder af?

Elise. Torde jeg —

Mad. Meunier. Du elsker, og vover ikke at tilstaae det? — Du slaaer Øinene ned. — Er det kanskee? — Ja vist er det saa. Det er den unge Maler, ikke sandt?

Elise. De roste ham saameget imorges.

Mad. Meunier. Det var urigtig handlet af mig, — thi Bizot har givet mig Underretning og Oplysning om ham. — Han er i Omtale over hele Nabolauget. — Ingen

kjender ham. — Han er meget hemmelighedsfuld.

Elise. De skal ikke troe Bizot; han taler ilde om alle Mennesker.

Mad. Meunier. Det kan nu være med ham, som det vil. — Endnu idag skal Hr. Dupont erklære sig, eller jeg forbyder ham Huset.

10.

De Forrige. Bizot.

Bizot (kommer ind). Endelig! Nu fik de fat paa ham!

Elise. For Guds Skyld, hvem!

Mad. Meunier. Hvem fik De fat paa.

Bizot. Hvem anden end Deres smukke Sønneson!

Elise. Min Broder?

Mad. Meunier. Josef? — O min Gud!

Bizot (holder paa hende). Altereer Dem ikke for meget! — høistærede Frue! — Det er kanskee ikke saa galt! — Men har jeg ikke

sagt det? — Det maatte tilsidst ende sig paa denne Maade.

Elise. Saa tael dog reent ud! — Min stakkels Broder! — Hvor er han?

Bizot. Han sidder i Vagten?

Mad. Meunier. Men hvor? — hvor?

Bizot. Ja, det veed jeg ikke. — Soldaterne gik med ham.

Mad. Meunier. Det er Raadestødet.

Elise. Men hvad har han gjort?

Bizot. Det veed jeg egentlig ikke ret, om jeg skal sige min Sandhed. — Jeg kom netop ud fra Hr. Durand, som jeg havde bragt Deres Svar.

Mad. Meunier. I den Anledning har jeg noget at tale med Dem om, men det skal være siden — siden —

Bizot. Ligesom jeg kom omkring Hjørnet, saae jeg Folk stimle sammen, og 2 unge Mennesker førtes bort af Politiet; — naar jeg siger to unge Mennesker, vil det sige, — der var ogsaa en Gammel med.

Elise. Videre, videre.

Bizot. En af de to ulykkelige var da — tænk De min Bestyrtelse — det vil sige, Bestyrtelse kan det ikke egentlig kaldes, siden — med et Ord — jeg kjendte min Ven Josef.

Elise. O Gud! O Gud!

Mad. Meunier. Har De selv seet ham?

Bizot. Ja vist, saa livagtig som jeg nu seer Dem. — Jeg spurgte en Dame, som stod der, hvorfor man havde arresteret det unge Menneske? — Men hun vidste det ikke. — Derpaa spurgte jeg Viinhandleren, der just kom op af Kjælderen, og han sagde mig — men jeg kan sandelig ikke sige det igjen.

Mad. Meunier. Jeg er som paa Pinebænk —

Bizot. Han sagde, at der var stjaalet et Stykke Silketøi hos Klædekræmmeren.

Mad. Meunier. Stjaalet?

Elise. Min Broder? Nei det er ikke muligt.

Bizot. Man sagde det alligevel.

Eliſe. Jeg maa ſtrax til Kommisſairen.

Mad. Meunier. Joſef en Tyv! Det overlever jeg aldrig. (ſynker ned paa en Stol.)

11.

De Forrige. Joſef.

Joſef (har hørt de ſidſte Ord). Hvad for noget? Er jeg en Tyv?

Eliſe. Der er han jo?

Bizot. Meget besynderligt!

Mad. Meunier. Joſef! min Søn! Siig mig det! Er det sandt, Du har ſtjaalet?

Joſef. Stjaalet? (forundret.) Jeg? Hvem har sagt det? — Beſkylde mig for Tyveri? — det er afſkyeligt.

Mad. Meunier. Nu, Gud ſkee Tak! Vær Du kun rolig.

Joſef (opbragt). Hvem har ſagt det? Hvem er det ſlette Menneſke?

Eliſe. Bizot har ſagt det

Bizot (træder tilbage). Det vil ſige — betingelſesviis —

Josef (vil have fat paa ham, men man holder paa ham). Det er da ham? — Altid ham — Beskylder mig for Tyveri? — Jeg skal dreie Halsen om paa ham. — Slip mig! — Bi kun, gamle Suurdeig, jeg skal vise ham —

Mad. Meunier. Josef! — Jeg befaler Dig at være rolig.

Josef. See til, han skrupper sig — gamle Bagvasker! — Afstæd! siger jeg. Dersom I ikke var saa gammel — saa —

Bizot. Besynderligt! — Han betænker min Alder.

Mad. Meunier. Men Du har jo dog været arresteret? — og saa kunde han gjerne tænkt, Du —

Josef. Jeg arresteret? Ja saa?

Elise. Du har vel atter igjen gjort en overgiven Stræg?

Josef. Nei det er ikke saa galt. Du kan spørge Din egen Hr. Dupont.

Elise. Emil? —

Mad. Meunier. Hvad har han dermed at gjøre?

Bizot (afsides). Det gad jeg ogsaa vidst.

Josef. Han gik just forbi. (sagte til Elise.) Smukke Historier fik jeg ved den Leilighed at høre om ham.

Mad. Meunier. Forklar Dig dog endelig —

Josef. Det kommer nok — det kommer nok. — Jeg gik med Correctur til en af vore Forfattere, som havde ventet derpaa i 3 Dage. — Lige med et var jeg i et Opløb. — Gensdarmer, — Politibetjente. — Der var en Trængsel og en Skrigen. Jeg tænkte, der vilde blive en lille Tumult, som altid forekommer her i Paris, og da man dog ikke veed, hvad der kan indtræffe, puttede jeg i min Lomme —

Mad. Meunier. Hvad puttede Du i Lommen?

Josef. Blot en lille Steen. Den kan altidsens være til Nytte, det veed jeg af Er-

faring. — Puf! Der fløi en gjennem en Lygte — men min var det ikke, paa mine Ord! En Gensdarme, der stod foran, vendte sig om, og paastod, jeg havde slaaet Lygten itu. (forandrer sin Stemme.) Gensdarme, sagde jeg. De tager feil, aldeles feil. — Det var Dig, Lommel! — Nei, Gensdarm! Det er en Feiltagelse, aldeles uden Føie. — Hold Mund, dumme Knægt! Disse Folk bruge sædvanlig slige upassende Udtryk. De mangler Opdragelse. — Gensdarme, sagde jeg, jeg skal hen med Correctur; jeg har ingen Tid. — Hvad rager det mig? — Corrigeret skal Du nok blive, det skal jeg skaffe Dig Tid til. — Derpaa vendte han mig Ryggen, ligesom han havde Øine bag paa. — Paa en Gang fik han en Steen paa Hatten; — Satan veed, hvor den kom fra? — Min havde jeg endnu i Haanden, og viste den blodgjerrige Gensdarme den. Haha! tænkte han, den Slyngel har Steen? — Bi lidt! — Nu vilde han tage fat paa mig; — jeg var ikke seen, — satte et Been

for ham; — bump — der laae han; for at hvile efter sit Arbeide. Alle loe og jeg vilde smøre Hæle; men jeg havde gjort Regningen uden Vært. Bag ved stod en Politibetjent og 3 Soldater. — Nu var det forbi. Og de toge mig vis.

Mad. Meunier. Der har vi det? —

Josef. 3 Mand var for mange for mig. Jeg havde blot 2 Been, og følgelig intet at sætte for saadan Overmagt, saa den kunde komme til at ligge hos Gensdarmen. Kort, de holdt paa mig, og bragte mig tilligemed den lange Knægt, der havde stjaalet, paa Politikammeret.

Bizot. Det var følgelig den anden, der havde stjaalet?

Josef. Hvad behager?

Mad. Meunier. Og hvordan slap Du da ud igjen?

Josef (seer paa Elise og med Betydning). Der indfandt sig pludselig en ung Herre, der havde

en Orden — han talede sagte med Assessoren.

Elise (afsides). En ung Herre? — Og det lægger Josef saadan Vægt paa?

Josef. Nu, det var Synd at sige, at Assessoren ellers er høflig og artig, men meget fornuftig lod han, thi han lod mig gaae.

Mad. Meunier. Og det er det nu altsammen?

Josef. Altsammen. Uden det, at de rev min Trøie itu ved den Spøg.

Mad. Meunier. Igjen. Det er nu anden Gang idag.

Josef. Men denne Gang er det bag paa. — Det kan ikke just strax sees.

Mad. Meunier. Tie stille! Du uopdragne, letsindige Krabat! — Kom nu! Hr. Bizot! Jeg har meget at tale med Dem om, men ikke et Ord, naar denne Slubbert hører det.

Bizot. De har aldeles over mig at befale. (Begge gaae.)

Josef (efteraber Hundegjøen bag ved ham). Vov, vov, vov!

Bizot (forskrækket). Aa! Aa!

Josef. Bliv ikke bange! Min Hund kan ikke lide de gamle Kjællinger, der give sig af med at føre Sladder. De er jo ingen gammel Kjælling, og fører heller ikke Sladder? (Bizot og Mad. Meunier gaae ud.)

12.

Josef. Elise.

Josef. Den gamle Sladdertud! Havde han ikke været, havde hun ikke faaet en Smule at vide af den hele Spas.

Elise. Hvad skulde det sige, Du saae saa vist paa mig og lagde saamegen Eftertryk i Dine Ord?

Josef. Emil han er en net Karl. (næsten høit.) han er en Politispion.

Elise (meget høit). Ak! (støtter sig ved en Stol.)

Josef. Det vil sige, jeg troer det i det ringeste.

Elise (tvinger sig). Nei, det kan ikke være — Jeg beder Dig! — Fortæl! — det kan ikke være.

Josef. Hvorfor ikke? — Slige Folk trænger sig ind i alle Familier.

Elise. Men hvoraf veed Du — hvem har sagt Dig?— —

Josef. Da jeg var paa Politikammeret, kom han i en sort Frakke og med en Orden i Knaphullet.

Elise. Det er ikke muligt — en Orden? Du har taget feil —

Josef. Ligesaalidt, som jeg tager feil nu, jeg taler med Dig. — Mig har han altid været mistænkelig. — Han, en fattig Decorationsmaler, i en Kalesche og med et Baand i Knaphullet? — Nei, saa dumme ere vi ikke. (sætter sig i Bedstemoderens Stol.) Men Bedstemoder vil vi ikke sige noget derom. Fik hun at vide, hun i Huset havde en — en — fy

for Satan — jeg troer, af Sorg hun tog sin Død: thi hos hende gaaer Æren over alting. Gode gamle Kone!

Elise. Du har Ret. Jeg vil selv sige det til ham.

Josef. Det kan ogsaa gaae an. — Ellers vilde jeg give ham sin Besked, og det tilgavns, kan du troe.

Elise. Nei, nei! — O der kommer han — lad os være allene, Josef!

13.

De Forrige. Emil.

Emil. Endelig kunde jeg slippe —

Elise. See der er ogsaa Josef.

Josef. Ja til Tjeneste! Hr. Dupont. (sagte til Lise.) Seer Du Baandet er borte.

Elise (sagte). Gaae Din Vei!

Emil. Har Du intet at bestille i Trykkeriet idag?

Josef. Jo jeg har. Og derfor takker jeg Dem dobbelt, for De skaffede mig fri.

Emil. Hvordan det? Hvad vil Du sige med det?

Josef. Var det ikke Dem, der fik mig fri?

Emil. Jeg sad i mit Atelier og malede Decorationen.

Josef (gaaer hen til ham). Ja saa? Atter Decoration? (sagte til Elise.) Han lyver — saadan er det. Det vidste jeg iforveien. (høit.) Jeg er dog ret nysgjerrig efter at vide, hvordan den Decoration seer ud. Hr. Dupont! De maler da vel Deres Decoration paa Politikammeret?

Emil (afsides). Saa har han dog seet mig.

Elise. Hører Du ikke, Josef? Du skal paa Trykkeriet.

Josef. Jeg gaaer jo alt. (sagte.) Det forplumrede ham — han seer ud som en Høne i Regnveir. (høit.) Nu Adio, Hr. Decorationsmaler. (gaaer.)

14.

Elise. Emil.

Emil. Hvad er der paa Færde? Elise. I Dit Blik er der Uro — Bebreidelse.

Elise. Og Du kan endnu spørge derom? Emil! — Hvis Du bedrog mig, — mig, der satte ubegrænset Tillid til Dig? — O det vilde jo være skrækkeligt. Du er ikke, hvad Du vil forestille. — Du er ingen Maler.

Emil. Ikke det? — Jo vist er jeg!

Elise. Du vil endnu bedrage mig — Hvorledes er Du kommet til Kalesche og en Jockei?

Emil. Josef har vist nok seet mig et-stæds?

Elise. Følgelig er det dog sandt? Men hvem er Du da? — Lad mig for Guds Skyld ikke længere være i denne piinlige Uvished! Jeg besværger Dig.

Emil. Velan da! Ja, Lise! Jeg har bedraget Dig ihensende til min Stand.

Elise. O Gud! O Gud!

Emil. Fordi jeg elsker Dig — fordi jeg ikke kunde leve uden Dig. — Men formedelst Din Ængstlighed, Din Indgetogenhed — var det mig ikke muligt at nærmes Dig uden

under Maske af en fattig Konstner, uden Familie, uden Venner.

Elise. Men hvem er De, min Herre!

Emil. Din Forlovede. Din bedste Ven! Jeg elsker Dig, allene Dig, vil aftørre Dine Taarer, koster det endog mit Liv.

Elise. Saa kom da med til Bedstemoder! — Siig hende, hvor kjær jeg er Dig — begjær mig af hende. (Emil i Bevægelse.) Hold Dit Løvte, — hold alle Dine Løvter: — Kom!

Emil. Hør mig, Lise! — Jeg —

Elise. Du vægrer Dig? — Du vil da blot forføre mig! — gjøre mig ulykkelig?

Emil. Hvor uretfærdig er Du ikke imod mig, Lise! — Jeg er ikke min egen Herre. — Jeg har en Fader, hvis Strænghed —

Elise. O nu seer jeg tydelig hele min Ulykke. (synker ned paa en Stol.)

Emil. Min Familie vil ikke tillade en Forbindelse med Dig. — Men, — har Du ikke min Kjærlighed? — Lise! Lise! Staaer det ikke i min Magt at gjøre Dig lykkelig?

Eliſe. Slip mig, Ulykſalige!

Emil. Stød mig ikke ſaa ubarmhjertig bort fra Dig!

15.

De Forrige. Bizot.

Bizot (taler ud ad Døren.) Lad De kun mig raade! (ſeer Emil og tier.)

Emil (forandrer Tone.) Hvis Mad. Meunier ſkulde have et Kvarteer tilovers.

Eliſe (afſides.) Og jeg maa ſkjule mine Taare —

Bizot. Der er han jo! Desbedre — Ei, Hr. Dupont! — Det er mig meget kjært, jeg træffer Dem her.

Emil. Jeg havde juſt lidt Tid, men kom for at male paa Portraitet.

Bizot. Ja ſaa! — Imidlertid har Mad. Meunier givet mig i Commiſſion at tale med Dem om noget paa hendes Vegne.

Emil. Med mig? (afſides.) Hvad ſkal det betyde?

Elise. Saa vil jeg gaae.

Bizot. Nei tværtimod! Hr. Dupont vil nok tillade at jeg spadserer med ham til Boulevarderne.

Emil. Med den største Fornøielse. (afsides.) Fanden have det paatrængende Menneske!

Bizot (sagte til Elise). Det var dog urigtigt af Dem, at afslaae et saa fordeelagtigt Parti, som Durand.

Emil (til Bizot). Nu, min Herre! jeg er aldeles til Deres Befaling.

Bizot. Saa behag at komme. (gaaer foran).

Emil (lader ham gaae, nærmer sig til Elise, og siger sagte). Jeg maa tale med Dig, give Dig Oplysning. —

16.

De Forrige. Josef.

Josef (kommer, raaber høit, og støder Bizot, som møder ham i Døren, op til Væggen). Nu har

jeg det, nu har jeg det. — Nu veed jeg alting.

Bizot. Den Knægt bliver dog min Død.

Josef. Kan jeg for det? — Hvorfor er De mig altid i Veien?

Bizot. Nu har jeg nok! — Idag opsiger jeg mine Værelser her i Huset, — og imorgen flytter jeg. — Kom nu, Hr. Dupont! (lader ham gaae foran.) Ære den, som Ære bør.

(gaaer med Emil.)

17.

Josef. Elise.

Elise (afsides). Hvad mon det er, han har at sige ham? — Vidste han —

Josef. Søster! Nu veed jeg alting.

Elise. Emil — —

Josef. Alting veed jeg, — hans Navn — hvem hans Fader er — Nummeret paa Huset. — Jeg har Uret; — han er ingen Spion.

Elise. Og hvem har sagt Dig? — —

Josef. Kan Du see, det er ret godt man seer sig lidt omkring i Byen. Jeg vilde just ud med Correcturen — den har lidt Uhæld idag, jeg er bange for, den ikke idag kommer, hvor den skal —

Elise. Nu, videre! —

Josef. Da jeg et par Gader herfra gik om Hjørnet, seer jeg den samme Kalesche — Du husker nok den, der nær havde kjørt mig overende — og den var der en herlig Hest for. — Heste er nu engang mit Liv, Søster. — Jockeien var ogsaa tilstæde, med en tyk Guldtresse om Hatten og i et smukt Livree. Guldet var saa tykt, som en Finger — og det er ikke saa beedst! —

Elise. Og Vognen tilhørte Emil — Hr. Dupont? —

Josef. Hav dog lidt Taalmodighed! Jeg kjendte ham strax igjen — han var staaet af og ventede paa sin Herre. — Bi kun, tænkte jeg, Du skal min Tro nok komme til at skrive te? Jeg gik meget høflig hen til ham og

siger: Den smukke Hest er vel hans egen? — Nu fangede jeg ham. — Han følte sig smigret og fortalte mig alt, hvad jeg vilde vide. Først kneb jeg ham for hans Herres Navn, derpaa gik jeg videre og videre og fik at høre, hans Herre er en meget riig Mand; — Søn af en gammel General eller Admiral — med en Mængde Ordener og en stor Portion Gigt — Pair af Frankrig —

Elise. Pair af Frankrig.

Josef (glad). Ja vist. Ikke andet end Pair af Frankrig. Emil — thi han er rig nok Emil — har ogsaa en Tante — der giver ham en Fandens Hob Penge — siden hun er meget forgabet i ham. — Men han lever rask, — sætter Pengene overstyr paa alle mulige Maader, er med overalt, paa Jagt, ved Væddeløb, hvor der spilles høit, og Gud veed alt. — I denne Tid har han en Kjærlighedsforstaaelse her i Nabolauget.

Elise. Hvad siger Du?

Josef (smiler). Det er ligesom Jockeien

sagde mig, videre ikke. Her skal være en Pige, som han har lidt til Bedste — som de Andre, han har narret — thi han skal være ret en Djævelskarl —

Elise (svimler og er færdig at falde).

Josef. Men hvad feiler Dig? — Du er jo saa bleg som et Liig? — Hvordan er det?

Elise. Det løber rundt for mig. (En Taare bryder frem.) Jeg er forloren, vanæret.

Josef. Hvad siger Du der?

Elise (falder ham om Halsen). Afstæd? Afstæd! Kom! Bring mig bort herfra Huset, at Ingen seer det — at Ingen faaer det at vide. (fatter sig.) Josef! Hvad var det jeg sagde? — Hvad tilstod jeg? O jeg Ulykkelige!

Josef (seer stivt paa hende). Søster! Du vanæret? — Det er altsaa Dig, det slette Menneske —? Ak! Hvorfor stod jeg reent i Taaget? Men Du, min Søster! O Gud! —

Elise. Ak Josef! — Gjør mig ingen Bebreidelser. — Han har bedraget mig paa

den skammeligste Maade, thi han har lovet — høitidelig svoret mig til —

Josef (holder Haanden for Munden). Stille, stille! At Bedstemoer ikke faaer noget at vide. Hun kan tage sin Død derover.

Elise. Nei! — Jeg vil døe — og ved min Død sone min Brøde.

Josef. Stille! Hun kommer.

18

De Forrige. Mad. Meunier. Bizot.

Mad. Meunier (kommer ind fra høire Side, og gaaer hen ad til den almindelige Dør). Kommer De nu Hr. Bizot? Jeg har længe staaet ved Vinduet og ventet Dem.

Josef (tvinger sig til at smile). Haha! Kommer ikke allerede den gamle Parykblok igjen? (sagte til Elise.) Tving Dig! Tving Dig!

Bizot (kommer ind). Her er vi da.

Mad. Meunier. Nu?

Bizot. Han vil ikke oftere være Dem til Uleilighed.

Eliſe (nysgjerrig). Hvem?

Joſef (trykker Heude i Haanden). Det ſkal vi nok faae at vide.

Mad. Meunier. Seer Du? — Din Emil — nu han ſkal erklære ſig —

Bizot. Ja det ſagde jeg jo ſtrax.

Joſef (munter). Det kan jo være det ſamme —

Mad. Meunier. Ja viſt, for Din Krabat er alting det ſamme. — Din ſtakkels Fader! Vidſte han, at Ingen tog ſig ad Familiens Ære — Vidſte han, at Du, vor naturlige Beſkytter —

Bizot. Ja en net Beſkytter!

Joſef (bevæget). De har Ret, Bedſtemoer! Det er alt for ſandt. — Ja, jeg erindrer ganſke tydelig, da vor Fader døde, bragte De os begge to hen til Sengen. Liſe og mig. Vi vare den Gang ganſke ſmaa Børn. Bekymret ſaae han paa os; han græd, og vi græd ogſaa. — Det er ſom jeg endnu ſaae det for mine Øine. Saa ſagde han til

mig: Josef! Du holder jo af Din Søster? — Naar Du engang bliver stor, vær saa hendes Beskytter og Støtte! — Sørg for hende og for vort Navns Ære, som jeg efterlader reen og ubesmittet. — Andet Arvegods faae I ei, intet uden Ære og et godt Rygte. Bevar disse, og min Velsignelse skal være over Eder! — Derefter omfavnede han os, og døde. — Men jeg har endnu ikke foretaget mig noget, som retfærdiggjør min Faders Tillid. — — Jeg har været en doven, vild Krabat, som alle Folk har skyet, jaget bort, pryglet. O min stakkels Søster! Kan Du tilgive mig?

Elise. Broder Josef —

Mad. Meunier (tørrer Taarer bort). Hvor den Dreng har Sands til at tale for sig.

Elise. Sandhed maa dog blive Sandhed. — Det var fornuftig talt.

Mad. Meunier (til Elise). Det maa forsaarsage Dig megen Kummer, min gode Datter! Kom! han var Dig ikke værd. — Glem

ham! Gud skee Tak — Gud skee Tak! han er borte, førend Dit gode Navn kan udsættes for Folkesnak.

Elise (med qvalt Stemme). Det er for sildig.

Josef (som hørte det). Tie, for Bedstemoders Skyld!

Mad. Meunier. Mit Barn! Mit gode Barn! —

Bizot. Hun faaer Ondt — falder i Afmagt. (Elise synker ned paa en Stol).

Bizot og Mad. Meunier (gjør sig Umage for at hjelpe hende tilrette).

Josef. (allene i Baggrunden). Lise! Lise! Søster! — Hjelper hende — staaer hende bi! — Stor? til Mand, meente min Fader. Voren er jeg, som en Mand vil jeg handle. — Fader! Fader! Du skal vorde tilfreds med mig.

(Tæppet falder.)

Anden Akt.

En Sahl hos General Morin, Indgangen er i Midten. Sidedørre. Døren til Høire er til Generalens Værelser. I Forgrunden en Sopha og et Bord. Værelset smukt møbleret.

1.

General Morin. Fru Morin.

(Begge komme ind ad Mellemdørrene.)

Generalen. Men jeg siger, Nei. —

Fru Morin. Og jeg siger, jo —

Generalen. Nu gaaer De atter i Taaget.

Fru Morin. Og nu brumler De atter.

Generalen (sætter sig paa Sophaen.) Ja vist, fordi jeg siger Sandhed.

Fru Morin (sætter sig paa venstre Side af Bordet). Nei, fordi De siger mig imod! — Dog det er ikke at undres over. — Det er Deres eneste Fornøielse.

Generalen. Ja det er sandt. Ellers veed jeg ikke heller af nogen Fornøielse. Det og saa min Gigt er det eneste, jeg har tilbage.

Fru Morin. Det er det halve for-meget.

Generalen. Ja vist, men De mener dog Gigten? — Den er gjerne til Deres Tje-neste — hvis De vil skille mig ved den.

Fru Morin. Meget forbunden. Men De maa sige, hvad De vil, saa skriver jeg et par Linier til Doctoren.

Generalen. I Anledning af en Smule Snue? — Har man hørt sligt?

Fru Morin. Man kan ikke vide, hvad det kan blive til. (skriver.)

Generalen. Aa hvad! Lad De mig være i Fred for Deres Sorger! — Skriv eller skriv ikke, ligesom De behager. Mig er det lige godt! — Men jeg veed, det fornøier Dem, at jage de Folk omkring for mutters ingen Ting. Da min stakkels Broder levede, gik det ligesaadan.

Fru Morin. Hvordan da, om jeg tør spørge?

Generalen. Det skal jeg sige Dem.

Da der blev Fred, og vi begge to kom hjem fra Krigen, ærgrede jeg mig over at jeg var Enkemand. Min Broder var meget lykkeligere end jeg: — Han fandt Krigen igjen i sit Huus.

Fru Morin (stødt, men smiler). Overordentlig galant!

Hilaire (kommer ind). Hr. General!

Generalen. Hvad godt?

Hilaire. Befaler Generalen at spise Frokost hjemme?

Generalen. Ligesom jeg kunde tænke paa at komme ud. Har jeg ikke min Gigt? — Jeg kan ikke engang tænke paa at komme i Pairskammeret.

Fru Morin. Det gjør Dem vel meget ondt?

Generalen. Det kan jeg just ikke sige; — morsomt er det da just ikke — kan De troe.

Hilaire. Hvad befaler Generalen da til Frokost?

Generalen. Chocolade! — Desværre har det nu i 6 Uger været min Lod. De lader mig formelig sulte. — Apropos! Hvad var det for en Allarm i Aftes, da jeg vilde gaae i Seng?

Fru Morin. Jeg fik derfor næsten ikke et Øie lukket.

Hilaire. Vi veed selv ikke, hvad det egentlig havde at betyde. — Et ungt Menneske, der saae ud til en Haandværksbursch, vilde af al Magt til — — en Hr. Morin.

Generalen. Til mig!

Hilaire. Vi sagde, Hr. Generalen allerede var i Seng, men han vilde ikke troe os. Der manglede meget lidt i at han jo havde pryglet os. Det var en Helvedes Knægt. — Da Portneren vilde kaste ham ud, slog han alle hans Vinduer ind, og var der ikke hældigviis en Patrouille gaaet forbi, som han løb for, hvem veed da, hvad der kunde skeet?

Generalen (smiler.) Ruderne slog han da itu?

Fru Morin. Man maa lade ham arrestere.

Generalen. Nei, man maa hente Glarmesteren.

2.

De Forrige. Emil.

Emil. God Morgen! kjære Fader! Hvorledes har De sovet inat?

Generalen. Meget maadeligt. Og Du? — Du har vel ikke engang været i Seng?

Emil. Gode Fader!

Fru Morin. Seer Du slet ikke mig, Emil?

Emil (kysser hende paa Haanden). Jeg formodede ikke, De saa tidlig var oppe.

Fru Morin. Jeg undrer mig selv over at jeg er kommet saa tidlig op. Men Eugen er noget upasselig, og jeg har maattet skrive til Lægen. Du kommer dog vel op til mig i Formiddag? — Jeg har noget at tale med Dig om. — Du veed nok —

Generalen. Haha! Der har vi atter de vigtige Forretninger. Ja vist, om Lysten til at stifte høiadelige Ægteskaber!

Fru Morin. Lad De blot mig være og bland Dem ikke i Ting, hvor Deres onde Lune kan gjøre Fortræd! —

Generalen. Saa, saa! —

Fru Morin. Jeg gaaer nu. (til Emil.) Du kommer vel bag efter? Jeg vil blot sende denne Billet bort. (til Generalen.) Adiø, Hr. Brumlebasse.

3.

Emil. Generalen. Hilaire (i Baggrunden).

Generalen. Et herligt Sælskab for en Patient.

Hilaire (til Emil). Behager De Frokost herind?

Emil. Nei! Men hvis min Fader ønsker — —

Generalen. Gud bevar's! — Jeg kan blot opvarte med en Kop Chocolade, og den

er nok for ringe for Dig? (Hilaire gaaer.) Gaae Du kun til Din Kaffe, til Dine Bekjendte, der kan Du tale om Heste og om Piger. Det er ganske naturligt. Det gjorde jeg og, da jeg var paa Din Alder. Rigtignok arbeidede jeg lidt iblandt og tog mig et og andet nyttigt for.

Emil. Det gjør jeg ogsaa.

Generalen. Du har travlt med ikke at bestille noget. Siden jeg er riig, troer Du, Du ikke behøver at lære noget. (Emil sætter sig paa en Stol ved Siden af Faderen.) Du er Legationssecretair, det er meget godt, men bestil ogsaa noget derfor! Hvad er det med Dit Giftermaal? Bliver der noget af eller ikke?

Emil. Tante tager sig meget deraf.

Generalen. Din Tante er en meget ærgjerrig og stolt Kone; — men hun er Din Tante, og derfor maa Du agte hende; hun holder desuden af Dig. — Men hun holder blot alt formeget af Dig, thi hun lader Dig have Din egen Villie. — Hvilken Umage gjør

hun sig ikke for det Givtermaal! — Men det er og et glimrende Parti; af den høieste Adel; — og en mægtig Familie.

Emil (som for at føle sig for). Jeg tænker, De bryder Dem ikke saameget derom? —

Generalen (rask). Jo vist gjør jeg det. Jeg er saa stolt, som nogen anden; — maaskee stoltere end de alle tilhobe; — men skal jeg give mit Minde til Givtermaalet, maa det og lønne Umagen.

Emil. Jeg er temmelig ung endnu. — Dertil — seer De, Fader, jeg har saadan mine egne Hensigter — —

Generalen. Du har Hensigter?

Emil. Jeg befrygter, de passe ikke til Givtermaal.

Generalen. Naar Du har Frygt for at paatage Dig den ringeste Forpligtelse — Naar Ægteskab forekommer Dig som en Byrde, en Opoffrelse — Men mig behager dette Ægteskab, og lader det sig gjøre, skal Du givte Dig. Jeg blander mig imidlertid ikke deri,

thi jeg vil slet ikke befatte mig med Marqvier og Hertuger. Det er Din Sag og Din Tantes Sag.

Emil. Naar De endelig befaler — —

Generalen Jeg befaler ikke andet, end at Du skal blive et sat Menneske. — Naar jeg lukker mine Øine. — Er Du først i Forbindelse med en fornem Familie, maa Du forandre Dine Udsigter, Dine Bekjendtskaber, der just ikke stort ere at rose.

Emil. Jeg forstaaer Dem ikke, kjære Fader!

Generalen. Det gjør mig ondt. — Men siden vi nu har begyndt at tale derom! — Forleden, da vi var til Bal hos Marschalens, sad jeg ved Spillebordet og var færdig at kede mig til Døde. Bag ved hørte jeg Dit Navn nævnes. Der stod en Slump unge Mennesker af den Kalibre, med Bakkenbarter og Glandshandsker. En af dem fortalte, at Du i Spil havde en Aften tabt ligesaameget, som et heelt Aars Gage. Det er en herlig

Karl, sagde den anden, men man seer ham sjelden; han spiller ikke mere; han kommer aldrig i et Drikkelag. — Det kommer af, at han er forelsket. — Det er nok i en fornem Dame. — Nei, tværtimod i en Modehandlerinde eller Syjomfru, det er nu engang hans svage Side.

Emil. Hvem var den uforskammede Karl? — Kan De troe —

Generalen. Hvorfor ikke? Jeg kom til at lee deraf. Det var mig rigtig nok kjærere, Du brød Dig lidt mere om mig; — men Du er 23 Aar gammel, — jeg er 60. — Fortænke Dig deri, kan jeg ikke. (tager ham faderlig i Haanden.) Du er en brav Dreng, ikke sandt? Du vil ikke foretage Dig noget, der strider mod vort Navns Ære? (hæftig.) Ve Dig, hvis jeg nogentid hører noget, som er Dig til Skam. — Men nei! — (alvorlig.) jeg er rolig, aldeles rolig. Men vær ikke saa lidenskabelig; — vær noget mere bestandig! — Lad mig see en Svigerdatter ved Din Side,

og Børnebørn paa mit Skjød! — Hvor vil jeg ikke glæde mig over det Smaakram! — Jeg skal nok holde Styr paa dem. — Hører Du? En Svigerdatter.

Emil. Kjæreste Fader! (fører Generalen hen til hans Værelse.)

Generalen. Gaae nu til Tante! Hun venter Dig. Rimeligviis har hun nu bragt Partiet i Orden. — Gjør Ende paa den Ting! — for at fornøie mig. Jeg vil imidlertid drikke min Sundhedschocolade.

Hilaire (der er kommet ind). Følgelig skal jeg dække.

Generalen. Ja vist! — jeg har længe ventet derpaa. (gaaer ud paa høire Side, Hilaire ud ad Mellemdøren.)

4.

Emil (alene. Straxderefter) Hilaire.

Emil. Nu, til Tante? — Saaledes kan det ikke længe vare. — Mod! Mod! — Hvad nytter alt Overlæg? O stakkels Liise! Men

har hun ikke selv ved det gamle Faarehoved ladet mig opfordre til ikke meer at lade mig see der? (til Hilaire, der kommer med Chocolade.) Er Baronessen nu at faae i Tale?

Hilaire. Saavidt jeg veed, venter hun allerede Herren.

Emil (gaaer til Venstre, mens Hilaire vil gaae ind til Generalen. Udenfor høres Allarm.)

Hilaire. Hvad er der nu igjen paa Færde?

(Mellemdøren slaaes op.)

5.

Hilaire. To Tjenere. (Derpaa) Josef. (Siden) Generalen.

Josef. Jeg skal ind. (Han er anstændig paaklædt med Frakke og Hat.)

Første Tjener. Der er Knægten fra i Aftes igjen.

Hilaire (sætter Chocoladen paa Bordet). Kast ham paa Døren!

Anden Tjener (der holder Josef tilbage). Men jeg siger, han maa ikke komme ind.

Første Tjener (tager ogsaa fat paa ham). Vil han høre, eller ikke?

Josef (river sig løs). Og jeg siger: — Jeg vil ind. — I Abekatte — Dagtyve, Karetspringere!

Hilaire. Send Bud efter Vagten! (peger paa Josef.) Vil han pakke sig?

Josef. Ei ei! mener han det? — Du troer nok, jeg er bange for Dig? (Hilaire vil tage fat paa ham, Josef sætter et Been for ham.) Benene bort. Der kommer en til at sidde ned. (Hilaire kommer til at sidde ned paa Jorden.) Megen Fornøielse! Lakei!

Begge Tjenerne (le ganske høit). Ha, ha, ha!

Hilaire (bliver siddende ganske forbløffet). Leer I ogsaa? — Bi kun! Det skulde Generalen vide.

Første Tjener. Nu er det nok. Marsch! Marsch!

Josef. Er her nogen, der længes efter en Dacapo. Nu kom an, Du tjenstgjørende Væsen!

Generalen (kommer frem i Døren). Hvad er det for en Allarm?

Hilaire (reiser sig). Det er Menneskет fra igaaraftes, Hr. General.

Josef (rask). General? (tager Hatten af.) Aa! —

Generalen. Hvad understaaer Din Knægt Dig til at gjøre Allarm i mit Huus?

Josef (med skjælvende Røst). Jeg beder om Forladelse, Hr. General! Men naar man kommer for at kræve Retfærdighed, lader man sig ikke saadan uden videre kaste paa Døren.

Hilaire. Vi sagde blot — —

Generalen. Stille! (til Josef.) Retfærdighed? — for hvem? — af hvem?

Josef. Af Hr. Emil Morin!

Hilaire. Der hører Generalen selv —

Josef (i samme Tone som Generalen). Stille! sagde Generalen. (til Generalen.) Af Deres Søn.

Generalen. Da er jeg dog nysgjerrig efter — (til Tjeneren.) Lad os være ene!

Hilaire. Men Chocoladen —

Generalen. Godt! godt! Der staaer den jo.

Josef (afsides). Jeg veed ikke, hvordan det er. Men jeg er saa underlig tilmode.

(Tjeneren gaaer).

6.

Generalen. Josef.

Generalen (seer paa Josef). Nu da, hvad har min Søn gjort Dig? — Siig nu frem!

Josef (dreier Hatten rundt i Haanden). Jeg vilde egentlig tale med Hr. Morin selv.

Generalen. Det er jo det samme. Er jeg ikke hans Fader?

Josef. Jo nok. Men det er derfor det gjør mig ondt.

Generalen. Hvad vil det sige? — Forklar Dig.

Josef. Ja du gode Gud! Hr. General! — jeg veed egentlig ikke rigtig — jeg ansaae det lettere end det er — men nu mangler jeg Mod. — — Jeg skulde egentlig først tale med Emil.

Generalen. Jeg taber Taalmodigheden. Siig det ligefrem, eller see til Du kommer afstæd! —

Josef. Ja, ja! — Er det saaledes — saa vil jeg fortælle alting reent ud. — Min Skyld er det da ikke.

Generalen (sætter sig og tager fat paa Chocoladen.) Omsider. Kom nærmere, og fat Dig saa kort muligt.

Josef. Nu da, i Guds Navn! — Jeg er i Huset hos min Bedstemoder, en herlig gammel Kone — og min Søster er en sand Engel — Hjertensgodhed og Elskværdighed. Vi ere fattige, men ærlige Folk, Hr. General! Igaar var jeg rigtignok — men det gjør intet til Sagen — men idag —

Generalen. Ja vist. Igaar slog Du

Vinduerne ind hos min Portner, og idag staaer Du her og fortæller mig noget Sludder —

Josef. Hvad Ruderne angaaer, er det Glarmesterens Sag, det hører ikke hertil.

Generalen. Meget smukt! Meget smukt! — Men hvad har min Søn med alt det at bestille? — Skylder han Dig Penge? —

Josef. Ja var det ikke andet? — Deres Søn! — Seer De, Hr. General! — Ja det er en Skam! — Han havde leiet et Værelse i vort Huus, og gav sig ud for en fattig Maler, en Konstner uden Understøttelse, og vi troede det, fordi han havde en gammel Kjol og et ærligt Ansigt. (Generalen sætter Chocoladen.) De, der boe i et Huus lærer snart at kjende hinanden. Man siger Godaften til hverandre, taler sammen, og saaledes kom det, vi bød ham ind. Han kom under Paaskud at male gamle Bedstemoer. Hvorledes kunde vi ane — thi vi holdt meget af ham — især-leshed jeg, der var Dus med ham. (Generalen

vender sig om til ham, og tager mere og mere levende Deel i Fortællingen.) Og nu min Søster — hun havde ingen Mistanke — thi hun troer alle Folk vel — Ak, Hr. General! Deres Søn var en falsk Ven — en — en — (sukker.)

Generalen. Sæt Dig, min Søn! Bliv kun ved! Jeg ængstes for at faae mere at høre.

Josef (med Eftertryk). Deres Søn er en Forræder, en slet Karl. (Generalen lader til at blive misfornøiet.) Ja en slet Karl, thi han har bedraget os alle. — Igaar fik vi først Mistanke. Vi lod ham spørge, om han vilde holde sit Løvte: Vil Du ægte hende? — Saa sagde han Nei, og forlod Huset. Min stakkels Søster græd og faldt i Afmagt, men til mig sagde hun: vanæret, beskjæmmet. Hører De Hr. General, vanæret, beskjæmmet?

Generalen (lægger Armene over Kors og seer stivt paa ham.) Tænkte jeg det ikke nok? — Vanæret? — Beskjæmmet? — Nu, og hvad skal jeg gjøre derved?

Josef. Hørte De ikke — vanæret?

Generalen (gaaer frem og tilbage). Det er nu Frugten af hans Lediggang, hans Letsindighed. — Forført en stakkels Pige? — Gid han dog var her nu? — Jeg skulde vise ham. — Men han skal bort — bort herfra Byen. Bort for bestandig.

Josef. Men hvad skal der da blive af min Søster?

Generalen. Af Din Søster? — Din Søster? — sørgeligt nok for hende, at det er kommet saavidt. — Jeg kan godt indsee, hvormeget det maa smerte Dig. — Betænker jeg ret Sagen — Men hvorfor har hun hørt paa hans Forsikkringer? (sætter sig.)

Josef. Hvorfor? — Ei, ei! Slap det derud? — Jeg troede, jeg skulde finde Retfærdighed hos Dem, siden De saa gunstig hørte paa mig; fordi jeg fattede Tillid til Dem. — Men jeg seer nok, De er ikke bedre end Deres Søn. Havde han sagt os, jeg er en Søn af en General, af en Pair, —

er riig, — fornem, — ja saa havde min stakkels Søster vidst, hvordan hun var faren, men fattig, forladt, som Maler — troede hun ham, thi han svor høit og dyrt, han vilde ægte hende. — Har hun feilet, feile ogsaa Englene. — Men han vogtede sig nok for at tale noget om sin Stand og sin Formue, bar aldrig sin Ridderorden, — O, deri gjorde han ret; — Æreslegionen! — Den, der ingen Ære har i Livet, skal heller ikke bære Æreskorset.

Generalen (ærgerlig). Menneske! Du vover. (tvinger sig.) Men har han ikke Ret? — Forklædt? — en Bedrager? — Fy, fy!

Josef. Og De, en brav General fra Keisertiden. — De spørger endnu: hvad De skal gjøre derved?

Generalen. Jeg gad dog vidst, hvad Du vilde gjøre i mit Sted?

Josef. Jeg? — Det gjør mig ondt, jeg skal sige Dem det. — Hvis jeg var hans Fader og General Morin, vilde jeg lade min Søn komme, og sige til ham: „Legationssecre-

tair! Du er en Slyngel, en usel Karl. — Du har ikke skammet Dig ved at styrte en skikkelig Familie i Ulykke; Du har forført en stakkels Pige. Du har udgivet Dig for noget, Du ikke er. Du skal blive fattig — arbeide for at kunne leve!

Generalen. Nu vel!

Josef. Og Pigen, Du har gjort ulykkelig, skal Du ægte.

Generalen. Ei, ei! Ikke for hastig —

Josef. Jeg bryder mig for Fanden ikke om min Søster bliver en fornem Frue, men en ærlig Kone skal hun blive. — Formuen skjænke vi Dem — men hendes gode Navn maa hun have tilbage.

Generalen. Men Ægteskab? Nei det kan ikke gaae an. (afsides.) Knægten lider jeg; — saameget Følelser — Frimodighed — Uegennytte. (staaer op.)

Josef. Og hvorfor gaaer det ikke an, om jeg tør spørge?

Generalen (Med Mildhed). Det forstaaer

Du ikke, min Søn! Jeg siger blot, det er ikke muligt.

Josef. Ikke muligt. Nu vel. Men hvor er han? Jeg maa dog selv spørge ham ad, thi derfor er jeg egentlig kommet her. — Ikke muligt? — O! gaae De Deres Vei! Gaae De Deres Vei! De er ikke et Haar bedre end Deres Søn!

Generalen. Hør nu, Knægt! — Nu er jeg nær ved at tabe Taalmodigheden.

(sætter sig igjen.)

Josef (bliver mere hæftig.) Det er da ikke muligt? — Det skulde han nu selv sige mig, vi sik da at see — Enten maa han dræbe mig, eller jeg ham. Hvordan veed jeg ikke, men levende skal han ikke komme fra mine Hænder. Nei ved Gud, ikke levende.

Generalen. Menneske! Er Du fra Forstanden?

7.

De Forrige. Fru Morin.

Fru Morin (kommer ind). Jeg vil oppebie Emil her.

Josef (skjælvende). Emil! Emil! (vil gaae ham imøde.)

Generalen (holder ham tilbage). Bliv her, afsindige Menneske!

Fru Morin. Hvad er det for et ungt Menneske? — Nu, sagde jeg det ikke? — Nu har jeg endelig faaet Sandheden at vide. — Ammen har tilstaaet alting. — Mit stakkels Barn, men Eugen — tænk bare — har det skammelige Kræ ladet falde i Canalen.

Josef (lytter til). Hvad for noget?

Generalen. Ih Gud!

Fru Morin. Og havde ikke et Menneske, en Haandværksvend, strax sprunget ud —

(Josef bliver mere og mere opmærksom.)

Generalen. Der har vi det. Hvorfor betroer De Barnet til den første, den bedste, forløbne Tøs? — Men det er godt De kom.

De er jo saameget indtaget af Deres Neveu, her kan De høre en Lovtale over ham.

Josef (afsides). Det er altsaa hans Tante.

Fru Morin. Desto bedre. Thi jeg kom just for at mælde Dem — —

Generalen. Ei, hvad? — Jeg vil ikke høre noget om ham. (reiser sig.) Veed De hvad for smukke Stræger min Søn har gjort? — Men det er ikke at undres over, — han har gaaet i Skole hos Dem. — Han forklæder sig — gaaer ud paa Eventyr — gjør Familier ulykkelige —

Fru Morin. Saa?

Generalen. Spørg De blot dette Menneske derom! — han har vanæret en Pige.

Fru Morin. Saa? — Det er da en fuldkommen Roman? — Derfor har han ogsaa i den sidste Tid været saa hemmelighedsfuld mod os. (leer lidt). Følgelig en Kjærlighedsforstaaelse. Ha, ha, ha!

Josef. Hvorfor leer Fruen af det?

Generalen. Tie stille! (til Fru Morin.)

Men kan De ikke begribe, at Broderen holder af hende?

Fru Morin. Ja saa? Nu, men hvad vil han her? — Hvad vil han have af Dem?

Generalen. Han fordrer en Ærese-klæring og Ægteskab.

Fru Morin. Ægteskab? — Emil skal ægte en Pige, der har været letsindig nok til at troe ham? Ha, ha, ha! — Ægte? — Saa?

Josef. Hvad leer De af, Frue? Kjender De maaskee min Søster, siden De vover at kalde hende letsindig?

Fru Morin. Hvad bilder den Karl sig ind?

Josef. Der falder mig ind, at De selv maa være meget letsindig, da De kan lee over en stakkels Piges Ulykke?

Fru Morin. Uforskammede!

Josef. Det kan De selv være.

Generalen (til Josef). Rolig! (til Fru Morin.) Kan De ikke høre?

Fru Morin. Paa Dem forstaaer jeg mig slet ikke. De lader ikke den uforskammede Karl kaste paa Døren?

Josef. Jeg besøger ikke Dem, Frue! — Jeg er hos Generalen. Han er 10 Gange saa fornuftig som De og Deres smukke Neveu —

Generalen. Vil Du tie? —

Fru Morin (tvinger sig til at smile). Fortræffeligt! — De taler meget venskabeligt med ham.

Josef. De synes nok, Frue, det er meget morsomt? — Ja vist er det morsomt? — Men naar en fornem Herre gjør slige dumme Stræger. — Det forstaaer sig af sig selv — Naar han for fattige Folk, der ikke ere af Adel, træder Ären under Fødder, blot for at amusere sig — saa er det morsomt. (halv grædende, halv leende). Det er jo blot borgerlige? — Dem kan man gjerne mishandle, vanære, beskjæmme, det siger intet. — Hvorfor leer De ikke, Frue? — Det er jo dog meget morsomt? —

Generalen. Det er Sandhed, skrækkelig Sandhed!

Fru Morin. Er det min Skyld, hans Søster har troet Emil? — Hvad kan jeg dertil? — Og skal jeg lade mig ustraffet forhaane? — Vi kunne dog intet udrette.

Josef. Hvis jeg igaar havde sagt det samme, da Deres Barn faldt i Vandet, og jeg sprang efter det.

Fru Morin. Er det muligt?

Generalen. I Canalen?

Josef. Hvis jeg nu havde staaet og skuttet mig og sagt: hvad kan jeg gjøre derved? De havde sandelig ikke leet idag, hvis jeg havde staaet og tænkt, at jeg var en gemeen Karl, og egentlig slet ikke torde komme i Nærheden af fornemme Folks Børn, — hvis jeg nu havde ladet mig forlyde med: „Hvad siger det? Det er intet andet end en Baron, der drukner.

Fru Morin (gaaer hen til ham). Det er altsaa Dig, der har — De har —

Generalen (til Fru Morin). En fortræffelig Lære for Deres Naade.

Fru Morin. Havde jeg vidst, det var Dem, der havde rædet mit Barn, — min Taknemmelighed, — min Erkjendtlighed, men jeg vil gjøre alt for Dem, hvad jeg er istand til. Vi vil tage os af Deres Søster, — vi ville sørge for hende. — Ikke sandt General, De vil ogsaa hjelpe til?

Generalen. Ja vist. — Men gaae nu, min Søn! Du kan stole paa os. Vi skulle nok vide at handle.

Josef. Men det skeer da snart?

Fru Morin (trykker ham en Pung med Penge i Haanden). Tag det, min lille Ven! Det er til Dem. For Deres Søster — men det er imidlertid kun, hvis hun fører sig vel op og undgaaer at see min Neveu, saa vil jeg fordobble Summen og give endog tredobbelt.

Josef. Hvorledes, Frue? — Penge? Penge til mig? — Penge til min stakkels ulykkelige Søster? (kaster Pengene for hendes Fødder.)

Der har De Deres Syndepenge! Jeg foragter Pengene ligesaameget — som — som —

Generalen. Er det muligt? (tager sig paa Hjertet.) Men har De ingen Følelse?

Fru Morin. Men jeg tænkte dog, at saadan en Sum — —

Generalen (gaaer hen til Josef). Baronessen har taget feil, min Søn! Hun vilde blot sagt Dig, hun vilde komme selv og tale med Din Søster.

Josef. Ja, vilde hun det?

Fru Morin. Ja vist, ja. Jeg vil selv komme.

Generalen. Og desuden faae Kommission for mig.

Josef. Var det ikke bedre, Hr. Generaal, De selv tog Fod i Haand og gik hen til os.

Generalen. Ja hvis jeg blot kunde som jeg vilde, og det paa Stædet. Men jeg kan ikke gaae ud, ikke komme op eller ned af en Trappe; — den fordømte Gigt.

Josef. Hvis De var rask, vilde De dog komme?

Generalen. Ja vist vilde jeg det. Jeg vilde gaaet med Dig, lært at kjende Din Søster, og havde jeg da fundet, at hun lignede Dig, saa — hvem —

Josef. Ligner mig? Du gode Gud! Hun er tusinde Gange — titusinde Gange bedre end jeg. — Nu og saa? —

Generalen. Nu, saa vilde jeg tænke paa, hvorledes hun kunde hjelpes — jeg vilde anvende alt — (afsides.) naturligviis undtagen Givtermaal.

Fru Morin (sagte til Generalen). Jeg vil selv gaae. Lad De kun mig om det!

(Josef faaer imidlertid et nyt Indfald, slaaer sig glad paa Panden, smiler og løber hurtig ud.)

8.

Generalen. Fru Morin.

Fru Morin. Jeg troer den Knægt har en Skrue løs.

Generalen. Hvad har han nu for? Hvorfor løber han nu bort uden at sige os sit Navn eller Bopæl?

Fru Morin. Hvem skulde troet den Fyhr var saa stolt, og ikke vilde tage Pengene?

Generalen. Det var just det, der fornøiede mig. I store Folk troe altid, I har gjort alt, naar I dele Penge ud. — For Djævlen, ligesom alting lod sig betale. — Det er ikke Gaven, men Maaden, den gives paa, der gjør den til en Velgjerning. — Og Krabaten har en sand Følelse for Ret og Uret. — Jeg lider ham godt. — Saameget Mod, saamegen ægte mandig Tænkemaade.

Fru Morin. Jeg synes, han er ikke andet end en uopdraget Haandværksbursch, videre ikke; det kan jeg forsikkre.

Generalen. En Haandværksbursch, der har givet Dem en dygtig Lærdom, der, mellem os sagt, ikke kan skade Dem.

Fru Morin. Ret saa! — De tager

jo ogsaa hans Parti? — Det undrer mig endog, at De ikke befaler Deres Sen at ægte Pigen! — De har i det ringeste nu atter igjen et Anfald af Deres sædvanlige Philantropi.

Generalen. Deri tager De feil. Skal jeg straffe mig selv for de slette Stræger, min Søn tager sig for?

Fru Morin. Gud skee Lov, De i den Henseende er bestemt.

Generalen. De anseer mig da for ligesaa extravagant, som De selv er. Men saameget er vist; jeg vilde ønske min Søn tænkte ligesom den Krabat.

Fru Morin. Hvor De er forblindet! — Vistnok maa hos Dem alting være borgerligt, thi Folket er jo Deres svage Side.

Generalen. Ja Folket! Folket! Er jeg maaskee itke af Folket? Jeg og Deres Mand? —

Fru Morin. Hr. General! Jeg frabeder mig —

Generalen. Ja! — Jeg og min Bro-

der vare Sønner af simple Folk, ligesom denne Knægt. — En Hjulmand var Deres Svigerfader, Fru Baronesse! — Vi lærte et Haandværk, ligesom han. Men vi havde Lyst til at ville mere fremad og udmærke os, — og alligevel havde det vanskelig lykkedes for os, hvis ikke Keiseren havde revet os bort med sig i sine seirrige Bedrivters Hvirvelvind. — Da kom det an paa at vove alt. — Ved vor Daad svingede vi os i Veiret, og saa høit, som jeg nu staaer, uden at have en Broder. Jeg blev Generallieutenant og Greve. Deres Mand blev Baron. — Saaledes kom vi til vor Adel. — Vi ere derfor nybagte Adelige, og det klæder os meget ilde om vi ville gjøre os lystige over den Folkeklasse, vi ere komne af. — Mangen Gang griber jeg mig selv i slige Latterligheder. Naar jeg er i min Stadsuniform, har min Orden paa og sidder i Pairskammeret og en gammel Hertug eller Marqvis siger til mig: „Hr. Greve Morin!" staaer

jeg med Nakken, blæser jeg mig op, og glemmer, at jeg har staaet og gjort Hjul i Værkstædet. Og De, Fru Svigerinde, siden De blev Baronesse, har De ikke tænkt en Smule paa den ærlige Hosekræmmer Vacherat. —

Fru Morin. Glem ikke, Hr. General! at min Mands Fortjenester. —

Generalen. Deres Mands? — Ja vist. — Deri har De Ret. I sit tyvende Aar forfærdigede han en meget god Undervogn. —

Fru Morin. Med Dem kan man slet ikke tale. — Men Deres Søn er nu dog af Adel?

Generalen. Af Adel? — Saa skal han opføre sig adelig. Jeg vilde ønske han var her, saa skulde jeg adle ham, saa han —

9.

De Forrige. Emil. (Siden) Hilaire.

Emil (kommer munter ind). Her siger De, skal jeg træffe Tante?

Generalen. Ei! der er han.

Fru Morin (stiller sig foran Emil, ligesom hun vil vogte ham). For Himlens Skyld, Emil! Lad os nu være allene.

Emil (forundret). Men hvorfor?

Generalen. Bliv kun, Hr. Legationssecretair! kom kun nærmere!

(kaster sin Stok paa Sophaen.)

Fru Morin (sagte til Emil). Irriteer ham ikke! (gaaer hen paa høire Side af Generalen.)

Emil. Hvad er der i Veien, kjære Fader? Mig synes, De er ikke vel tilmode?

Generalen. Du har besmittet Dit Navns Ære.

Emil. Fader!

Generalen. Du har jo forklædt Dig, listet Dig ind i en skikkelig Familie?

Emil. Hvo har sagt det?

Generalen. Ingen Udflugter — Ingen Besmykkelser. — Svar: Ja eller Nei!

Emil. Ja, det er Sandhed.

Generalen. Du har styrtet Familien i Ulykke? Under Ægteskabsforsikkring har Du —

Fru Morin. Min Gud! Vil De ikke holde hans Ungdom noget til Gode?

Generalen. Nu taler jeg med min Søn. (til Emil.) Under Ægteskabsløvte givet hende til Priis for Skjændsel?

Emil. Ja min Fader! — Hvad De siger er desværre alt for sandt. Uimodstaaelig fængslede mit Hjertes Tilbøielighed mig til Pigen. — O! gid jeg med mit Blod kunde forsone den begangne Feil.

Fru Morin. Hører De, han angrer det? —

Generalen. Feil? — Det er ingen Feil. Det er en Forbrydelse. Jeg veed nok, hvad Ungdom kan undskylde; — jeg kjender Lidenskabernes Magt; — men et Bedrageri — overlagt — beregnet Bedrageri.

Emil. Fader! Jeg er skyldig, meget skyldig. Men Himlen skal være mit Vidne, at jeg ofte fuld af Skam og Fortvivlelse var i Begreb med at tilstaae min Kjærlighed for

Dem. Torde jeg vove det? Deres Vrede vilde — —

Generalen. Javist vilde min Vrede sagt Dig, hvad Du skylder Din Stand og Din Familie —

Fru Morin. Ja vist nok! Men videre kan dog Emil — —

Generalen (hurtig og vreed). Jeg taler til min Søn. (til Emil.) Det burde Du tænkt paa før; det er Pligter, Din Stilling i Verden paalægger Dig. Du burde tænkt paa en uskyldig Piges Ære, hendes Broder, hendes brave gamle Moder, hvis Støtte hun allene er. — Men hvad er alt det for et ungt Menneske efter Moden? Tiden skal jo dræbes og af Keedsommelighed faldt det Herren ind at gjøre en stakkels Pige ulykkelig. Rimeligviis er endog denne skjændige Beslutning fattet i et lystigt Selskab?

Emil. Ellers fortjener min Opførsel dog — —

Generalen. Din Opførsel? — Saa?

— Du taler om Din Opførsel? — Du ære-løse Bedrager! —

Emil. Fader!

Fru Morin. Hr. Greve! Betænker De? — —

Generalen. Jeg taler ikke til Dem. (til Emil.) I æreløs. Hvorledes har Du sne-get Dig ind i denne stakkels Familie og vun-det dens Tillid? — Har Du kanskee sagt: „Jeg er en ung Laps paa Moden; Arving i en formaaende Familie; jeg veed ikke at for-drive min Tid anderledes end ved Lediggang; thi min Fader har i Krigen udmærket sig, er-holdt en Slump Saar, paa det han kan ef-terlade mig Navn, Rigdom og Anseelse?" — Saa havde man slaaet Døren i for Din Næse. Men det slet ikke. Nei langt fra. — Til Løgn, til Bedrageri tog man sin Tilflugt, ud-gav sig for fattig og trængende, lovede Pigen Ægteskab og — —

Emil. O hold dog op, min Fader!

Generalen. Og bedrog hende.

Fru Morin. Sit Navn har han da endog aflagt?

Generalen. Ja hvad andet? — Alting, Navn, Stand, ja endog Ridderkorset, som han fik for Koureerreise med nogle vigtige Depescher, og hvilket han vistnok ikke havde faaet, hvis man ikke vilde givet mig et Beviis paa Naade. Æreslegionskorset! — I Hjertet sidder Mandens Ære, ikke paa Brystet i et Knaphul. — Men Du gjorde ret i at skjule det. — Du følte vist, Du ikke var værdig til at bære det? — Men Du vover endnu at komme frem dermed for Din gamle Faders Øine? — Bort med dette løgnagtige Tegn, der bedækker en ærelös Barm!

(river Baandet af Knaphullet.)

Emil (ude af sig selv). Fader!

Fru Morin. Du gode Gud! Hvad gjør De?

Generalen (med Værdighed). Nu og hvad saa mere?

Emil. De har tilintetgjort mig. —

Jeg taaler det, fordi De er min Fader. Men jeg skal hævne mig paa en Maade, der er Dem værdig. (gaaer hurtig ud ad Mellemdøren.)

Fru Morin. Vil De da ikke tilgive Deres Søn?

Generalen. Sandelig ikke, saalænge De falder paa at tale for ham.

Fru Morin. Saa maa De i det ringeste tillade mig at tale med Pigen? — Nu skal jeg strax spørge Emil. — Han maa tilstaae alting for mig. — Jeg vil skynde mig efter ham. (gaaer ud efter ham.)

Generalen (reiser sig og gaaer frem og tilbage). Djævlen annamme Jer allesammen! Ham og alle dem, der berøver mig den Ro, jeg i min Alder har fortjent! O, den forbandede Gigt, der betager mig al Kraft til at virke! (kaster sig misfornøiet paa Sophaen.) Hvad er der nu atter? —

Hilaire (kommer frem i Mellemdøren). Generalen har nok ikke spiist Frokost?

Generalen. Lad mig have Fred for

Din Frokost! Tag den bort! Jeg har ingen Appetit. Der maa ingen komme ind. Hører Du. Ingen.

(Hilaire gaaer ind i Generalens Værelse.)

10.

Generalen. Josef. (Siden) Elise.

Josef (stikker Hovedet ind ad Døren). Hr. General!

Generalen (vender sig). Er han allerede der igjen? — Hvad vil Du?

Josef. Denne Gang er det ikke mig, Hr. General! Det er min Søster!

Generalen. Din Søster?

Josef. Pst! pst! — De vilde lære at kjende hende, og vilde selv kommet hen til os, om De ikke havde havt Gigt, — og det kan vel vare en Tid, inden De bliver af med den, — saa tænkte jeg, det var dog nemmere, om jeg strax bragte hende herhid; og saa har jeg bragt hende hid. — Bedstemoder maa ikke

vide noget deraf, — derfor har jeg ogsaa gjort det hemmelig.

Generalen. Nu, hvor er hun da?

Josef. Hun skal strax komme. (vil gaae ud, men kommer strax tilbage igjen.) Jeg har slet ikke sagt hende, hun skulde til Dem, Hr. General! thi det havde jeg i mine livfødte Dage aldrig faaet hende til. Men hun troer, hun her skal faae noget Arbeide, Musik at afskrive.

Generalen. Saa det er det, hun ellers lever af?

Josef. Tael derfor blot med hende om Musik, saa mærker hun intet.

Generalen. Godt, godt! Min Søn!

(Josef gaaer hen til Døren.)

Generalen (afsides.) Det fornøier mig ordentlig at see den Krabat igjen.

Josef. Kom kun ind, Lise! Men stryg Dine Fødder godt af! Vær kun ikke bange. Det er Hr. Generalen. (sagte.) Det vil sige, en gammel en ægte — ikke af de nybagte.

Generalen. Kom nærmere. (afsides.) Hvor er hun smuk? — —

Elise. Hr. General! (til Josef.) Du sagde mig jo, det var en Dame, der vilde tale med mig.

Josef. Det kommer alt ud paa et — En Dame eller en General!

Generalen. Jeg har bedt Din Broder tage Dig med herhid, da jeg — — Sæt Dig ned, mit Barn!

Elise (undseelig). Hr. General!

Generalen. Sæt Dig dog ned!

Josef. Gjør dog, som han siger! Du skal ikke være bange for ham. (sagte til hende.) Han seer vel noget bister ud, men i Grunden er han ikke saa slem. Du veed nok de gamle Soldater ere altid saaledes. Paa Komedien har Du jo tit seet det? Og hos Konstberiderne?

(Elise sætter sig hos Generalen.)

Generalen (hæftig og kort). Det er altsaa Dem, Jomfru, som? —

(Elise staaer ængstlig op igjen.)

Josef (sagte til Generalen). O! De maa ikke begynde saa hæftig med min Søster! hun er noget ængstlig af sig. Hvem som ikke kjender Dem, kan ordentlig blive bange for Dem. — Det alvorlige Ansigt — den grove Stemme! — Den, der kjender Dem, som for Exempel jeg, veed nok, De ikke er saa slem.

Generalen (smiler). Ja saa? — Nu, vær Du kun rolig! (til Elise.) Sæt Dem kun igjen, Jomfru! jeg beder. (artig.) Jeg beder ret meget. (seer paa Josef, der nikker til ham for at tilkjendegive, at det er rigtigt saaledes.)

Josef. Saaledes. Det kan jeg lide.

Generalen. Vær uden Frygt, Jomfru! — Vel havde jeg Aarsag til at være vreed, — men ikke paa Dem; — thi Deres hele Væsen siger tydelig — —

Elise. Hr. General! Min Broder talede om nogen Musik — —

Josef. Vær dog stille, og lad Manden komme til Orde!

Generalen. De kjender mig ikke. Jeg er General Morin. Fader til Emil.

Elise. Min Gud! — Tillad, at —

(reiser sig og vil gaae.)

Josef. Hvor bagvendt ogsaa den gamle Mand kan bære sig ad!

Generalen (holder hende tilbage). Nu, bliv! bliv! — Jeg giver jo Dem ingen Skyld! Jeg er jo ikke vreed paa Dem.

Elise. Ak, kjære Josef! Hvorfor sagde Du mig ikke det?

Josef. Ei, ei, Søster! Det skedte jo til Dit eget Bedste. — Ikke sandt, Hr. General? Ei, saa græd dog ikke, ellers maa jeg begynde at græde enten jeg vil eller ikke.

Generalen. Lad os være allene. — Gaae Du!

Elise. Broder Josef! —

Josef. Vær Du kun ganske rolig! — Jeg bliver dog her i Stuen. (gaaer hen i Baggrunden og sætter sig forkeert paa en Stol.)

Generalen. Ja jeg er hans Fader. Han har bedraget Dem, ikke sandt?

Elise. O, dersom De vidste! — Jeg troede ham, satte ubegrændset Lid til ham. — Vidste jeg at et Mandfolk kunde bedrage den, han tusinde Gange havde sagt til, jeg elsker Dig?

Generalen. Men har Deres Moder ikke nøiere erkyndiget sig om ham?

Elise. Igaar fattede hun først Mistanke, men hun skal aldrig faae at vide, at han ubarmhjertig har bedraget os. O! De veed ikke, Hr. General, hvor ulykkelig jeg er. (græder.)

Generalen. Fat kun Mod, kjære Barn! Det kan altsammen blive godt igjen. (tørrer ligeledes en Taare bort.) De havde følgelig ikke ringeste Anelse om, hvem han var? —

Elise. Hvor skulde jeg det? Han gav sig ud for en Maler, der forfærdigede Decorationer til et Theater.

Josef (kommer hurtig). Ja vist, og lo-

vede mig altid Billetter, som jeg dog aldrig fik.

Generalen (vred.) Hvad har jeg sagt Dig?

Josef. Ja det er sandt! Hm! (sætter sig igjen i Baggrunden.) Ei, ei. Siden, siden.

Elise. Han kom altid til os om Aftenen, ofte meget sildig, — da han arbeidede saa sildig — eftersom han fortalte. Bedstemoder var næsten altid i Seng. Jeg var alene, thi jeg maatte arbeide, at vi kunde have noget at leve af. — Han leverede mig Musicalier til at skrive af, til sig og sin Ven, og jeg veed ikke til alle de, det var.

Generalen. Han betalte vel altid godt.

Elise. Han vilde altid betale mere end andre, men jeg tog aldrig mere, end jeg egentlig burde have. (Generalen flytter sig nærmere hen til hende.) Og nu føler jeg ret levende, hvor rigtig jeg har handlet.

Generalen. Han har lovet Dem Ægteskab? Har han ikke?

Elise. Jo, Hr. General, det har han! Men tillige havde han mange Grunde, hvorfor det skulde udsættes. Jeg gjorde ham nogle Bebreidelser, men han fremstillede sin Forfatning saa sørgelig, og jeg var villig til at troe alt, hvad han sagde. „Min Fader er en streng Mand," sagde han tidt.

Generalen. Saa? — Gjorde han det?

Elise. Han giver aldrig sin Tilladelse, førend min Forfatning er nogenlunde sikkret: — saa skal Du blive min Kone. — Og derpaa blev han saa bedrøvet, — kunde ikke arbeide; — ønskede sig Døden. — Hvorfor skulde jeg ikke troe ham? — O, jeg Ulykkelige!

(synker paa Knæ for Generalen.)

Josef (kommer nærmere). Min Søster!

Elise. Nu elsker jeg ham ikke længere; — jeg vil skye ham; — vil aldrig see ham mere; — thi nu hader jeg ham ligesaameget, som jeg før har elsket ham. — Ak! gid jeg var død! —

Generalen (bevæget). Berolige Dem!

Jeg har forstødt ham, — vil straffe ham, som han fortjener. — Jeg har ingen Søn mere.

Elise (staaer op). O Gud! — Forstødt? Forstødt af sin Fader? Og det for min Skyld? Ak, nei, nei! — Det maa ikke være. — Jeg besværger Dem, Hr. General! — Gjør ikke Deres Søn ulykkelig! — Det er Deres Søn. Deres eneste Barn! Naade! Naade! for ham!

(Josef er atter kommet frem og staaer ved venstre Side af Sophaen.)

Generalen (bevæget; afsides). Og hun siger, hun hader ham? — elsker ham ikke mere.

Josef (tørrer Øinene). Hr. Generalen har gjort meget rigtigt i at jage ham paa Døren.

Elise (med Varme). En Fader vil forstøde sin Søn. — O nei, det er ikke muligt. — Hvilken Sorg kan De ikke forvolde Dem selv? Uden Glæde skal Deres Alderdom vorde, og eensom.

Generalen (vil beherske sin veemodige Følelse.) Ja eensom, og uden Glæde, — forladt. (efter at have betænkt sig lidt.) Kan De læse?

Elise (forundret). Ja Hr. General!

Josef. Det er ret et taabeligt Spørgsmaal. Min Søster er opdraget i St. Denis, i Institutet for fattige Børn efter Æreslegionsriddere. O hvad Opdragelsen angaaer —

Generalen. Deres Fader har da været Soldat?

Elise. Ja, Hr. General.

Generalen. Hans Navn var?

Josef. Meunier.

Generalen. Meunier? Det Navn skal jeg kjende. Var han maaskee Sergeant?

Josef. Høiere op! — Han blev Lieutenant ved Eilau.

Generalen. O ham! — Jeg kjender ham! Af min Haand fik han Korset. Jeg kjendte ham allerede fra Wagram.

Josef. Ja vist. Ved Wagram. Der vandt han Slaget, tilligemed de andre 60,000 Mand.

Generalen. Og hvad er der blevet af ham?

Eliſe. Han er død.

Generalen. Død! — Ogſaa død? Ligeſom alting her omkring mig.

Joſef. Men hvordan døde han? — Som Capitain ved Invaliderne.

Generalen. Ei, ei!

Joſef (hæftig). Levede han, ſtode vi ſikkerlig ikke her. Han havde neppe taalt, at man beſkjæmmede os, at man —

Eliſe. O min ſtakkels Fader! (ſtaaer op.)

Generalen (ſtaaer ogſaa op). Hvem beſkæmmer Dig? — Hvem gjør Dig Fortræd?

11.

De Forrige. Fru Morin.

Fru Morin. Nu kjære Svoger! ſeer De mig inderlig fornøiet.

Joſef (til Eliſe). Ei, ei. Det er hende, jeg talede til Dig om, jeg ikke kan lide.

Fru Morin (uden at lægge Mærke til Eliſe der ſtaaer bag ved Generalen; til Joſef). Er Du der igjen, min Søn? Jeg har gode Nyheder

til Dig; — og ligesaa til os kjære Svoger! — Det fornøier mig uendelig, at jeg kan gjøre noget for den stakkels Pige. — Vel kan jeg ikke selv tage hende i Huset; — Ikke sandt, det gik ikke godt an. — Men —

Generalen. Hvad mener De med det?

Fru Morin. Jeg har skaffet hende Plads hos min Søster.

Generalen. Rimeligviis som Kammerpige?

Josef. Ei, ei!

Elise. Mig?

Fru Morin (seer hende først nu). Ei! Er det maaskee hende? — Desbedre. — Hun faaer aarlig 500 Franks, og desuden vil jeg —

Josef. Kammerpige? — Nei, vi betakker os os for den Ære, Frue! Min Søster har lært at arbeide, og behøver derfor ikke at tjene. O nei! det har vi ikke behov. Dertil har vor Fader ikke opdraget os. Hvem dertil ikke er født, eller har særdeles Lyst dertil, den —

Fru Morin (afsides). Hvor stolt. — Jeg maa tilstaae, det havde jeg ikke ventet. — Afslaae Penge? — og en fordeelagtig Embløi —

Josef. Fordeelagtig? — Det er ligesom man tager det til.

Fru Morin. Dumme Knægt.

Elise. Frue! —

Fru Morin. Men hvad skal der da blive af hende?

Generalen. Det lader De være min Sorg. Jeg tager hende til mig. Hun skal læse for mig, pleie mig, boe her i Huset, aldrig forlade mig. Som Søn af en brav gammel Soldat skal jeg tage mig af dem, hvis De ellers ikke veed noget bedre.

Elise. O Hr. General! —

Josef. Men Bedstemoder maa ogsaa med? Ellers —

Fru Morin. Hvad tænker De paa? I det Øieblik, Deres Søn skal givtes?

Generalen. Min Søn? — Min Søn?

— Jeg har ingen Søn mere. — Men taler De om Deres Hr. Neveu, siger jeg Dem engang for alle, at jeg ikke mere vil see ham. (seer paa Elise, som græder.) Her staaer min Datter!

Elise (seer Emil komme). Ak Emil!

Josef. Emil! Bi Du kun, Du Bedrager! (vil strax ifærd med ham.)

Generalen (holder paa ham). Menneske! Vil Du strax. — Satan staaer i den Knægt.

12.

De Forrige. Emil.

Emil. Deres Haand! min Fader. Lad mig kysse Deres Haand — Vend Dem ikke bort fra mig? Nu er jeg min Fader værdig — (seer Elise). Gud! Elise her?

Generalen (kold og alvorlig.) Hvad vil Du her?

Emil. Jeg kommer blot for at sige Dem, hvor dybt jeg føler, at jeg har handlet urigtig. Jeg har derfor besluttet at vinde min Faders Tilgivelse, saavidt det staaer til mig.

Fru Morin. Jeg troer dog ikke —

Emil. Jeg kommer fra Krigsministeren. — Deres Navn har jeg at takke for, at jeg blev ansat som Lieutenant i den afrikanske Armee. — Paa Valpladsen skal jeg tilkæmpe mig min tabte Ære eller døe. — Kommer jeg saa engang tilbage, haaber jeg at være min Fader værdig, ligesom og den Pige, jeg nu elsker langt høiere end tilforn.

Elise (til Josef). Han vil forlade os.

Josef. Ja det er meget godt. Men jeg venter dog forinden — —

Fru Morin. Vi tillader aldrig —

Generalen. De tager Feil. Min Tilladelse har han. — Denne Beslutning forsoner mig atter med Dig. Du gjør Dig værdig til det Navn Du bærer. Forhværv Dig Agtelse, Dit Fødelands Taknemmelighed, og Du er atter min Søn! — Kommer Du tilbage, har Du gjort Dig værdig til en Datter af en brav Officier og Du kan begjære hendes Haand hos mig, der fra nu af er hen-

des Fader, og jeg vil, om Du har fortjent hende..

Emil (sønderknust). O min Fader.

Joſef (bevæget). Smukt, meget ſmukt! Forunderligt.

Eliſe (kan neppe holde ſig fra at faae ondt.) O Gud! O Gud!

Fru Morin. Saavidt, haaber jeg, ſkal dog Galſkaben ei gaae.

Generalen (der bliver mere og mere hidſig.) Og hvem vil hindre mig deri, om jeg tør ſpørge?

Fru Morin. Driv dog ikke den Spøg forvidt! Ægteſkab — —

Generalen. Skal blive Enden paa Viſen. Forſtaaer De mig?

Fru Morin. Viſt ikke.

Generalen. Joviſt, ſiger jeg.

Fru Morin. Og jeg ſiger: Nei, nei, nei!

Generalen. Ei, ei. De behager at trodſe mig?

Fru Morin. Jeg ſiger nei, ſaalænge jeg kan drage min Aande.

Generalen (ude af ſig ſelv). Saa? Det er godt. — Det vil vi nu faae at ſee. — Der, Emil! Tag hende! — Bryllup imorgen — idag — inden en halv Time! — For at ærgre Din Tante. (kaſter Eliſe i Emils Arme.)

Emil. Er det muligt? — O dyrebare Fader!

Eliſe. O Gud! Emil! Har jeg ogſaa fortjent ſaamegen Lykke!

Joſef (hopper ſom forrykt omkring i Stuen). Himmelſk! — guddommeligt! — Uden Mage! — Forunderligt!

Fru Morin. Jeg maa tilſtaae — ſaavidt havde jeg ikke tænkt at —

Joſef (tørrer Øinene.) Ja, ſeer De, ſaaledes kan Menneſket tage feil. — Vivat Hr. General! Vivat den gamle Keiſergarde! Vivat Bedſtemoer! Vivat hele Verden! — Jeg kommer reent ud af mig ſelv; — jeg vil gjerne lee, men kan ikke.

Generalen (til Fru Morin). Givt De Deres Fireaarsbaron med hvem De vil! Jeg giver min Søn med hvem jeg vil. (til Emil og Eliſe, der ſtyrte i hans Arme.) Nei, nei; Børn! Jeg har ikke gjort andet end hvad enhver Mand af Ære burde, om han var i mit Stæd. (til Joſef, der ſpringer omkring i Baggrunden ſom han er gal.) Og han der! Hr. Dandſemeſter! Hold nu op med at danſe. (klapper ham paa Kinden.) Den Krabat har vi dog egentlig at takke for alting. Siig mig nu, hvad kan jeg gjøre for Dig?

Joſef. Slet intet! Hr. General! Ikke

det ringeste. Jeg bliver, hvad jeg er, og kan gaae min Vei uden Dem. Jeg vil evig være en Slyngel, hvis jeg ikke fra idag af bliver uhyre flittig, og saa skal det nok gaae an. Min Principal var ogsaa fattig, da han begyndte. Det skulde gaae til med Fandens Konster, om jeg ikke ogsaa skal blive riig, — Deputeret — en Mand med Indflydelse, og hvem veed, hvad jeg kan blive til? — Vi skal nok faa hverandre i Tale. Vi kun til om 30 Aar.

Generalen. Men jeg vilde gjerne gjøre Dig noget til Fornøielse. Og det af Taknemmelighed, thi i al den Tid har jeg ikke mærket noget til den forbistrede Gigt. — Nu?

Josef. Jeg vilde ogsaa gjerne have noget — men kanskee det er det, De ikke vil?

Generalen. Det kommer an derpaa. — Hvad er det? —

Josef. Jeg vilde gjerne give Dem et godt Kys.

Generalen (aabner Armene). Kom her min Søn! Kom!

(Josef styrter i hans Arme.)

(Dækket falder.)

Lommebibliothek

for

Skuespilyndere.

Andet Hæfte:

Lumpacivagabundus.

Priis, 20 Sk.

Kjøbenhavn, 1837.

Udgivet og forlagt af C. E. Wiberg.

Trykt hos Fabritius de Tengnagel.

Den onde Aand

Lumpacivagabundus

eller

Svirebrødrene.

Hexefarce med Sange i 3 Akter

af

Johan Nestroy.

Musiken af Kapelmester Müller.

Personerne:

Stellaris, Feernes Konge.
Fortuna, Lykkens Herskerinde.
Brilliantine, hendes Datter.
Amorosa, en Fee; Skytsgudinde for trofast Kjærlighed.
Mystifax, en gammel Troldmand.
Hilaris, hans Søn.
Fludribus, Søn af en Magier.
Lumpacivagabundus, en ond Aand.
Liim, Snedkersvend } Reisende.
Traad, Skrædderssvend } Reisende.
Spandrem, Skomagersvend } Reisende.
Pantsch, Vært og Fatter i Herberget i Ulm.
Fassel, Bryggerknegt.
Rannette, Værtens Datter.
Sophie og Hanne } Kjelderpiger.

En Bisekræmmer eller Jøde.
En Skomagermester.
En Snedkersvend.
Første, Anden, Tredie } Laugsmester.
Struds, Vært i den forgyldte Rok i Wien.
Høvlman, Snedkermester i Wien.
Peppi, hans Datter.
Anastasia Høvlman, hans Broderdatter.
En Fremmed.
Gertrud, Kokkepige hos Høvlman.
Therese, Pigen i Huset.
Hugitu, Slagtermester i Prag.
Første, Anden } Tjener, Første, Anden } Svend } hos Traad.
Hr. von Windmacher.
— von Blæst.
— von Papillon.
Signora Palpiti.

Camilla og Laura } Palpitis Døttre.

Vært og Værtinde } i en Landsbykro, noget fra Wien.

En Reisende (Stellaris).

Troldmænd, Magier, deres Sønner og Nymspher, Genier, Gjæster, Folk og Bønder, Haandværksfolk.

Handlingen foregaaer dels i Ulm, dels i Prag, dels i Wien.

Første Akt.

En Skydecoration.

1.

Adskillige gamle Troldmænd og Magier komme frem og stille sig i en Halvkreds. Enhver af dem har en halvvoxen Søn ved Haanden, hvoriblandt Hilaris og Fludribus. Stellaris sidder paa en Trone.

Chor af gamle Troldmænd.

Vi nok skal Eder Mores lære
Og hver letfærdig Sviirkompan.
Om Jorden rundt skal Rygtet bære
Feekongens vise Dom paa Stand!
Og neppe er I Æsler sagt,
Før Alting bli'r i Orden bragt!

Stellaris. Hvad er det, der nu samler Eder udenfor Palladsets gyldne Porte? Hvad have I at begjære af mig?

Mystifax. Mægtige Herfker! Vi anraabe din Hjelp. En ond Aand fniger fig omkring i Tryllelandet.

Stellaris. Hvad hedder han?

Mystifax. Lumpacivagabundus.

Stellaris. Hvad har den onde Aand med Eder at fkaffe?

Mystifax. Han har indtaget vore Sønners Hjerter og lokket dem fra Ordens og Pligtens Vei. De har nu ikke Lyft til at beftille noget; de fpille, drikke, ftyrte fig i taabelige Elfkovseventyr; — kort, de ere tabte for Samfundet, hvis Du ikke forvifer Aanden.

Stellaris. Kom frem Lumpacivagabundus!

(Muſikken begynder. Lumpacivagabundus kommer frem af en Fordybning i Forgrunden.

2.

De Forrige. Lumpacivagabundus.

Lumpaci. (efter Muſiken). Her er jeg? Hvad er det, I vil?

Stellaris. Er Du Lumpacivagabundus?

Lumpaci. Ja jeg er. Og tillige Herske over lystig Usselhed, Beskytter af Spillere, Protektor for Drikkebrødre. Jeg er en Aand af Væglten.

Stellaris. Forvovne! Du vover at trænge ind i Tryllelandet! Jeg forviser Dig derfra til evig Tid.

Lumpaci. Ha, ha, ha, ha, ha, ha!
(Forsvinder leende).

Stellaris (førend han aldeles er borte). Holdt!

Lumpaci. (kommer op igjen). Har Eders Herlighed mere at sige?

Stellaris. Med Haanlatter hørte Du min Beslutning?

Lumpaci. Naturligviis, siden den er til ingen Nytte. Om jeg er her eller ikke, er ligemeget, thi i alle Tilfælde bliver de unge Herrer mine Tilhængere. Mine Grundsætninger forsage de ikke.

Stellaris (til de Unge). Hvorledes? I have besluttet ei at vende tilbage til Orden?

Fludribus (træder frem). I mine Kammeraders Navn taler jeg. Vi have ødelagt det meste af det, vi eie. Om vi har den lille Rest eller ei er ligemeget. Derfor vil vi nu see til, vi kan feie den ud med.

Alle Drengene. Ja vi ville feie den ud med.

Fædrene. Skrækkeligt!

Stellaris. Og naar I nu ikke har noget mere, hvad da?

Fludribus. Saa gjør vi Gjeld.

Stellaris. Men naar I nu ikke kunne betale, hvad saa?

Fludribus. Saa lade vi os sætte i Slutteriet.

Alle Drengene. Ja vi lade os sætte i Slutteriet.

Fludribus. Saa kommer Orden af sig selv.

Lumpaci. (gnider triumpherende sine Hænder). Det er mine Grundsætninger.

Mystifax (til Stellaris). Hvad siger nu Eders Herlighed dertil?

Stellaris (til de Unge). Hvis I nu atter fik det, I havde bortødslet, ville I da holde ordentlig Huus igjen?

Hilaris. Han gjør os rige igjen.

Fludribus (til Stellaris). Ja, vare vi blot rige, bleve vi nok skikkelige.

Drengene. Ja, saa bleve vi skikkelige.

Stellaris. Nu da! Fortuna! Kom Du hid!

(Musik. Adskillige Nympher med Overflødighedshorn gaae hen til ham, tilsidst Fortuna tilligemed Datteren Brilliantine.

Stellaris (efter Musiken). Fortuna! Disse unge Mennesker have forødt deres Formue. Gjengiv dem deres tabte Rigdom!

Fortuna. Tryllerigets Behersker! Befale noget lader jeg mig ikke; end ikke af Dig. Dog, siden jeg idag er i godt Hu-

meur, og (seer til Lumpacivagabundus) Dig, elendige til Trods, lader jeg det passere. (Til de Unge) Jeg udtømmer et Horn over Eder.

De Unge. Tusind Tak!

Lumpaci. Ha, ha, ha, ha, ha! Det kan man lee sin Mave itu over. Ved Fortuna vil Han rive mine Tilhængere fra mig? Det gjør dem endnu til værre Purgats.

Hilaris. Jeg vil være oprigtig, Rigdom kan ikke forbedre mig.

Mystifax. Hvorledes? Hvad for noget? Min Søn! Skulde Du være den eneste, der ikke kan helbredes?

Hilaris. Blot et eneste Middel for mig er der, som kan stadig holde mig paa Dydens Vei. Det er Brilliantines Haand.

Alle. Hvad for noget?

Hilaris. Vi elske hinanden.

Fortuna (hidsig). Datter!

Brilliantine. Tilgivelse! Min Moder!

Lumpaci. (peger paa Hilaris). Ham giver

jeg Slip paa. Men alle de andre blive i min Magt.

Stellaris. Hvorfor? Du Utyske!

Lumpaci. Fordi Fortuna ikke er istand til at berøve mig en eneste af mine Tilhænger. Men han, (peger paa Hilaris) han beskyttes af min største Fjende, der ene og allene fordriver mig overalt.

Fortuna (hovmodig). Hvem er den Fee, der er mægtigere end jeg?

Lumpaci. Det er Amorosa, Beskytterinde af sand Kjærlighed.

Stellaris. Amorosa!

Musik begynder. Amorosa nedsvæver i en lys Sky, omgivet af to Genier.

Lumpaci. Hun nærmer sig, den mægtige, der saa ofte har berøvet mig de meest fidele Brødre. Jeg anbefaler mig. Men jeg siger endnu engang: Madam Fortuna! Dem frygter jeg ikke for, thi de, der ere mine sande Tilhængere, bryde sig kun lidt om hende. Kommer Lykken engang, kaste de den

ud ad Vinduet, og kommer den anden Gang og vil trænge ind paa dem for bestandig, træde de den under Fødder. Saaledes behandles Lykken af mine ægte Staldbrødre. Ydmygste Tjener!

(Synker ned, under Musik).

3.

De Forrige, undtagen Lumpacivagabundus. Amorosa.

Amorosa (tager Hilaris og Brilliantine ved Haanden, og nærmer sig til Fortuna). Fortuna! Jeg forener min Bøn med begge disses. Gjør deres Hjerter lykkelige, thi de have indviet sig til sand Kjærlighed.

Fortuna (til Amorosa). Hvorledes Du Daare? Troer Du jeg vil føie Dig i din Begjæring? Og det i det Øieblik, det uforskammede Utyske fornedrede mig til Fordeel for Dig og Du følgelig seer med Ringeagt ned paa mig? Jeg sønderriver det Baand, Du har slynget om deres Hjerter.

Brilliantine og Hilaris. Ak! Vee os!

Stellaris. Hold op! Betænk først, hvad Du siger! Tryllerigets uomstødelige Love tillade Dig ei, saa uvilkaarlig at forkaste hans Andragende; men blot til at bestemme en vanskelig Betingelse, hvis Opfyldelse forener de Elskende, og som for evig adskiller dem, hvis de ei opfylde den. Kun den er Dig tilladt.

Fortuna. Nu vel. Det skee! Jeg vil bestemme Vilkaaret, der skal bevise den Forvovne, der ringeagter min Magt, og troer, at blot Du (til Amorosa) kan være farlig for ham, at han har Uret. Blandt de dødelige vælger jeg 3 af hans Tilhængere, letsindige Krabater, dog blot saadanne, som allerede har følt Armods trykkende Lod. Disse vil jeg berige. Kaste de, som sagt, Lykken ud ad Vinduet, paanøder jeg dem den anden Gang. Træde de den da under Fødder, erkjender jeg mig overvundet, og Hilaris ægter

min Datter. Men hvis de, som ikke er at tvivle om, modtage Lykken med Taknemmelighed, og af Frygt for atter at komme i i Trang nyde Rigdommen med Maade, saa den kan holde ud for deres hele Liv, og jeg saaledes skiller Lumpacivagabundus ved dem, saa er jeg Seirvinderske, og Hilaris skilles for stedse fra min Datter.

Stellaris. Velan da! Jeg har blot een Ting at lægge til. Den gjælder lige for begge Parter. Lykkes det Dig at skille Lumpacivagabundus ved 2 af de letfærdige Svende, har Du vundet. Men forkaster 2 af dem Lykken, har Du tabt. Besværg det her for min Trone!

Fortuna (gaaer hen til Tronens Trin, og løfter Haanden for at gjøre Eed). Jeg sværger.

(3 korte Akkorder).

Stellaris. Eden er aflagt.

Mystifax (til Amorosa). Og for de andre forlorne Sønner er her ingen Rædning af Lumpacis Kloer at haabe?

Amorosa. Ingen, førend sand Kjærlighed har fundet Vei til Hjertet.

Hilaris (favner Brilliantine). Saa lev da for evig vel! Umulig opfyldes den Betingelse til vort Bedste.

Amorosa. Fortvivler ikke! Sæt Lid til hende, der beskytter sand Kjærlighed?

(Besiger sin Vogn i Skyerne).

(Musikken falder ind. Alle trække sig tilbage).

Chor.

Saa dvæler Sønners Lykkes Brød
Skjult dybt i mørke Fremtids Skjød!

Forandring.

(Liden Udsigt, der forestiller en Landevei. Paa venstre Haand en Træbænk og en Milepæl).

4.

Liim. (Derpaa) Spandrem. (Tilsidst)

Traad.

Liim (med sin Ranssel, kommer strax frem). Ved Porten var jeg. Men det lader ikke som der er noget smukt ved den By. Uhøflig

er den vist. Var den høflig, var den kommet mig imøde paa Halvveien. I Grunden er det en Skam; jeg er nu en udlært Snedker, og Fødderne er dog gaaet af Limningen. Men er det andet muligt? Kromændene har Hjerter saa haarde som en Buxbompæl. Hvoraf kommer det? Fordi Folk paa Landet slet ikke har nogen Dannelse. Og hvorfor har Folk paa Landet ingen Dannelse? Fordi deres Møbler er af lutter Eeg, derfor har Folk ingen Politur. Og hvem der ikke har Politur, er en Socius. Nu vil jeg hvile mig et Bittekorn, og siden spørge om Herberg.

(Sætter sig paa Bænken).

(Ritournellen af følgende Sang begynder. Spandrem kommer med en Ranset paa Ryggen).

Spandrem.

Nu kommer Stjernen. Det sildig er.
Tid er det, at en By er nær.
En Gylden nok bytte, jeg da vil.
At faae den maa der Fægten til.
Faaer jeg nu tigget en Gylden saavel

Saa lad mig faae 3 Kander Øl!
Lad mig saa faae 3 Kander Øl.
Aar ud, Aar ind jeg har en Ruus,
Og aldrig jeg levner i Kruus.

(Sætter sig paa en Bænk ved høier Side).

(Musiken forandres. Traad kommer ind fra samme Side. Han er meget pyntet, men lustidt og med Lapper paa Knæene. Han har en zirlig sammenbundet Bylt paa Nakken.

Traad (meget munter).

En By er nu nær!
Thi lystig jeg er.
Hop, hei! Hop, hei! Hop, hei!
Hvo Piger vil ha'e,
Faaer nok der at ta'e.
Og Frimandag er hver Dag.
Derfor fares i Mag.
Indtil Solen staaer op
Gaaer det lystigt. Hop, hop.
Jeg dandser mig ei træt,
Bli'r aldrig deraf mæt.
Let som en Fjær er jeg.
Hop, hei! Hop! hei.

Hvad er det for to Karle?

Liim. Jeg er Snedker.

Spandrem. Og jeg er Skomager.

Traad. Har I da gaaet saa langt, at I alt er trætte.

Liim. O nei. Men med Maden har det været slet bevendt. Jeg har ikke gaaet længere end 2 Miil.

Spandrem. Og en halv Miil herfra har jeg lagt og udsovet en Gier, det var en allerdjævels Haarbeutel — som — og hvad var det, jeg havde drukket? — Ni halve Pægle. Er det noget? Men siden den sidste Comet synes mig, det gaaer lidt i Hovedet.

Traad. Fy for Satan! Skammer I Jer ikke? Blot gaaet saadan en Smule og maa allerede hvile Jer? Idag har jeg marscheret rene 3 Stationer, og jeg længes efter at faae mig en Svingom.

Liim. Tie stille, Broder! Du praler! Jeg er ikke daarlig tilbeens, men 3 Stationer

og saa dandse? — Nei, det er Løgn. Nu maa vi see til, vi snart komme i Herberg.

Spandrem. Jeg er græsselig tørstig.

Liim. Men først maa der fægtes. (Efteraber Betleren) Naadige Herre! En fattig reisende Haandværkskarl beder saa hjertelig om lidt at gjøre sig lystig for. — Siden i Aften skal der leves.

Traad. Da det skal gaae fidelt til.

Spandrem. Jeg drikker mig saadan en, som jeg ikke har havt siden Cometen var her.

Liim. Nu da! Rask ind i Byen!

Alle tre.

Sang.

Til Byen vi ville marschere!
Vor Lykke vi der vil probere.
Den Vei gaaer til Herberger flere.
I et Herberg lystigt det gaaer til.
Hvad os Fægten spaaer,
Gjennem Halsen gaaer.

Er alting paa Spil,
Sørge ei vi vil.
Derfor ei længe speculere!
I vort Herberg gaaer det lystigt til.
(De gaaer med hverandre under Armen).

Forandring.

(Stue i Herberget).

5.

Fassel. Adskillige Bryggerkarle og Haandværkssvende af forskjællige Professioner. Pantsch, Nannette, Sophie, Hanne, Traad, Liim og Spandrem.

(De sidde deels ved Bordet og drikke, deels dandse med Hanne og Sophie. Fassel dandser med Nannette.

Alle. Trakteuren leve!

Fassel (under Dandsen). Et Glas! (Pantsch giver ham en Flaske, mens han danser). Vivat, hele Selskabet. Vivat! (drikker Flasken ud, kaster den henad Gulvet, og bliver ved at danse.

(Traad, Liim og Spandrem kommer ind).

Traad. Hollah! Mig synes, jeg hørte Musik.

Spandrem. Fatter. Fatter. En halv Polak. (Sætter sig paa venstre Haand).

Liim. Og mig en Halv — — og en Portion stegt Lever.

Hanne. Hvordan vil De have den?

Liim. Med revet Brød eller Saug-spaaner, det er ligemeget for en sulten Snedker. (Sætter sig).

(Opvartningspigerne bringe det, der er forlangt).

Traad (til en Spillemand). Der har han 1 Mark. Men nu maa han give mig en smuk Valz. (Flyer ham Pengene).

Fassel (afildes). Det er en fidel Karl.

Traad (til Fassel, hos hvem Nannette sidder). Tillader De, blot en Dans. (Bukker for Nannette) Tør jeg være saa fri, lille Jomfru?

(Dansen begyndes. Traad hugger brav ud og gjør dygtig Fixfax med Benene).

Liim. Aa, bi lidt Skrædder! Jeg lader mig ikke lumpe. (Tager Hanne, der har bragt ham Øllet, dandser et Par Gange rundt med hende; endelig faaer han Øie paa en Haandværkssvend, der seer fattig og sørgmodig ud. Han holder op at

danse og siger til ham) Jeg troer saamæn han er Snedker?

(Musiken holder op).

Haandværkssvenden. Ja desværre!

Liim. Hvad feiler ham da?

Haandværkssvenden. Alting.

Liim. Mig ogsaa. Men hvem vil derfor hænge med Hovedet? Heida! Giv denne her en halv Flaske Viin paa min Regning.

Fassel. Nei, nei. Det tillader jeg ikke. Idag gaaer alting paa min Regning. Jeg har vundet 1000 Daler i Lotteriet, derfor trakterer jeg idag overalt.

Spandrem. Tusende Daler? En Halv endnu!

Liim. Herligt, herligt. Saa vil vi ogsaa tage os den Frihed at lade det smage os.

Traad. Det kalder jeg ret en stor Lykke. Traf den mig, sad jeg aldrig et Øieblik i denne Verden. Saa gik det altid saadan (gjør et Spring). Ei for Satan. Jeg

faaer Kramp i Læggene. Jeg kommer til at sidde lidt.

Fassel. Hvi sidde I ikke ved vort Bord, Kammerader?

Liim og Traad. Med Forlov.

(De sætte sig hos Fassel og Bryggerkarlene).

Spandrem. Nok en Ditto. (Flyer Kjelderpigen Kruset, og flytter sig ligeledes hen til Bordet). Det er en maadelig Tid, vi leve i. Man kan ikke tjene noget.

Fossel. Hvorfor?

Spandrem. Der er Ingenting at begynde paa. Om et Aar har vi en ny Comet, som ødelægger hele Verden. Siden kan enhver Klodrian faae en Gevinst.

Liim. Aa Sludder Sladder. Det skeer dog ikke, har en Professor sagt mig.

Spandrem. Det maa jeg forstaae bedre end en Professor. Jeg har lært Astronomi af en Bog, og gjør dertil altid mine Betragtninger, naar jeg gaaer hjem om Natten.

Liim. Ja, naar Du er fuld.

Traad. Med Dansen er det for mig Helligaften idag.

Fassel. Saa kan vi jo synge, siden vi saadan sidder mellem — in caritate.

Spandrem. Det er brav. Jeg har digtet en herlig Vise.

Liim. Kom frem med den!

Spandrem. Men vi maa allesammen synge med. Den er ikke vanskelig at lære. Jeg er ingen Elsker af mange Ord.

Fassel. Gaaer den blot paa en Psalmemelodie, thi det Slags holder jeg meest af.

Spandrem. See bare paa min Mund og synger alle ligesom jeg.

Salat og Petersille,
Petersille og Salat.
Salat og Petersille,
Petersille og Salat.
Salat og Petersille,
Petersille og Salat.

Fassel. Den er virkelig smuk.

Liim. Ordentlig rørende.

Spandrem. En Ditto med Messingskruer. Saa synger vi det andet Vers. Det er endnu smukkere.

Salat og Petersille,
Petersille og Salat.
Salat og Pe ....

Liim. Hold nu op. Det er jo et og det samme.

Spandrem. I veed ikke, hvad der er smukt.

Fassel. Saa! Bi lidt! Jeg veed hvad smukt er. Vi gaae alle over i Kaffehuset ligeoverfor; og der betaler jeg et Glas Punsch for hver Mand af hele Bagagen. Hvo som vil med maa komme! Musikanter! Spil op!

Chor, og Alle gaae, uden:

7.

Traad, Liim, Spandrem, Pantsch, Kjelderpigerne.

Liim. Ham skulde man ikke see paa, han havde vundet 1000 Daler.

Spandrem. Hvorfor ikke? Han seer dum nok ud dertil.

Traad (Til Værten). Hvem er han?

Pantsch. Han er Bryggerknægt her ved Siden af.

Traad. Der har vi det. Slige udannede Folk har den bedste Lykke. En Skrædder vinder aldrig i sit Liv noget.

Pantsch. Jeg misunder ham det slet ikke. Jeg takker Gud, jeg ikke vandt de 1000 Daler.

Liim. Er Herren rigtig i Hovedet?

Pantsch. Skal jeg ikke ret kunne sige. I Morgen Formiddag skeer Hovedtrækningen. Deri vinder man 100,000 Daler. Der er saa min Passion.

Liim. Ja den Passion er ikke saa ilde.

Pantsch. Jeg vinder ogsaa, thi min Kones Bedstemoder har drømt Nummerne.

Liim. Aa, siden kan det blive vist nok — Men siden Fatter idag ikke er Kapitalist, saa lad os faae lidt Halm herind, eller en

Madratse at ligge paa. Det er nu snart Dag.

Pantsch. Meget gjerne. Lykken gjør mig slet ikke storagtig. (Til Kjelderpigerne) Bring noget ind, de kan ligge paa!

(Gaaer med Hanne og Sophie).

Liim. Det er en grumme rar Mand, den Vært. Han er slet ikke stolt af den Gevinst, han ikke har faaet.

Spandrem. Hundrede tusende Daler! Det udgjør en halv Million Kander Polak. Det kan et Menneske ikke faae ned, endog med den bedste Villie.

Traad. Skomager! Du er en gemeen Karl!

Spandrem. (springer op; hidsig) Skræd-der! Tro Du mig ikke for godt!

Liim (faaer dem til at forliges). Værer rolige! Skammer Jer! Skammer Jer! — Betænker jeg mig ret, lykkelig, lykkelig, som man kalder det, kunde dog de mange Penge ikke

gjøre mig, siden der altid er noget, der vilde mangle mig (sukker). Noget —

Spandrem. Du kan aldrig faae nok.

Traad (til Spandrem). Mærker Du ikke han er forlibt?

Spandrem. Svaghed!

Traad. Vist nok er det Svaghed at tale om Piger og Kjærlighed i min Nærværelse. Det er mig der burde fortælle. Jeg kunde lade mine Amourer opmarschere bataillonsviis.

Liim. Jeg har blot været forelsket i en eneste.

Traad. I en eneste? Hør søde Broer. Det er aldeles ikke Umagen værd, man taler derom. Da jeg var i Lære, var jeg i det første Aar forlibt i en halv Snees. Min første Mester, jeg kom til som Svend, havde en lille net Kjælling. Kjællingen kunde lide mig og jeg hende, thi den Tid var jeg en smuk Karl. — — Engang gav Kjællingen mig et Kys. Det kom Mester og saae. Den Æsel tog det ilde op, at hun kyssede mig,

og jog mig paa Døren, og det strax. — Min anden Mester havde fem Døttre, — det var alle Tvillinger. — I dem var jeg forlibt alle paa engang. Engang legede vi Panteleeg, og det veed Du, gaaer ud paa Kysserads —

Spandrem. Ja, altid.

Traad. Da vi havde løst Panterne, kom Mester, og for hver Datter fik jeg to varme Vafler, og paa Døren maatte jeg.

Spandrem. To for hver? Det var for mange.

Traad. Ikke sandt? Jeg havde været godt tilfreds, naar jeg blot havde faaet en for hver Datter. Det var jo en aabenbar Luxus. — Min tredie Mester havde en Søsterdatter, der var 23 Aar gammel. — Men hør, Skomager, saadan en allerkjæreste Søsterdatter har jeg mine livfødte Dage aldrig seet. Siden lærte jeg at kjende Kokkepigen, løb bort med hende og lod Søsterdatteren blive tilbage.

Spandrem. Min Historie er ikke saa

lang, men meget tragisk. Først er det min Profession imod, thi jeg har kun Sands for Astronomi — og desuden hændte mig mange Ulykker, som jeg ikke havde forskyldt. — I Budveis pryglede jeg min Mester.

Liim. Hvorfor det?

Spandrem. Fordi jeg havde en Perial og derfor kunde intet gjøre derved. I Altbrum havde jeg nær revet en Læredreng ihjel.

Liim. Sligt er jo afskyeligt.

Traad. Men hvad skal ogsaa en sønderrevet Læredreng tage sig for? Og dertil en Skomagerdreng. — Er der noget skjørere end en Skomagerdreng?

Spandrem. Du kan troe, jeg den Gang havde en ordentlig Pidsk, følgelig kunde jeg ikke gjøre derved. I maa vide, hver Dieblik havde jeg en Malheur, og altid fordi jeg havde mig en Perial. Skyllede jeg ikke min Ergrelse ned, havde jeg slaaet mig til Drik af Fortvivlelse.

(Der kommer 2 Karle med noget til at ligge paa).

Liim. Red min Seng lidt fra de andres, thi jeg ſlaaer glubſk om mig i Søvne.

Traad. Hvoraf kommer det?

Liim. Det er af bare Hjerteſorg. I troer mig nok ikke. — Jeg lader, ſom jeg er en lyſtig Kompan, men det er altſammen udvortes. Indenfor ſeer det fämøs ud hos mig. Drikker jeg, troer jeg hver Draabe er Forgift. Spiſer jeg, ſtaaer Døden hos mig. Hopper og danſer jeg, er det ſom jeg indvendig fulgte Liig. Seer jeg en Kammerad, der ikke har noget, giver jeg ham ſtrax alt uagtet jeg ſelv ikke har noget, og det blot fordi jeg overalt gjør mit Teſtamente.

Traad. Siig mig lille Broer, hvem er din Allerkjæreſte, der gjør Dig ſaa tummelumſk?

Liim. En Snedkermeſterdatter.

Spandrem. Har hun Laſchi? (L'argent).

Liim. Hvad for noget?

Spanrem. Knapper?

Liim. Hvad er det?

Traad. Nei, nei. Han spørger om hun har Møntfod?

Liim. Penge? Ja vist har hun Penge. Hun er en Datter af den rige Mester Høvlman i Wien.

Traad. Af ham? Skomager! Den Mester Høvlman skal Du lære at kjende

Spandrem. Jeg er Skomager, hvad kommer mig en Snedker ved? Fornærm mig ikke!

Trad. Bi lidt. Jeg skal strax hjelpe Dig derpaa. Den rige Snedker Høvlman boer i Wien! Du kjender ikke den rige Snedker Høvlman?

Spandrem. Nei!

Traad. Jeg kjender ham heller ikke.

Spandrem (til Liim), Jeg vil give Dig et godt Raad. See til Du faaer hende!

Liim. Det Raad veed jeg nok. Men

at faae hende — — jeg tænker hun alt har faaet en anden.

Spandrem. Saa tag Du ogsaa en anden.

Liim. Det kan jeg ikke bringe over mit Hjerte. Ak! min Peppi.

Traad. Vil hun have Dig? Eller vil hun ikke have Dig?

Liim. Det er det, jeg ikke veed. I 3 Aar har jeg arbeidet hos Faderen.

Traad. Og veed ikke om Pigen lider Dig? — Snedker! Du har Hovedet fuldt af Høvlspaaner?

Liim. Faderen er riig, lever i Herlighed og Glæde. Han var altid ved Arbeidet. Men Datteren fik vi Svende neppe at see en Gang hver Maaned. Det var en Gang, den himmelske Peppi bragte sin Fader en Spølkum Kaffe ud i Værkstedet; — jeg saae kjærlig paa hende, hun kastede et Blik paa mig, og tabte Spølkummen paa Gulvet. — Faderen, den hidsigste Patron i Verden, smed

Huggjernet efter hende, og Jernet foer mig en Tomme dybt ind i Skulderen.

Traad. Hvilket Spectakel!

(Sætter sig paa Leiet).

Spandrem. Hvad gjorde Du da ved den Gamle? — Havde det været mig?

Liim. Jo vist, Jeg faldt om, og da jeg igjen kom til mig selv, stod Snedkeren og Peppi ved Sengen. Den Gamle sagde, jeg maatte ikke tage det ilde op, det var ikke ilde meent.

Spandrem. Takker mangfoldig.

Liim. Det skal ei være hans Skade, sagde han, Han har frelst min Datters Liv. Naar han igjen bliver rask skal vi tale mere om hans tilkommende Lykke. (Imidlertid har Traad bundet sig et gammelt Torklæde om Hovedet, og lægger sig ned). Et Par Uger efter, da jeg var kommet op hørte jeg, at den tykke rige Struds, Værten i den forgyldte Kjol skulde givtes; — jeg spurgte, med hvem? — Med Høvlmans — Det gav mig Raadestødet —

thi Høvlman har aldrig havt anden Datter end min Peppi.

Spandrem. Du blev da ret fortvivlet, og talede ham dygtig til?

Liim. Nei. — Det var just Slappermentsdag. Mester betalte os vor Ugeløn. — Dagen efter stod jeg tidlig op, og skrev en Sædel: Adiøs Peppi! Af Malice tager jeg en anden. — Og derpaa var jeg afstæd, uden Gud være med Dig og Alt. Over to Aar har jeg nu siden flakket Verden rundt.

Spandrem. Jeg havde hugget Snedkeren og Værten til Plukkefisk, og givtet mig med Pigen.

Liim (lægger sig). Med mig er det forbi. Jeg har intet mere godt at vente. Jeg løber med, saalænge jeg kan.

Spandrem. Og jeg drikker med saalænge jeg kan gaae. (Tager Kjolen af). Jeg er nu oplagt til astronomiske Betragtninger, thi disse Polakker have gjort mig lidt søvnig.

(Gaber).

Liim. I et Par Aar har jeg ikke ret kunnet sove. (Gaber).

(Spandrem slukker Lyset og lægger sig).

Traad. Bliver her snart stille?

(Sover hen).

Liim (slummer ind). Peppi — Pep — pi!

Spandrem (ligesaa). Nok en Polak! — Thi Kometen —

(Musiken begynder sagte. Skyer synke ned over Baggrunden. Lidt efter skilles de ad. Fortuna med sit Overflødighedshorn kommer tilsyne, og derpaa i Transparent Tallet 7359. Syndenes Sovn forstyrres lidt. Skyerne forsvinde igjen).

Liim (bliver lidt efter lidt vaagen). Aa — aa (gaber). Det var en besynderlig Drøm — 7359 — Bare jeg ikke glemmer Tallet. — Ja, jeg kan vel huske det til i Morgen. (Vil sove igjen). Nei, jeg faaer ingen Ro — jeg maa — Heida! Skrædder! Skrædder — Han sover som en Stud — Landsmand! —

Traad (vaagner). Hvad er der?

Liim. Har Du Kridt?

Traad. Jeg troer Nei. — Hvad skulde det til?

Liim. Jeg har drømt et Nummer.

Traad (giver ham et Stykke Kridt). Det er et Nummer, Du har drømt?

Liim. Ja! Nummer 7359.

Traad. Jeg har ogsaa drømt et Nummer. Det var 7359.

Liim. Saa! Det samme Nummer. — Broer! Det maa have noget at betyde. Skriv Nummerne. (Skriver Nummerne paa Bordet).

(Der bliver banket stærkt paa).

Stemmer (udenfor). Heida! Luk op! Luk op!

8.

De Forrige. Hanne og Sophie. Derpaa nogle Tømmerfolk, Muursvende og Torvkoner, o. s. fl.

Hanne. Jeg kommer alt. (Lukker op).

Sophie. Man har heller ingen Ro.

Traad. Kjelderpige! Giv mig et Speil og lidt koldt Vand.

Sophie (rømmer tilside). Kl. 3 kommer man i Seng og halv Sex skal man være paa Benene igjen. (Tørrer Nummerne ud).

Liim. Ulykkalige! Hvad har Du der gjort?

Sophie (bestyrtset). Hvad er det for dum Snak?

(De der komme ind begjære Snapse o. s. v. og sætte sig ved Bordet).

Liim. Skrædder! See her, Nummerne har hun visket ud.

Traad. Bliv ikke vreed! (Til Sophie) Hun er en uoverlagt Person, en Skabning, Naturen har forsømt.

Liim. Husker Du Nummeret endnu?

Traad. Ja vist! Skriv op. Det var 87 Tusende.

Liim. Nei det var ikke.

Hanne (vaagner Spaudrem). Hører han! Sover man til Middag? Seer han ikke, her allerede er Gjæster igjen?

Spandrem (i Søvne). Syv tusend — tre hundrede — ni og halvtreds.

Liim (hastig til ham). Hvad sagde Du Broer?

Spandrem. Jeg drømte, at der var en heel Flok af de samme med Messingskruer, saa jeg kunde ikke see en Haand for mig, og paa een Gang kom der tilsyne Nummer 7359.

Liim. Nei, det gaaer ikke naturligt til. Alle 3 en Drøm.

Traad. Tilsidst er det bestemt for os, at Lykken —

Liim. Hvordan kan vi vinde i Lotteriet, naar vi ingen Sæddel har?

Spandrem. Naar Lykken kommer, behøver man ingen Sæddel.

9.

De Forrige. En Bissejøde.

Jøden (med hele sin Kram). God Morgen allesammen! Skal de have Buxeseler, Tegnebøger, Piberør, Skraatobak, Knappenaale?

Jeg har og nogle Lotterisædler. Idag trækkes der. Idag kan der vindes den store Gevinst. Er der nogen, der vil fortjene Penge?

Liim. Lad mig see, hvad er det for Nummere?

Jøden (viser en Sæddel). Nummer 439.

Liim. Den kan jeg ikke brnge.

Jøden. Nummer 8521?

Spandrem. Det er et gammelt Nummer.

Jøden. Nummer 7359?

Traad (springer hen til ham). Han har vort Nummer.

Spandrem (til Liim). Spørg ham hvad den koster.

Liim (til Jøden) Hvad koster den Sæddel?

Jøden. Sex Rigsdaler.

Liim (til de andre To). Sex Rigsdaler!

Traad. Saa mange Penge kan vi

ikke skaffe tilveie. — Veed I hvad? — Lad os slaae ham ihjel!

Liim. Det er alt for grovt. Et Menneske, som vi første Gang see. — Saa mistede vi jo Hovedet.

Spandrem. Ja det er vistnok — 2 Daler har jeg syet ind i min Brystdug.

Liim. Og jeg har 6 Tyvestyvere.

Traad. Og der er 5 og 2 Tistyvere.

Jøden. Nu da! Vil de kjøbe?

Liim (lægger en Specie paa Jødens Sæk). Der er fra Skomageren og der er mine Sølvpenge. (Vender sig om til Skomageren).

Spandrem. Specien er fra mig. Det kan ingen Feil være.

Traad (til Jøden). Specien er fra Skomageren og de 6 fra Snedkeren. (Putter Specien i Lommen, og gaaer fra Bordet).

Jøden. Ja, hvor er Specien?

Spandrem. Specien er fra mig.

Liim. Jeg lagde den der.

Jøden. Men den er der ikke.

Liim (trækker Skrædderen frem). Du saae jo, jeg lagde den der.

Traad (forlegen). Ja vist, ja. Specien laae der i dette Øieblik.

Jøden. Men hvor er den nu?

Traad. Hvor den nu er, vil man vide? — Den laae der nylig.

Jøden. Men hvor er den?

Traad. Ja, den laae der nylig, og nu — (trækker Specien op af Lommen) er den der. (Lægger den igien).

Liim. Men Skrædder —

Spandrem. Havde vi selv havt alle Pengene, skulde han ikke faaet Lov at være med.

Traad. Ikke saa barnagtig. Jeg vilde blot bytte Specien.

Spandrem. Ja, Du pleier at bytte Penge.

Liim (til Jøden). Der er fra Skrædderen, og der fra Skomageren, og der fra mig. Lad mig nu faae Sædlen.

Jøden. Der er den. Jeg ønsker de

maa faae en stor Gevinst. En anden Gang kan vi handle igjen.

10.

De Forrige, undtagen Jøden.

Sophie. Det er meget, I kan saaledes kaste Penge bort.

Liim. Det kan gjerne betale sig.

Traad. Snakker hun igjen med?

Liim. Naar trækkes Lotteriet?

Sophie. Nu begynder de strax derovre. Og saa bliver det ved hele Dagen.

(Man hører Trommen).

Liim. Hvad er det for en Trommen?

Alle Fruentimmerne. Nu begynder Trækningen.

En Tømmermand. Veed man ikke, hvem der vinder?

Sophie. Det bliver vist nok igjen en der ikke trænger dertil.

Traad. Det kan man ikke sige om os, hvis vi vandt.

(Liim seer sørgmodig og hetænksom ud).

Spandrem (til Liim). Hvad er det for et Bededagsfjæs, Du sætter op. Jeg kan ærgre mig over Dig.

Liim. Jeg kom jnst til at tænke paa min Pæppi. (Munter igjen) Men det var blot et Myggestik. Nu er det forbi.

11.

De Forrige. Pantsch.

Pantsch (kommer rasende ind). Det er forfærdeligt.

Alle. Hvad er der paa Færde?

Pantsch. Det er ubegribeligt. Jeg fik ikke den store Gevinst.

Alle. Er den alt ude?

Pantsch. Den kom med første Træk, Nummer 7359.

Liim, Traad og Spandrem (ude af sig selv af Glæde). Jeg faaer ondt. (De falde omkuld alle 3).

Alle. Hvad er det? Hjelp, Hjelp!

Liim, Traad og Spandrem (springe igjen op, jublende). Gevinsten fik vi; Hopsasa, Hurra!

Alle. Hvad? er det muligt?

Liim. Det er den Lod vi nylig kjøbte. — Vi ville holde os lystige. Alle Snedkere i Byen skulde indbydes.

Spandrem. Hør Vært! Alle Skomagere i hele Landet.

Traad. Og alle Skræddere i hele Verden.

Alle. Hurra! Hurra! Hurra!

(Alle gaae).

Liim (som kommer frem med Traad og Spandrem). Men siig mig nu, Kammerader! hvad fange vi an med denne Rigdom? Jeg har min Plan.

Traad. Jeg ogsaa. Men den er nobel.

Spandrem. Men jeg har min egen Idee.

Liim. I Morgen reiser jeg til Wien saa tidlig muligt. Finder jeg min Peppi

ugivt, er jeg den lykkeligste Svend i Verden. Er hun givt, nytter alle Pengene mig slet ikke. — Saa gaaer jeg hjem og bygger et Hospital for ulykkelige Snedkersvende, og saa lægger jeg mig først selv ind deri, og døer der.

Traad. Nei, denne Plan er mig for bedrøvelig. Fra nu af bliver jeg hellere en Don Juan end Skrædder.

Spandrem. Og jeg har ingen anden Lidenskab end Astronomien. Derfor vil jeg vænne mig af med den Øldrikken, og drikker fra idag af intet uden Viin. Om et Aarstid forgaaer saa Verden, saa vil jeg gaae fra en Viinkjelder til den anden, og føre et tilfreds og huusligt Liv.

Liim. Det gjør mig ondt. Paa den Maade kan vi ikke blive sammen.

Traad. Enhver af os har sin særskilte Passion.

Spandrem. Fra hverandre maa vi.

Liim. Men hører den ene om den anden, at det gaaer ham galt —

Spandrem. Det er ikke at snakke om, naar Mennesket faaer saadan Gevinst.

Traad. Men om det nu var Tilfældet, vil dog den ene staae den anden bi.

Liim. Det give vi Haand paa.

Traad og Spandrem. Det er et Ord. (Give hinanden Haanden).

Liim. Idag om et Aar, som Erindringsdag om vor Lykke, mødes vi alle hos Mester Høvlman i Wien. Enten er jeg lykkelig der, eller I faae at vide, hvor jeg er at finde i min Ulykke.

Traad og Spandrem. Det er atter et Ord. (Giver atter hinanden Haanden).

(Pantsch, og med ham mange Mandfolk og Fruentimmer komme ind).

Alle. Vi gratulere.

Liim. Jeg takker. Jeg takker. Lille Vært!

Pantsch. Deres Velædelhed!

Spandrem. Idag gives et Traktement her.

Pantsch. Deres Velbyrdighed.

Traad. Idag er Balpare hos mig.

Pantsch. Exellente Velbaarenhed. — Min Sal i Forstaden har jeg ladet arrangere paa det bedste, saa Ballet strax kan begynde, naar det skal være.

Liim. Spil nu op, Musikanter! Vi ville i ordentlig Tog marschere hen og faae vore Penge. Derfra gaaer det hen, hvor der skal spises, drikkes og danses til i Morgen.

Chor.

Lykken kommer bradt.
For tyk er den ei. —
I Luft kast Jer Hat!
Høit! Hop hei! Hop hei!

(Under Choret gaae Alle jublende ud).

(Tæppet falder).

Anden Akt.

Scenen forestiller et Snedkerværksted hos Mester Høvlman i Wien. Der er Side- og Mellemdørre.

1.

En Fremmed. (Derpaa) Gertrud.

Den Fremmede (seer sig om i Værkstedet). Det er virkelig et net Værksted, han har den Høvlman.

Gertrud (kommer ind ad Sidedøren paa høire Haand). Naadige Herre! Jeg har sagt det til Mester Høvlman; han kommer strax. Der er han alt.

(Gaaer ud ad Mellemdøren).

2.

Den Fremmede. Høvlman.

Høvlman. Underdanigste Tjener! Hvad har naadige Herre at befale?

Den Fremmede. Jeg vil bosætte mig her, og kan bruge en stor Mængde Møbler fra Dem, min gode Mester.

Høvlman. En stor Ære. Men torde

jeg ikke bede, at den Sag maatte udsættes til imorgen? Idag kan jeg slet ikke, om jeg og kunde fortjene 100 Daler; thi jeg har Bryllup i Huset.

Den Fremmede. Som De selv vil. Det haster ikke saameget.

Høvlman. Desuden har jeg en Begjæring til Herren. Der er nu spiist til Middag, men en lille Kop Kaffe beder jeg, at naadige Herre ikke vil forsmaae. Den Ære maa De endelig bevise Bruden.

Den Fremmede. Med Fornøielse, min kjære Mester.

Høvlman (kalder ud ad Døren). Peppi! Tag de Porsellinskopper med forgyldt Kant og skjænk en Kop Kaffe til den naadige Herre! (Begge gaae).

3.

Liim. (Noget efter) Gertrud.

Liim (i en noget afslidt Kjol, med Vadsækken paa Nakken, kommer ind). Jeg kan ikke begribe,

hvorledes der ingen er, som spørger, hvem jeg vil tale med. I Kjøkkenet er der Folk nok, som sang og støiede alt hvad Tøiet kunde holde. Der sad en ved Døren, som lod til at have Ondt. (Seer sig om) Der er jeg, min Tro, i mit gamle Værkstæd. Jeg husker godt, paa det Stæd var det, jeg stod og gjorde et Bord, men glemte at sætte Been under; thi mine Tanker var hos Peppi. Der var det, jeg slog et Kistebeslag paa en Ligkiste; thi jeg havde ikke Tankerne samlede. O, jeg var et Dosmerhoved, at jeg ikke lukkede Munden op, og der skeer mig min Ret, om Værten forlængesiden havde kapret — —

Gertrud (kommer ind ad Mellemdøren) Hvordan er han kommet herind?

Liim. Ih som et andet Menneske; gjennem Døren.

Gertrud. Hvis han søger om Arbeide, er det bedst, han kommer igjen i Morgen. Idag holder vi Bryllup.

Liim (forskrækket). Hvem har Bryllup?

Gertrud. Hr. Struds, Værten i den forgyldte Kjol, har Bryllup. — I Formiddags bleve de viede.

Liim. Hvem fik han da?

Gertrud. Jomfru Høvlman.

Liim (tager fat paa heude). Taske! Jeg tager Livet af Dig.

Gertrud (skriger idet hun løber bort). Hjelp! Hjelp! Han myrder mig.

4.

Liim. Høvlman.

Høvlman. Heida! Hvad er der paa Færde.

Liim. Mester Høvlman —

Høvlman (kommer ind). Hvad seer jeg? (Glad) Liim! Er han der igjen? Aa, det fornøier mig. (Kalder udad Døren) Peppi! Peppi! Kom gesvindt! Liim er her.

Liim. Nei vist ikke, for alt det, der er i Verden. — Hun maa ikke see mig. — Jeg kan ikke taale at see hende.

5.

De Forrige. Peppi.

Peppi (kommer springende ud; hvidklædt med en hvid Krans paa Hovedet). Fader! Fader! Hvor er han? — Ei ei! Endelig kommer han tilbage igjen. Er det ogsaa ret, han lader saa længe vente paa sig?

(Tager ham kjærlig ved Armen).

Liim (skyder hende fra sig, dog ikke haardt). Bort, bort! unge Kone!

Peppi. Fader, hvad gaaer af ham?

Høvlmau. Det vil vi see.

Peppi. O Gud! Johan! Jeg er saa glad, at han er her igjen, saa glad. Det maa jeg strax fortælle Struds.

(Gaaer ind i Sideværelset).

6.

De Forrige, uden Peppi.

Liim. O Struds! Struds ligger som en Steen i min Mave.

Høvlman. Han seer noget lusligt ud,

min gode Liim. Han har ikke lagt sig meget til Bedste paa sin Vandring. Vær han glad, han kommer til mig igjen. Jeg har en Plan med ham.

Liim. O nu gaaer Liim af Liim. For mig binder intet mere. — Min Peppi.

Høvlman. Saa er det det? Seer han, min gode Johan, da han saaledes tøfflede af og det uventet, skrev han jo, at han af Malice givtede sig.

Liim. Det skrev jeg af Malice. Men jeg er saa ugivt, som nogen kan være.

Høvlman. For 2 Aar siden havde jeg slaaet min Datter ihjel, havde han ikke været. For det Stykke har han fortjent at faae Pigen, men han har jo aldrig talt et Ord derom. Eller troer han kanskee, jeg skulde bede ham, for Guds Skyld, tage min Datter?

Liim (i Fortvivlelse). O jeg var en Æsel. Saadant skeer blot engang i Verden, hvert tusende Aar.

7.

De Forrige, Struds, Anastasia, Peppi, den Fremmede.

Høvlman (peger paa Liim). Der mine Venner! Der er han!

Alle. Velkommen! Velkommen!

Struds (venskabelig til Liim). Det var ikke kjønt gjort af ham, at han saaledes reiste sin Vei.

Liim (arrig; affides). Den Tykkert gjør dertil Nar af mig! Det er for galt. (But til Struds) De har ikke nødig at vælte Dem ind paa mig. Fy for Satan! Jeg vilde skamme mig ved at ægte saadan en Vom. De skulde hellere sætte Dem mellem to Viintønder, der ere ligesaa tykke som De, og drikke saalænge til De bli'r liggende nede i Kjelderen; det var bedre end heroppe paa Jorden at kapre en stakkels Karl sin Kjæreste fra.

Alle. Hvad for noget?

Høvlman. Liim! Vær han rolig

Hvorledes kan han behandle en agtet Mand saaledes i mit Huus? —

Liim. En agtbar Mand — —

Høvlman. Der gaaer han; jeg faaer først gjøre ham bekjendt med hele Sælskabet.

Liim. O jeg kjender dem alle.

Høvlman (peger paa Struds). Det er min Ven Struds, der idag har Bryllup. Vielsen er forbi. — — Det (peger paa Peppi) er min Datter Peppi, der er Brudejomfru —

Liim (glad overrasket). Brude — pige? —

Høvlman (fremstiller Anastasia). Det er Anastasia Høvlman, en Datter af min afdøde Broder, idag den agtbare Brud.

Liim (bryder ud i inderlig Glæde). Peppi er da ikke hans Kone? Hun er ugivt? (Løber hen til Peppi) Du er endnu min Peppi? — Du er ingen Struds? — (Kysser Anastasia paa Haanden) O min Naadige! Tillad, jeg kysser deres Haand! (Til Struds) Og De, min bedste, kjæreste, elskværdigste, dyrebareste Hr. Struds! Nu holder jeg saameget af Dem,

siden De ikke har ægtet Peppi! Om Forladelse! — Jeg var en Slyngel. — Jeg begriber ikke, hvor jeg kunde tale saa haanlig om deres respectable Mave. — (Dreier ham omkring og klapper ham paa Ryggen). De er meget veldannet og proportioneret. — Nei slet ingen Mave. — Lad mig omfavne Dem! Og De — Hr. Svigerfader! —

(Vender sig om til Høvlman).

Høvlman. Hvad for noget? Svigerfader? Endnu har det ikke engang sin Rigtighed med Pigen. Han har jo aldrig sagt et Ord til hende; og ikke heller begjært hende hos mig.

Liim. O Peppi! Engle Peppi!

Peppi. Jeg burde være vred, Johan!

Liim. Det fortjener jeg.

Peppi. Du har gjort mig megen Sorg.

Liim. Og det alt af bare Taabelighed, da jeg ikke talede et Ord.

Høvlman. Holdt! Jeg har ogsaa et

Ord at tale med. Min Datter kan jeg dog ikke give til den første, den bedste Hansqvast, der ikke har noget. Imidlertid, det forholder sig anderledes med ham. Han er en Mand, der har Mont.

Liim. Hvad for noget? Hvordan veed Mester det?

Høvlman. Vidste jeg det ikke, hvem skulde da vide det? — Den Gang han tog mod Huggejernet, som ellers havde truffet min Datter, satte jeg 1000 Daler i Sparekassen for ham. De høre nu ham til tilligemed Renterne. Nu kan han min Sandten gjøre Mesterstykke. Om 3 Uger er han Mester, og saa skal han faae Pigen.

Alle. Vi gratulere.

Liim. Kjæreste bedste Svigerfader! Jeg tager derimod. Men nu maa De ogsaa tillade Peppi, at hun tager imod hvad jeg har at lægge til.

Høvlman. Har han og sparet noget sammen?

Liim. Hvad man saaledes kan fægte sig til paa Gader og Veie. Jeg skal strax lade Kisten bære ind. (Springer til Døren) Heida! Karle! Kommer ind! —

(4 Dragere bære en stor Kiste ind).

Alle. Hvad er det?

Liim (Lukker op). Det tilhører altsammen min Forlovede.

Høvlman. Lutter Pengeposer. — For tusende — —

Liim. Nei ikke tusende — Men tredive tusende Daler er deri. Jeg har vundet dem i Lotteriet. Jeg er nu heller ikke saa lumpen.

Alle (meget forundrede). Ei, ei!

Liim. Den gamle pjaltede Kjol her er blot Forstillelse. Jeg vilde prøve om Du endnu holdt af mig.

Peppi. Johan! Min Johan! Jeg forlanger intet uden dit Hjerte.

(Synker i hans Arme).

Høvlman. De Penge er da hans

alleſammen? — Nu kan han tage Pigen. (Lægger deres Hænder ſammen). Idag 4 Uger er Brylluppet, og det ſkal blive ſaa det kan rygtes i Byen.

Liim. Pengene høre mig til — Peppi hører ogſaa mig til. Nu tager jeg min hele Bagage og reiſer min Vei.

(Sætter Peppi i Kiſten paa Pengepoſerne. Dragerne bære hende bort. Han gaaer ved Siden og de andre bag efter).

Forandring.

(Et ſmukt Værelſe i Traads Bopæl, med Dørre i Midten og paa Siden. Foran paa høire og venſtre Side, Stole og Borde).

8.

Traad (alene)

(kommer ind i en moderne Sloprok). Her i Prag har jeg nu været boſat et heelt Fjerdingaar. — Er det noget at leve her for et Menneſke, der har Penge. Paa en nobel Maade driver jeg vel mit Haandværk; men det bliver dog altid Skrædderi, og mig har

Naturen dog bestemt til noget ædlere og høiere. Alting viser, at jeg ikke er født til at være Skrædder.

9.

Traad. Adskillige Tjenere og Svende; (en efter den anden).

Første Tjener (fra Mellemdøren). Naadige Herre! Der er en Kunde.

Traad. Idag taler jeg med ingen mere.

Første Tjener. Meget vel! Herre! (Gaaer).

Traad. Folk troer rigtignok, at en Skrædder blot er kommet til Verden for deres Skyld.

Første Svend (fra Mellemdøren paa venstre Side). Hr. Agent.

Traad. Hvad er der?

Første Svend. Assessor Fidibus har betalt sin Regning. (Vil give ham Pengene).

Traad (viser ham stolt tilbage). Det er Bogholderens Sag.

(Svenden vil gaae).

Anden Svend (kommer og fra venstre Side). Hr. Mester!

Traad. Kloddrian! Veed han ikke, hvad jeg hedder?

Første Svend (sagte til den anden). Hr. Agent skal Du sige.

Traad. Siger Du en Gang endnu Mester, har Du din Afskeed.

Anden Svend. Hr. Agent! Regningen er ikke skrevet endnu.

Traad. Hurtig skal der skrives to Copier deraf, og Bogholderipersonalet tilkjendegives, at jeg er vreed derfor.

(Begge gaae).

Første Tjener. Hr. Agent! Idag er det Folkene skal have Penge. De venter paa dem.

Traad. De kan gaae til Kassereren. Jeg bryder mig ikke om slige Smaating.

Første Tjener. Det har jeg sagt, men saa siger de, at de overalt faaer deres Ugeløn af Mesteren.

Traad. Til Kassereren siger jeg. Paa Døren, Slubbert.

(Første Tjener gaaer).

Anden Tjener (fra Mellemdøren). Hr. Agent. Maleren er der.

Traad. Lad Maleren komme ind!

Anden Tjener. Meget vel.

(Gaaer).

10.

Traad. Maleren.

Maleren (kommer fra Mellemdøren, med mange Complimenter). Hvis det ikke er deres Velbaarenhed til Uleilighed, at forunde mig et Qvarteerstid at beskue deres interessante Physiognomi. (Begynder at ordne sine Apparater paa Bordet).

Traad. Ja, et Qvarteer har jeg da nok Stunder. (Sætter sig). Men det er en Pokkerstid De jasker med mit Portrait.

Maleren. Idag bliver det Jask færdig.

Traad. Hvad siger De? — Hvad mener De dermed?

Maleren. Jeg mener min egen Ringhed. — Jeg bliver idag færdig med Portraitet.

Traad. Ja saa.

Maleren (som maler). Men De burde gunstigen behage at lade det male med Olie.

Traad. For mig gjerne, naar vi blot kunde faae nogen god Olie. — See nu til De træffer mig godt. Det vilde være Skade for ethvet Træk, der gjøres. —

Maleren. Deres Næse er vanskelig at træffe.

Traad. Min Næse? Slet ikke. Seer De. Ifjor var der en i et Værtshuus, der slog mig et Glas i Ansigtet, og han traf min Næse meget godt.

11.

De Forrige, Hugitu.

Hugitu (kommer ind ad Mellemdøren). Den slemme Syge! Hvad skal det sige? De er ikke hjemme, og sidder der og lader det Lungemosseskjæg smøre af.

Traad. Paa Døren med ham.

Hugitu. Det bliver der, gale mig intet af. Jeg er af de Folk, der klarerer strax. Strax paa Stantepe skal han tage Maal af mig til en Frakke.

Traad. Paa Døren siger jeg.

Hugitu. Hvad for noget? Jeg paa Døren? — (Tager fat paa Traad, og sætter ham haardt ned i Stolen, hvor Portraitet ligger). Saaledes kaster jeg et Væderlam.

(Tjenerne komme ind, og de faae ham med Nød ud ad Mellemdøren).

Maleren. Hvor er Portraitet?

Traad. Det tog vist nok den Kjødhugger med sig. (Gaaer hen til Døren; Portraitet sidder bag paa Sloprokken).

Maleren. Det hænger fast paa deres Sloprok.

Traad (seer paa sig). Forbistret! Nu har jeg sat mig paa mit Mignaturansigt.

Maleren. Det er forbi. Men det

siger intet. De giver mig 50 Daler og jeg gjør Dem et andet.

Traad. Men idag kan jeg ikke sidde. Jeg er blevet saa altereret.

Maleren (pakker sine Sager ind). Saa kan jeg i Morgen underdanig have den Ære.

(Gaaer bort under Complimenter).

12.

Traad (allene; forpustet).

Kjødhuggeren skal ind for Commissionen. Jeg maa have Satisfaction. Jeg lader ikke arbeide for noget Menneske, der ikke viser mig tilbørlig Respect, om han saa ti Gange betalte.

13.

Traad, Vindmacher, Blæst.

Vindmacher. Bedste Ven! Her har jeg den Fornøielse at forestille Dig en af mine intimeste Venner, Hr. von Blæst.

Blæst. Hr. Agent! Jeg har længe

ønsket at kunne gjøre Deres Bekjendtskab. Den Ære —

Traad (smigret). Jeg beder, Æren er paa min Side.

Vindmacher. Min Ven vil lade meget arbeide hos Dig.

Traad. O jeg beder! Mit hele Oplag staaer til deres Tjeneste. Vær saa gunstig at udsøge efter Behag!

Blæst. Men jeg bruger temmelig meget.

Traad. Jo mere, jo bedre.

Blæst. Men for Øieblikket er jeg ikke pr. Cassa, saa jeg kan betale contant.

Traad. Skader ikke. Jeg har Penge nok. Forresten kjender De min Ven Vindmacher og det er nok. Behag at see Dem om i uit Oplag.

Blæst. Ærbødigste Tjener, Hr. Agent! (Til Vindmacher; idet han gaaer). Skrædderen faaer Sku aldrig en Skilling af mig.

Traad. Siig mig nu, min Ven, kommer Fru Palpiti?

Vindmacher. Jeg var der i Formiddags. Hun tog mod Indbydelsen tilligemed begge hendes Døttre.

Traad. Du lod hende dog ikke forstaae, jeg var Skrædder?

Vindmacher. O ikke et Ord derom.

Traad. Sagde Du, jeg var en Capitalist af — af — af en Particulier?

Vindmacher. Ja vist. Men nu har jeg en Begjæring til Dig. I dit Oplag findes ikke et Stykke, der kan passe mig. Du maa derfor have den Godhed selv at tage Maal af mig.

Traad (strax villig). Ja min Ven! Med Dig gjør jeg en Undtagelse. (Ringer; en Tjener kommer ind). Johan! Gaae han over og hent mig et Maal!

Vindmacher. Du skal see, at jeg paa nogen Tid er blevet tyndere.

Traad. Ja det er sandt. Du er paa nogentid blevet mere mager. Du behøver nu

ikke mere til en Frakke, end 1½ Alen Klæde. (Tjeneren bringer Maalet). Hvad skal det være?

Vindmacher. En moderne Kaput-frakke.

Truad (begynder at tage Maal). Hvad Farve vil Du have den af?

Vindmacher. Jeg tænker, kastanie-bruun.

Traad. Hold Haanden saaledes, at vi kan faae hele Længden paa Armen. — (Maaler Længden paa Skjødet). Hvad skal vi tage til Krave?

Vindmacher. Mørkeblaat Fløiel.

Traad. Det synes min ikke — jeg tænker, guult klæder bedre.

Vindmacher. Hvordan kan Du falde paa det?

14.

De Forrige. Fru Palpiti, Laura, Camilla (kommer ind uden at bemærkes).

Palpiti. Vi have den Ære —

Traad. Nu om Livet.

Palpiti. Vi have den Ære —

Traad (seer dem; kaster Maal og Sar) Jeg faaer et Slag.

Palpiti. Vi komme til Uleilighed —

Traad. Langt fra. — Det var — jeg har blot —

Vindmacher. En Spas, slet ikke andet.

Traad. Blot Spas. Vi vilde see, hvem af os der var tykkest. — Jeg er endnu aldeles i Negligé. De vilde tillade — jeg skal strax være her igjen. — Blot tage min Kjole paa. Vindmacher! Vil Du imidlertid underholde Damerne.

(Gaaer ud ad Sidedøren tilhøire).

15.

De Forrige, uden Traad.

Camilla. Det er en kuriøs Patron.

Laura. Hvad skal det betyde?

Palpiti (til Vindmacher). De sagde os, at Herren her var en dannet Mand, en Mand

af Verden. Gud naade Dem, hvis De skaffer mine Døttre ignobelt Bekjendtskab og derved blamerer dem.

Camilla. Jeg troede, De bragte os ind i et Skrædderværksted.

Vindmacher. Hvor kan De falde paa det? Han er en Mand, der lever af sine Midler og har mange Penge. Er det Dem ikke nok?

Laura. Jo vist, naar jeg tænker paa de brillante Ørenringe —

Vindmacher. Saa finder De, han har en charmant Opdragelse.

Camilla (til Vindmacher). Vi ere Dem forbundne for den Connaissance, De har skaffet os.

Palpiti. O, det er ikke ham, I har at takke derfor, men det er mig; — thi siden jeg fik den Idee at gjøre Jer til Italienerinder, ere I ret blevne til noget —

Laura. Det kommer dog af vort interessante Væsen, at man troer det om os.

Camilla (til Laura). Min italienske Udtale har gjort, at mange har taget feil. Men paa Dig kan man let kjende, at Du er fra Landet.

Laura. Det kan Du selv være.

Vindmacher. Blot ingen Uenighed, mine Damer — Husets Herre kommer.

Camilla. Nu vil jeg strax lade en Piil flyve.

16.

De Forrige, Traad (klædt efter nyeste Modecalender, men som Carrikatur).

Camilla (lader, som hun græder). O jeg Ulykkalige! Ven! Græd med mig!

Traad. Hvad er der paa Færde?

Camilla. Jeg har mistet min Mops.

Traad. Ha, ha, ha! Med saadant et Kræ har det ikke stort at sige.

Camilla. O, jeg er utrøstelig. Nu først har jeg faaet det at vide.

Traad. Han kan jo ikke være løbet ret langt.

Camilla. Det lille Bæst er vist løbet til Italien.

Traad. Vi sætte ham i Commissions-Tidenden. Jeg giver 20 Daler til den, der bringer ham. — Vindmacher! Vindmacher! Hører Du ikke, naar jeg kalder paa Dig?

Vindmacher (der talede med Fru Palpiti; vender sig om). Hvad vil Du?

Traad. Skriv en Tillysning!

Vindmacher. Skriv Du den selv!

Traad (sagte til ham) Jeg kan ikke skrive.

Vindmacher. Ja saa? (Sætter sig ved Bordet).

Traad (dicterer). Bortløben Hund! —

Camilla. Hold! Det gaaer ikke an. Annoncen maa være paa Italiensk, ellers forstaaer ingen den der.

Traad (afsides). Nu er det galt. (Sagte til Vindmacher). Kan Du det Velske?

Vindmacher. Ikke et Ord.

Traad. Heller ikke Italiensk?

Vindmacher. Ligesaalidt.

Traad (afsides). Jeg har arbeidet 4 Uger i Trieſt. Der er dog noget hængt ved. Vi vil prøve derpaa. (Til Vindmacher) Skriv nu italienſk. (Dicterer) **Cane perdutto — non avete vedeto — cane perdutto.** (Til Camilla) Var Moppen en Han eller Hun?

Camilla. Han var af Hankjønnet.

Traad (dicterer). **Qvesto Moppe — un Signore.** (Til Camilla) Hvad Charakteer havde han?

Camilla. Som alle Mopper.

Traad (betænker ſig). Ei — ei. — (Dicterer) **carattere — calfacteristico.** (Til Camilla) Hvor gammel?

Camilla. Tre Aar.

Traad. Tre Aar. — Hvad hedder det? — (Dicterer) **tre canto anni vecchio.** (Til Camilla) Havde han nogen ſæregne Kjendetegn.

Camilla. Han havde et ſort Halsbaand.

Traad (dicterer). **Portate un nero cravatte.** — (Til Camilla) Har han afskaarne Øren?

Camilla. Naturligviis, thi det var en Mops.

Traad (dicterer). Afskaarne **Orecchi.** (Til Camilla) Var han lille eller stor?

Camilla. Et ganske lille Dyr.

Traad (dicterer). **Piccolo Kræ** med 4 Poter. — **Recompenza en Snees Zechini in buona moneta.** (Ringer). Er der en Tjener.

Første Tjener (kommer ind). Deres Velbaarenhed.

Traad. Det bringes til Commissionskontoiret. (Giver ham Bladet).

Første Tjener. Hvor skal det slaaes op?

Traad. Over hele Italien.

Første Tjener (afsides). Herren er en Nar.

Camilla (til Traad). Jeg takker Dem mange Gange.

Traad. O smukke Signora! Det er mig en Fornøielse. (Vender sig til Laura) Har De maaskee ogsaa mistet noget?

Laura. Og hvis jeg havde mistet mit Hjerte?

Traad (henrykt; afsides). Det gaaer strængt til. Det er den italienske Hæftighed.

Vindmacher. Sælskabet kommer.

17.

De Forrige, adskillige pyntede Herrer og Damer, blandt disse Blæst (i en ny Frakke).

Chor af Sælskabet.

Indbuden ere vi. O! Hr. von Traad.
Vi profitere af de Goderaad.
Hvo har den Gjæstfrihed og Venskab kjendt,
Gjør ogsaa Dem sin dybe Compliment.

Traad (hilser og takker). Det er sandt, alle galante Folk i Prag har jeg da samlet.

Blæst. Hr. Agent! En smukkere Bopæl, end De har, kan man aldrig finde.

Her mangler blot en Ting til at gjøre den ret elegant.

Traad. Saa? Mangler her endnu noget?

Blæst. De maa have Gasbelysning.

Traad (bliver stødt). Gasbelysning? — Jeg kan oplyse med hvad jeg vil. Det kommer ikke Dem ved.

Blæst (forbløffet). Jeg meente blot?

Traad. Tag De Dem ivare, — faaer jeg fat paa min Sax — (recellig:rer sig) min Sabel, vilde jeg sagt —

Blæst. De er en Nar.

Traad. Tøffel De af, ellers har De mit Persejern i Nakken.

Blæst. Adieu, min gode Skrædder.

(Gaaer tilligemed Vindmacher).

Camilla (til Traad). De har havt Fortræd.

Traad (fatter sig). O, nei, det just ikke, men —

Laura. Kan deeltagende Venskab igjen opmuntre Dem?

Traao. Venskab? — Nei! Kjærlighed kan meget bedre.

Camilla. Kjærlighed troer De?

Laura. Ih nu —

Traad (kniber dem begge i Kinden). O I ere begge to elskværdige Unger.

Qvodlibet. Terzet med Chor.

Camilla.

Hvor Manden mig betragter!
Han har mig sikkert kjær.

Laura.

Jeg ene, den han agter
Jeg tydeligen seer.

Traad. Recitativ.

Begge to gjerne paa en Gang jeg gad kysse.
Jeg veed ei selv, hvorfor?
Mit Hjerte er ei at tysse.
En Hytte i en Blomsterseng
Jeg ønsker, og den grønne Eng.

Ved Hytten løber Bækken ned,
Og efter Bækken Kjærlighed.

Camilla.

Elskovsqval vakt hos mig.
Er stille Sang.
At Mand for mig er elskelig.
Er første Gang.

Laura.

Ak! Taarerne flyde!
Udøs Dig, o Klage!
Og Sukke fremlyde
For salige Dage!
Mit Hjerte banker!
Kjender ei Tanker
Undtagen visse Død.

Traad.

Hvilken Ynde i den Stemme!
Hele Verden kan man glemme.
Flux antændes Elskovs Ild.

Camilla.

Hvor Flod styrter rask,
En Byjunker gjør Brask,

I Fred og i Krig
Vil jeg smægte med Dig.

Traad.

Naar jeg i Øiet skuer,
Er Du saa yndig sød.

Laura.

Og aldrig Elskovsluer
Maled' mig Kinden rød.

Camilla.

O bi lidt!

Traad.

Slip mig!

Camilla.

Tøv lidt!

Traad.

Slip mig!

I Læet, bag ved Træet
Sidder en ubekjendt Hind.
Hun kiger i Luft og Vind.
Rang paa Heden, Degn til Beden.
Og paa Heden sad en Mand;
Hane og Pudel havde han.

Og siden der var Træk,
Fik hans Pudel Krampetræk.
Blev saa desperat den Mand,
Aad Hanen paa Stand.

Camilla.

Vil Du nu koldsindig blive.
Ak jeg bliver ei i Live!
Kan Du mig ei Elskov give,
Vies jeg til kolde Grav.

Laura.

Aa! —
Nu Søster! Hvad siger Du?
Han kan ei modstaae længer nu.
Han faaer i mig den deiligste Fru.

Camilla.

Du troer Dig en lækker Bid,
Og Alt forliebt. Jo det har Tid.
Forstaaer sig, det har Tid.

Traad.

Holdt!

I disse hell'ge Haller
Til Hævnen kjendes ei! —
Og skeer der ei storligt Reballer,
Om ta'er man lidt feil af Vei.

Laura.

O caro, caro mio!

Camilla.

Con te felice son io.

Traad.

Er jeg lidt krum
Er jeg ikke saa dum,
Vallesiske Sprog
Kunde jeg Sku dog.
Cara ade a tendi mi,
Prove soave palpiti,
Ch' esprimere non so, non so.
Non so, non so, non so.

Camilla.

Held er det især,
En Berliner man er.

Chor.

Ja, ja en Berliner man er.

Laura.

Man altid mod Mandfolk
Er fiffig og fiin.

Chor.

Ja, man er fiffig og fiin.

Laura
(jodler).

Chor.

Saa gaaer og hans Arbeid'
Saa raſk ſom hans Mund.
Ei er han ved Bordet
og Flaſken en Hund.

Alle tilligemed Choret.

Laura.

Lader os nu Striden ende.

Chor.

Som to Søſtre ſig forſone.

Chor.

Lad ham ſig til En kun vende,
Strax den anden rømmer da Mark.
Der Mandfolk er nok i Verdens Ark.

Ja det skal mig vel gelinge,
Ham sikkert i Garn at bringe.
Alt hvad jeg nu vil forlange,
Er den rige Mand at fange.
Traad, Laura, Camilla.
Ja det skal mig vel gelinge, o. s. f.
Choret (falder ind med).
Hvis ei Skinnet daarer meer
Hvilken Glæde det da er!
(Dækket falder).

Tredie Akt.

Scenen forestiller et smukt Værelse i underste Etage hos Mester Høvlman og Mester Liim i Wien. Deri Mellemdørre og Sidedørre, og i Baggrunden 2 Vinduer til at lukke op.

1.

Gertrud og Therese.

Gertrud. Idag er det da Aarsdag, som der er snakket saameget om, og da alle 3 Brødrene skal samles.

Therese. Jeg hører en Vogn, det lader som den kommer her.

Gertrud. Det tykkes mig ogsaa.

(De løbe begge to til Vinduet, der er ved høire Side i Baggrunden).

Therese. Nei, det var Herren, der boer ovenpaa.

2.

De Forrige, Traad.

Traad (kommer ind ad Mellemdøren; fattig og luslidt, men munter). En stadselig Godaften, mine smukke Børn! Boer ikke Mester Høvlman her?

Gertrud. Jo vel. Og hvad vil han her?

Traad. Siig bare, Traad er her, fordi det er en vis Aarsdag.

Begge. Hvorledes? Hvad for noget?

Traad. Ja vist. I seer en Traad, Traaden er sluppen for.

Gertrud. De spaser. — Saadan en

riig Herre, der har vundet saamange Penge, og i den Maskerade.

Traad. Slet ingen Maskerade. Det er min smukkeste min eneste Pragt — thi jeg har ingen anden.

Thereſe. Aa Snak.

Traad. Paa min Ære — hvis jeg krøb op i et Træ, havde jeg intet at søge efter underneden paa Jorden.

Gertrud. O Du gode norske Gud! Det kan man ikke troe.

Traad. Blandt andet, har her ingen Skomager været?

Spandrem (udenfor). Firstjerner! Kometer. Faaer jeg ikke snart en Snaps, saa — —

Traad. Ei, der har vi ham alt.

3.

De Forrige, Spandrem.

Spandrem (kommer ligeledes ind ad Mellemdøren; temmelig lurvet). Er det den Botik, Hr. Høvlman boer i?

Traad. Kjender Du mig ikke, Broer?

Spandrem. Hallo! Traad.

(De omfavne hinanden).

Traad (betragter ham fra overst til nederst). Stakkes Menneske! Hvordan seer Du ud?

Spandrem. Ja Du har Grund til at undre Dig over, hvordan en anden seer ud.

Traad. Kammerad. Det lader som vi begge to ikke just ere i Orden med vore Kapitaler. — Veed Du hvad? Mig er det gaaet slet.

Spandrem. For mig vilde det tilsidst slet ikke gaae. Jeg har endogsaa maattet sidde — i Arrest nemlig i 2 Maaneder.

Traad. Men paa en nobel Maade har jeg sat mit overstyr.

Spandrem. Jeg gjorde en Reise til Rhinen — der er kuriøse Vinkjeldere. — Saa tidt jeg havde drukket formeget, var min Tegnebog borte. Ubegribeligt! — Dertil, naar jeg var fuld, gjorde jeg altid Klammeri, maatte betale Bøder, og da jeg ikke

havde flere Penge, satte man mig i Cachotten. — Kort, intet uden uforskyldte Ulykker.

Traad. Vi er min Tro begge to tiggefærdige.

Spandrem. Hos os kan man sige: Gleiche Brüder, gleiche Kappen.

Traad. Men tillige allegro og fidel.

Spandrem. Altid. Altid!

4.

De Forrige, Høvlman.

Høvlman (kommer ud af Sidedøren til Høire). Det er herligt. Der hører jeg ret noget opbyggeligt.

Traad (bukker for Høvlman). Har jeg den Ære at tale med Hr. Høvlman?

Spandrem. Var det Dem, der engang smed Huggejernet efter deres Datter?

Høvlman. Ja det var mig. — I har ikke bragt det ret vidt med Jeres Penge.

Traad. Ligesaavidt som Pengene have bragt det med os.

Høvlman. I har kastet Lykken ud ad Vinduet.

Traad. Desaarsag celebreres Aarsdagen idag.

Spandrem. Kan man bare faae en Snaps her?

Traad. Men fremfor alt, hvad bestiller Broder Liim?

Høvlman. Det skal man ikke spørge mig om.

Spandrem. Er han ikke deres Svigerson?

Høvlman. Det vil vi ikke tale om. — Kort han er efterhaanden blevet af med alt det, han havde.

Traad. Jeg kan ikke begribe, hvor et Menneske kan være saa vidtløftig.

Høvlman. Og saasnart Pengene vare borte paa 200 Daler nær, lod han 100 Daler blive hos mig, og med de andre tøfflede han ud i den vide Verden. Jeg har tænkt, han

idag kom igjen, men i hans Stæd er kommet et Brev, der har Udskrivt til Jer To.

Traad. Til os to? Saa er jeg nysgjerrig. (Tager Brevet og aabner det). Er Du ogsaa nysgjerrig, Skomager?

Spandrem. Vistnok er jeg nysgjerrig.

Traad. Saa har han det der? Læs.

Spandrem. Du veed, jeg læser ikke gjerne.

Traad. Jeg derimod vilde forbandet gjerne læse, men jeg kan ikke.

Spandrem. Det er ogsaa Tilfældet med mig.

Traad. Jeg faaer et Indfald, jeg vil forsøge. (Gaaer hen til Høvlman). Hr. Høvlman! Det lader som De er en fornuftig Mand — uagtet Skinnet ofte bedrager.

Høvlman. Nei, denne Gang bedrager Skinnet ikke.

Traad. De maa vide, der er Forskjel i Stand. — De er Mester, og vi er Svende. (Flyer ham Brevet) Læs De.

Høvlman. Jeg skal meget gjerne gjøre Jer den Fornøielse. (Læser) Kjære Venner og Brødre! Hvor gjerne vilde jeg være hos Eder, men —

Traad. Ære den, som Ære bør.

Høvlman. Ei ja! jeg læser jo ret gjerne. Det er mig en Ære, føler jeg. (Læser) Hvor gjerne vilde jeg ikke være hos Eder —

Traad. Det skal De aldrig opleve, at jeg skal læse, naar De hører derpaa.

Høvlman. Bliver han saaledes ved, skal han heller ikke opleve, at jeg læser, saa han hører derpaa. — Nu da! (Læser) Hvor gjerne vilde jeg være hos Eder, men —

(Traad mumler noget mellem Tænderne).

Høvlman. Hvad staaer han der og mumler?

Traad. Skomager, vær Du nu stille!

Spandrem. Jeg har aldrig sagt et Ord.

Høvlman. Skomageren siger aldrig et Ord.

Traad. O, De kjender ham ikke saa godt som jeg.

Høvlman. Men han har jo aldrig sagt et Ord.

Traad. Men han kunde sagt noget — Det lader jo netop ligesom De skulde være Nar for os.

Høvlman. Nu skal han være stille. Ellers lægger jeg Brevet, og saa kan han læse siden —

Traad. Siden kan jeg læse, naar han har lagt Brevet?

Høvlman. Jeg mener, at han siden ikke faaer noget at vide, af hvad der staaer i Brevet, siden han ikke selv kan læse det. — Kan han da ikke være stille i to Minutter?

Traad. Jo vist, og endnu længere

Høvlman. Tie nu da! (Læser) Hvor gjerne vilde jeg ikke være hos Eder, men —

Traad. Hr. Høvlman! Jeg skal gjøre Dem et Forslag. Paa det De ikke skal blive

afbrudt, saa læs os Brevet hurtig, og saa gaae vi to udenfor.

Høvlman. Han er jo fjantet? Hvor kan han høre udenfor, hvad jeg læser herinde?

Spandrem. Blive herinde maa vi.

Traad. Rigtig. Det havde jeg ikke ret betænkt.

Høvlman. Vær han nu rolig! (Læser) Hvor gjerne vilde jeg være hos Eder, men min sørgelige Forfatning gjør det umueligt. Jeg er syg. —

Traad. Saa skulde De dog sende Bud efter en Doctor.

Høvlman. Hvorfor?

Traad. De siger jo De er syg.

Høvlman. Det skriver jo Liim. Det er ham, der er syg.

Traad. Ja, hvem er Brevet fra?

Høvlman. Fra Liim.

Spandrem. Fra Liim?

Traad. Ja vist! Fra Liim.

Høvlman (læser videre). Jeg er syg og ligger paa Hospitalet i Nürnberg —

Traad. Hr. Høvlman. Narre os maa De ikke. Jeg kan ogsaa være grov. Vi kunne og sige, vi ligge paa Hospitalet i Nürnberg, og staae dog her ved Siden af Dem. Kunne vi ikke?

Høvlman. Men Liim har jo skrevet Brevet.

Spandrem. Har Liim?

Traad. Ja vist — har Liim.

Høvlman (læser). Da jeg for 4 Maaneder siden forlod Wien, lod jeg 100 Daler blive hos Hr. Høvlman —

Traad. Hvem?

Høvlman. Ei da, Liim.

Spandrem. Liim?

Traad. Ja vist, Liim.

Høvlman (læser). 100 Daler hos Hr. Høvlman —

Traad. Følgelig i alt 200 Daler?

Høvlman. Nei, kun 100 Daler.

Traad. Om Forladelse. Før læste De et hundrede Daler hos Hr. Høvlman, og nu læste De igjen 100 Daler hos Hr. Høvlman. Det er altsaa 200 Daler.

Høvlman. Da jeg havde læst de 100 Daler afbrød han mig, og saa repeterede jeg, og derved fik han de 200 Daler.

Traad. Det maa De vænne Dem af med.

Høvlman. Saa maa han ikke heller afbryde mig. (Læser) 100 Daler hos Hr. Høvlman —

Traad. Nu er det tre.

Høvlman (bliver vreed). Det angaaer blot 100 Daler. Jeg holder mig til det, der staaer i Brevet.

Spandrem. Nei, nei, det er jo blot 100 Daler.

Traad. Saa maa De ikke heller læse mere end der staaer deri. De kommer ellers i en stor Gjæld.

Høvlman. Lad os nu faae en Ende

derpaa. (Læser) hos Høvlman, i Tilfælde af at I ikke heller har mere, men behøver Reisepenge. Jeg haaber imidlertid at see Eder, førend jeg døer. Eders Broder

Johan Liim.

Traad. Hr. Høvlman! Lad os nu strax faae de 100 Daler.

Høvlman. Saa kan I gjøre Jer ret en glad Dag.

Traad. Ja det vil vi ogsaa.

Spandrem. Men paa en anden Maade end Hr. Høvlman. Vi bringe ham Pengene i Hospitalet og drikke ikke en Skilling op af dem.

Traad. Underveis vil vi spise Kartoffler, indtil Sand og Jord kryber os ud af Øren.

5.

De Forrige, Liim.

Liim (velklædt, men som han gaaer hjemme; staaer lidt ved Døren og skyrter derpaa hen til dem).

Kammerader! lad mig omfavne Jer (omfavner dem | begge). I ere fattige men trofaste, ret brave Karle.

Traad. Hvad? — Hvad er det? —

Spandrem. Er dit Hospital derinde?

Liim. Hele Brevet er Løgn. Jeg er frisk, lykkelig, og min Velstand har taget til i dette Aar. Brevet har jeg blot skrevet for at see, om Hjertet sidder paa det rette Sted, og det har I nu overbevist mig om. At Pengene ikke vil blive hos Jer, vidste jeg i Forveien. Men kjært er det mig, jeg nu er istand til at gjøre Jer lykkelige for stedse. (til Gertrud og Therese, der ere komne ind bag efter Liim). Gaae, hent Viin og Steg.

(Pigerne gaae).

Spandrem. Jeg drikker ikke Viin mere. Nu drikker jeg kun en Snaps. — Apropos! Hvordan staaer det med Peppi? Har du faaet hende?

Liim. Ja vist har jeg.

Spandrem. Lad os faae hende ud, at vi kan see hende.

Liim (lukker Døren op paa høire Side). Peppi! Peppi!

6.

De Forrige. Peppi.

Liim. See her! Det er mine Kammerader, som vandt den store Gevinst tilligemed mig. — Det er rige Folk, kan man see paa dem.

Peppi. Det er mig hjertelig kjært, at lære at kjende min Mands gamle Venner.

Traad (meget galant). Tillad at jeg maa kysse Deres smukke Haand! — Og den anden Haand ikke bliver vreed. — Og at det lille Næb, der staaer, ikke bliver vreed (vil kysse Hende.)

Høvlman (gaaer imellem). Heida, Skrædder.

Liim. Traad! Hvad tager du dig for?

Traad. Vær dog intet Barn, min Ven. Vi er jo Kammerader.

Liim (til Traad). Med dig, Traad, har jeg endeel aparte at snakke (til Gertrud og Therese, der imidlertid har bragt Viin og Steg). Bring det alt ind i mit Kammer! — Kom Traad! Kom med mig.

Traad (til Therese, som han kniber i Kinderne, idet hun gaaer gjennem Sidedøren med Liim). O du søde Snegl, du er! (Pigerne gaae ind til Venstre med Steeg og Viin; komme tilbage og gaae ind til høire Side).

Høvlman (til Peppi, pegende paa Spandrem). Underret ham nu foreløbig om vor Plan.

(Gaaer ud til Høire).

Peppi. Det skal jeg nok, Fa'r.

7.

Peppi. Spandrem.

(Peppi skjænker Likør for ham i et lille Glas og byder ham).

Spandrem. Jeg beer. Har de intet andet Glas.

Peppi. Hvorfor? Det hører netop til Rosoli.

Spandrem. O nei. Der seer jeg et Ølglas (tager et stort Glas paa Bordet). Man skal skjænke saa tidt i de smaa Glas. (skjænker og drikker).

Peppi. Nu tænker jeg, gode Ven, at han vil være en daglig Ven her af Huset. Han maa sætte sig ned her i Byen og blive Mester.

Spandrem. Skal jeg være Mester?

Peppi. Ja vist. — Hvordan smager Likøren?

Spandrem. Godt, meget godt. Men jeg har virkelig en Bøn til Dem.

Peppi. Hvad er da det?

Spandrem. At De vil give mig en Markspenge eller to, at jeg kan gaae hen til et Ølhuus.

Peppi. Hvad skal det nytte til? Han faaer jo Alting meget bedre hos os?

Spandrem. Det forstaaer jeg mig

ikke paa, Madam. Hjemme smager ingen Drik, om det er den Bedste. I et Værtshuus maa man være; der er den sletteste Finkel en Herredrik.

Peppi (giver ham Penge). Nu, der har han da. Men jeg maa dog sige ham, det gjør mig ondt for ham.

Spandrem (tager imod Pengene). Jeg kysser Deres Haand.

Peppi. Han maa blive solid; han maa bedre sig.

Spandrem. Nei, det gjør jeg ikke — det er ikke Umagen værd for den korte Tid. Om et Aar har vi Cometen; siden forgaaer jo Verden.

Peppi. Ti stille med saadan tosset Snak! Jeg veed et Middel til at bringe ham paa andre Tanker. Han skal gifte sig. Der er for Exempel Læstes Enke; en ganske net Kone; med Hende faaer han strax Værkstædet.

Spandrem. Jeg behøver hverken

Kone eller Værkstæd. Hvorfor skal jeg plage mig det sidste Aar? Det betaler sig ikke.

Peppi. Ham er der ingen Udkomme med. Han er og bliver en uforbederlig Kompan.

Spandrem. Tænker de paa Cometen, Madam!

Peppi. Ti han stille med den tossede Comet (afsides idet han gaaer). Jeg vil faae min Fader ned til ham; han kan maaskee bedre faae Bugt med ham. Bringe ham til Raison.

(Gaaer ind til Høire).

Spandrem. Madam! Cometen.

8.

Spandrem (allene).

Hun troer ikke paa Cometen; den vil give hende Dine at see med. — Det er længe siden jeg udfandt det. — Solcirkelens Astralild er kommet i Orions gyldne Tal fra Planetsystemets Stjernebillede til Paraloxens Uni-

versum, og formedelst Firstjernernes Qvadranter til Ekliptrikens Ellipse; følgelig maa den næste Comet formedelst Diagonaloaproximationen i de perpendiculaire Cirkler, støde sammen med Jorden. Denne Beregning er saa klar som Skovox. Vel har Faa den Videnskab, som saaledes at vide paa Fingrene som jeg; men endog den mindre Dannede, kan hver Dag bemærke Ting nok, der beviser, at Verden ikke kan staae længe. Kort sagt, fra oven og fra neden seer man, at Alting gaaer ud paa Undergang.

Sang.

Man ingen Orden meer i Stjerner har,
Cometer ellers nok forbudne var';
En Comet kan reise uden Pas
paa Firmamentet rundt, gjør og Spas.
Nu lægges Verden i Bund og Grund,
Ode af Fias, Laps og Vagabund.
Og ændses nu hvad foroven staaer,
Forneden seer man paa Riim det gaaer.

Ingen tør nu om Aft'nen hoppe meer paa Val,
Thi Pragten er der som i Feernes Sal.
Og Troldmanden Luxus staaer blændende frem.
Men slemme Her Credit Dør lukker for dem.
Man sikkerlig Engstelse faaer,
Thi Verden vist ei længe staaer.

Paa Himlen er vor Soel nu Capricefuld,
Midt i Hundedage har man Kuld.
Maanen sommetids saa rød opstaaer,
Som skulde man troe den tog sig en Taar,
Og Melkeveien har mistet sit Skin,
Da Valbyekoner førte Flode ind.
Slipper man det, herneden er galt,
At Verden gaaer fløiten, det seer man alt.
Verden lader alt gaae i Sneglegang.
Som Harlekin klæder sig nu Lapsemand,
Om Somren bær Støvler og Sko udi Snee.
Og Hovedet for Bakkenbart man ei kan see.
Man sikkerlig Engstelse faaer,
Thi Verden vist ei længe staaer.

Man sige, hvad man vil, om Maanens Skin,
Saa har den en Hævelse paa sin Kind.
Og Stjerner sig forkjøle, faae Colera.
Den koldere Natluft det kommer fra.
Vor Soel sin Sundhed har monne forøget,
I Kikkerter seer man den har en Plet,
Endses ei hvad ovenfor skeer,
Herneden man veed, den gjør det ei meer.
Her nu Tidender er og et Penningmagasin,
Alt muligt kan jeg faae, blot Mønten er min.
Udkommer snart en Avis, hvoraf vi
Som holde den, for intet nyde Kost og Logis,
Man sikkerlig Engstelse faaer,
Thi Verden vist ei længe staaer.

Repitition.

Fixstjerner skal altid staae paa en Plet,
Slet ingen var idag, saae jeg ret.
Ei kan Astronomen fra Pol til Pol,
Os faae smukt formørket den klare Sol.
Fru Venus sees anden Skikkelse faae,
Hvo kan for det, hun bli'r gammel og graa?
Hvis alt foroven nu forgaaer

Herneden er noget, som Haab os spaaer.
Er det Meste forkeert, og Sorg, Plage os give,
Eders Ydest altid uforanderlig blive.
Rabundus, jeg tænker, maa alting vel gaae,
Naar vi Eders Bifald ei længre kan naae,
Da fikker jeg Engstelse faaer,
Thi Verden vist ei længe staaer.

9.

Traad. Strax derefter Therese.

Traad (kommer ud af Sidedøren paa venstre Side). Af Liim faaer jeg intet uden gode Lærdomme. Dem har jeg faaet nok af i Skolen, hvis jeg bare vilde fulgt dem.

Therese (fra Sidedøren ved venstre Side). Strax. Paa Øieblikket. (Affides). Det er en Fandens Befalen her i Huset.

Traad (opholder hende). Bliv lidt, søde, allerkjæreste Pige.

Therese. Jeg maaa gaae. Dem kan man heller ikke troe.

Traad. Hvad er det for et Indfald.

Skræddertroskab er meget stærkere end dobbelt Traad.

Therese. (lidt koqvet). Ja, hvis jeg kunde stole derpaa.

Traad. En Mand er en Mand, et Ord er et Ord. Slaae til (holder Haanden op for hende.)

Therese (slaaer). Nu for mig gjerne.

Traad. Nu er vi i Orden paa Bortreisen nær. — Jeg maae nu oprigtig sige, jeg havde desuden ikke længe holdt det ud her i Huset.

Therese. Ikke sandt? Det er et kjeedsommeligt Liv her.

Traad. De gjør intet andet end arbeide, spise, drikke og sove. — Er det Orden? — Der bliver ikke spillet Kort, gaaet paa Comedie eller kjørt i Dyrehaugen.

Therese. Nei intet af alt det. — Jeg har jo selv været Kjelderpige i nogle Aar.

Traad (henrykt). Kjelderpige har du været? — Nu holder jeg dobbelt saameget af dig. Nu er vore Hjerter syed' saa fast sam-

men, at ingen Djævel formaaer at skille dem ad. — I Morgen tidlig, naar du staaer op, liste vi os bort.

Thereſe. Hvorfor skal vi liste os bort? De kan jo sige til Hr. Liim, at De tager mig med.

Traad. Nei, det vil jeg ikke. Jeg giver ikke Slip paa mit Indfald. Jeg vil føre dig bort.

Thereſe. Ti dog stille? De er ret en Vocativus.

(Gaaer bort ad Midten).

Traad. Nu gaaer jeg strax ind til Liim, og siger, jeg bliver her ikke. — Men der er han.

10.

Traad. Liim (fra venstre Side).

Liim. Du er en Stymper in folio. Du træder din Lykke under Fødder. For mig gjerne; hvis du ikke kan taale at have

gode Dage, saa gaae du hen hvor Peberet voxer.

Traad. Broder Liim! Du maa ikke være vreed. Jeg blev gjerne hos dig, men jeg holder det ikke ud. Jeg har en Hjerteangst i mig, saadan en Engstelse. — Kort, lille Broer, jeg holder det ikke ud.

Liim. Seer du, jeg er din sande Ven. Derfor vil jeg sætte 400 Daler ud for dig. Men du faaer dem ikke førend du ordentlig etsteds har sat dig ned. Uden det faaer du aldrig en Skilling af mig.

Traad. Naar faaer jeg de 400 Daler?

Liim. Naar du er blevet ordentlig og flittig.

Traad (afsides). Saa faaer jeg Sku ikke en Skilling saalænge jeg lever. (Høit) Jeg vil gjøre dig et Forslag. Giv du mig nu en halv eller heel Snees Daler. Det er mig kjærere end at jeg siden faaer 1000.

Liim. Ikke en Skilling førend du er blevet ordentlig og flittig.

Traad. Nu saa Gud være med dig. (Afsides) Jeg veed nn ikke, om jeg skal sige ham, at jeg tager hans Tjenestepige med, eller ikke? — Nei — hvad behøver han at vide det for? (Høit) Broer Liim! Det gaaer mig nær, jeg skal sige dig Farvel, — men jeg holder det ikke ud.

Liim. Du faaer alt, naar du er blevet flittig, skikkelig og arbeidsom.

Traad. Det holder jeg ikke ud.

(Løber sin Vei).

11.

Liim. Strax derpaa Spandrem.

Liim. Han kan ikke holde det ud, siger han. Den Karl har alt det hos mig, hans Hjerte kan begjære, men han kan ikke bie til han igjen er kommet i Usselhed.

Spandrem (lidt beskjænket, kommer udenfor til Vinduet). Luk op! Broer Liim!

Liim. Der er jo en Dør, du kan gaae indad. — Nu, han har faaet sig en god Ladning, siden han tager Vinduet for Døren.

Spandrem (kommer ind). Kammerad! Lad mig omfavne dig.

Liim. Du har faaet en svær Ladning.

Spandrem. Giv mig Haand, Broer!

Liim. Nu da, der er min Haand.

Spandrem. Et Kys — min Broer! Mener du det ogsaa ærligt med mig? — Gjør du?

Liim. Du kan blive hos mig saalænge du lever. Hvad vil du saa mere?

Spandrem. Men du maa ogsaa mene det oprigtigt, ellers gaaer jeg min Vei.

(Svingler til Døren).

Liim (holder paa ham). Hvor vil du hen?

Spandrem. Hen paa Kroen. En Snaps Brændeviin maa jeg have.

Liim (sætter ham paa en Stoel). Du bliver her. Derinde er en Skaal Vand. Den kan du faae at drikke (slaaer Døren i Laas). Saa. — Gaae nu du paa Kroen, om du kan!

Spandrem. Han har lukket mig inde.

Liim. Astronom! See nu til, du en Gang kommer i det tørre Quarteer.

(Gaaer ud af Sidedøren til Høire).

12.

Spandrem, allene.

Spandrem. Hvad er det? — Han har — har lukket mig inde. — Det behøver han saamen ikke. — Jeg var alt indespærret — Da han endnu var Læredreng, var jeg indespærret. Det er skammeligt af dig, Kammerad. (Det tordner og lyner) Jeg veed nok, hvad jeg vil gjøre. Jeg kryber ud af Vinduet. — (Slaaer Vinduet itu) Jeg maa have Brændeviin (gaaer ud af Vinduet).

(Nogle Takter Uveirsmusik falder ind, indtil Spandrem er aldeles borte fra Vinduet).

Forandring.

(Bondekrostue med Lys i).

13.

Værtinden. Stellaris (som Reisende.

Værtinden (der fører den Fremmede

ind). Jeg har desværre ingen anden Stue end den her ved Siden af, og der vil det min Tro blive uroligt, thi nu kommer snart alle Bønderne fra Marked, og saa bliver her en dygtig Allarm.

Stellaris. Det har intet at betyde. (Afsides) Denne Skikkelse har jeg valgt for at faae Underretning om, hvordan de 3 Haandværkssvende bære sig ad. Jeg er næsten bange for, Fortuna skal vinde Seir i denne Kamp.

(Værtinden gaaer ind med Lys i Sideværelset).

14.

De Forrige. Spandrem.

Spandrem. En fattig reisende Haandværkssvend maa bede Dem om en ringe Hjelp.

Stellaris. Der har han 1 Mark (giver ham Penge). Han seer jo elendig ud.

Spandrem. Maa jeg kysse Deres Haand. — Jeg skal siittig bede for Dem. En Snaps, Mutter.

Stellaris. Der vil jeg ogsaa give ham en Vest og en Skjorte.

Spandrem. Jeg kysser Deres Kjole. Det er formeget.

Stellaris (gaaer ud af Sidedøren ved høire Side; men strax derpaa staaer han i Døren og giver Agt paa Haandværkssvenden).

15.

De Forrige. Stellaris. Strax derpaa Bønder, Musikanter og Traad.

Værtinden. Der har vi alt Bønderne.

Bønderne. Heisa! Det var et herligt Marked idag.

Spandrem. Og Musik til. Idag gaaer det ret fidelt til.

Traad (kommer dansende ind og faaer Øie paa Spandrem). For Satan, min søde Broer, hvad gjør du der?

Spandrem (tager fit Snapsglas). Hopsa, Traad! Veed du hvad? Jeg gaaer nu om at tigge.

Traad. Jeg ogsaa Du! I Krostnen derovre, gaaer det fidelt til.

Spandrem. Gaae vi derover?

Traad. Betaler jeg her, kan jeg ikke betale der.

Spandrem. Her betaler jeg. (Til Værtinden) Vi har ingen Penge hos os. Der kan I tage den Vest. Det er for os begge To.

(Flyer hende Vesten, han fik af Stellaris.

Værtinden (tager mod Vesten). Det bliver dog et Par smukke Tiggere.

Traad. En Dands gad jeg nok have.

Spandrem (kaster Skjorten til Musikanterne). Spil op, Musikanter! Her er betalt.

(Musiken begynder. Traad og Spandrem ville danse. Mellem dem og Bønderne i Baggrunden kommer en Skydecoration).

16.

Traad. Spandrem. Stellaris (i sin Stads).

Stellaris (med stærk Røst). Bi!

Traad og Spandrem (forfærdes) Hvad er det?

Stellaris. Utroligt er det, til hvilken Grad af Udsvævelse I ere komne. — I ere aldeles hjemfaldne til den onde Aand, Lumpazivagabundus. — Derfor dømmer jeg Eder som Straf for Eders Levnet, til Afgrunden, hvor det hele Slæng af onde Aander ere til Huse (vinker; Musik falder ind. Fordybninger aabne sig. Fra hver Side komme 2 Furier frem.

Traad (i stor Forfærdelse for Stellaris Fødder). Barmhjertighed! Naade!

Spandrem (ogsaa for hans Fødder). Jeg skal forbedre mig.

Traad. Jeg er allerede forbedret.

Stellaris. Det er for sildig. Afstæd med dem!

(Musiken falder ind. Furierne tage fat paa Traad og Spandrem, og synke ned med dem paa begge Sider.

17.

Stellaris. Fortuna. Amorosa. Hilaris. Brilliantine.

Fortuna. Jeg er overvundet, Amorosa! Din Magt erkjender jeg større end min. Du har seiret. Hilaris bliver min Datters Gemahl. (Forener de Elskende).

Hilaris (omfavner Brilliantine). Jeg er uendelig lykkelig.

Amorosa (til Stellaris). Mægtige Herskker! Endogsaa Feerigets forvildede Barn har jeg ledet tilbage paa rette Vei, og saaledes er for stedse Lumpazivagabundus forvist derfra.

Stellaris. Modtag min Tak!

Amorosa. Har jeg fortjent den, saa overdrag mig begge de udsvævende Haandværkssvende, som du har straffet alt for haardt.

Stellaris. Det skee!

Amorosa. Nu velan! Saa følg

mig! Jeg skal vise Eder, at de ved min Magt ere forbedrede og lykkelige.

Forandring.

(Skyprospecter løfter sig i Veiret. Inde i Baggrunden sees en Skygruppe der aabner sig, og i denne et Hus, hvori Liim, Traad og Spandrem boe. Neden under i Stuen, har Liim sit Snedkerværksted, hvor Liim og hans Svende næsten ere færdige med det Arbeide de have for. Hos Liim staaer Peppi. Paa første Sal sees gjennem et aabent Vindue, Spandrem sidde paa en trebenet Stol og arbeider, og ved hans Side en ung Kone, der kareserer ham; hun er i hvidslig Paaklædning. Ved det andet Salsvindue sees Traad ivrig at arbeide med Pressejernet, og imellemstunder at favne sin Kone, der staaer hos ham. I alle 3 Stuer løbe nogle Børn omkring.

Spandrem (til sin Kone). Det er dog en Lykke, Cometen ikke er kommet. Seer du det, Kone. Verden staaer der endnu, og vi staae midt deri, tilligemed vor halvgale Familie.

Traad (kalder ud af Vinduet). Hør! Sko=

mager! Vi ere budne ned til Liims. Er du snart færdig?

Spandrem. Paa Øieblikket. Snedkerne holde strax Fyraften.

Traad. Min Kone og jeg, maa først have Børnene til at sove.

(Klokken slaaer 7).

Alle Svendene. Fyraften! Fyraften!

Liim. Kom nu herned, Kammerader! Fyraften vil smage os godt, efter at vi have havt en varm Dag. Nu vil vi leve lidt muntert.

Alle. Hurra!

(Svendene og Pigerne stille sig op til Dans. Spandrem og Traad komme ned med Koner og Børn).

Chor.

Dagen har Ende med Møie og Sveed,
Os er en glædelig Aften bereed.
Huuslig og flittig. — Allene derved
Kan muntres Livet og skjænkes os Fred.

(Dansen begynder i passende Grupper, og under Belysning af græsk Ild, falder Dækket).

Ende.